

Strandbeskyttelseskommisionens Beretning 2001

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

Strandbeskyttelseskommisionens
Beretning
2001

Strandbeskyttelseskommisionens Beretning 2001

Udgivet af:
Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Redaktion:
Bendt Andersen og David Trier Frederiksen

Foto:
Ole Malling og Strandbeskyttelseskommisionen

Tilrettelæggelse:
Page Leroy-Cruce

Tryk:
Frederiksberg Bogtrykkeri

Oplag:
700

ISBN
87-7279-430-5

Indholdsfortegnelse

Kap. 1	Resumé	xx
Kap. 2	Arbejdets tilrettelæggelse	xx
2.1	Kommissionens sammensætning og mødevirksomhed	
2.2	Sekretariatets indledende arbejde, herunder amternes bistand, ortoluffotos, det digitale matrikelkort og de digitale ejendomsstamregistre	
2.3	Kommissionens generelle retningslinier og forberedelsen af kommissionens beslutninger	
2.4	Offentlig bekendtgørelse af kommissionens forslag og underretningen af grundejerne	
2.5	Behandlingen af indsigelser	
2.6	Kommissionens amtsvise indstillinger til ministeren	
Kap. 3	Søterritoriet (kun strandbeskyttelse langs søterritoriet)	xx
Kap. 4	Umatrulerede arealer (ved kystændring og nyopståede øer)	xx
Kap. 5	Basislinien	xx
5.1	for strandbeskyttelse, herunder i strandenge (lovens § 15, stk. 1, 1. pkt., bkg. § 2, stk. 1)	
5.2	for klitfredning (lovens § 8, stk. 2, nr. 2, bkg. § 2, stk. 2)	
Kap. 6	Bortfald af baggrunden for hidtil manglende strandbeskyttelse (bkg. § 7)	xx
6.1	Beskyttelseslinien hidtil i offentlig vej	
6.2	Ophævet beskyttelse ved bekendtgørelser fra 1937/38	
6.3	Ophævet eller reduceret beskyttelse ved Strandfredningskommissionens afgørelser i 1938/40	
6.3.1	ved sammenhængende bebyggelse	
6.3.2	ved havne	
6.3.3	ved større og isoleret beliggende erhvervsvirksomheder	
6.3.4	ved dispensationer i øvrigt	
6.4	De sønderjyske strande	
6.5	Spørgsmålet om bortfald af baggrunden opstår ikke ved klitfredning	

Kap. 7	Udtrykket ”sammenhængende bebyggelse” (bkg. § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1) – herunder ved landsby- afgrænsninger i kommuneplanen, sommerhuse og kolonihaver	XX
Kap. 8	Udtrykket ”anden intensiv udnyttelse” (bkg. § 3, stk 1, og § 4, stk. 1)	XX
8.1	Jordbrugserhvervene, herunder fjerkræ- og svinefarme samt pelsdyravl	
8.2	Anden erhvervsvirksomhed, institutioner og kommunale tekniske anlæg	
Kap. 9	Byer (byzone) og lokalplaner/byplanvedtægter	XX
9.1	Kystlovens oprindelige bestemmelser	
9.2	Lovændringen i 1999	
9.3	Ubebygget byzone og lokalplanlagt byzone (bkg. § 5 og § 6, stk. 2)	
Kap. 10	Sommerhusområder (lovens § 8, stk. 3, og § 15, stk. 2, samt bkg. § 2, stk. 5, og § 4, stk. 2)	XX
Kap. 11	Bagarealer (bkg. § 3, stk. 2)	XX
Kap. 12	Biotopbeskyttede, fredskovspligtige og konkret fredede arealer	XX
Kap. 13	Vejarealer	XX
Kap. 14	Bagateller (bkg. § 8)	XX
Kap. 15	Klitfredning	XX
15.1	Historisk udvikling	
15.2	Afmærkning på stedet (lovens § 8, stk. 6)	
15.3	Hidtil manglende klitfredning (lovens § 8, stk. 8)	
15.4	Områder med klitdannelser (lovens § 8, stk. 5, bkg. § 2, stk. 3)	
15.5	Gældende klitfredning længere ind i landet	
15.6	Kysttilvækst ved sommerhusområder	
15.7	Både klitfredning og strandbeskyttelse (lovens § 15, stk. 5, nr. 5)	

Kap. 16	Den anvendte digitale teknik	xx
Kap. 17	Statistik	xx
17.1	Indsigelser	
17.2	Størrelsen af beskyttede arealer	
17.3	Længden af kyststrækninger med beskyttelse	
Kap. 18	Tilplantningsbekendtgørelsen af 5. oktober 1995	xx
Bilag		xx
1)	Kommissionens og sekretariatets sammensætning	
2)	Bekendtgørelsen af 25. juni 1999	
3)	Kommissionens arbejdsgrundlag (retningslinier) af 1. juli 1999	
4)	Eksempel på underretning til ejerne i den foreslåede strandbeskyttelseszone med kortbilag og folder	
5)	Eksempel på underretning til ejerne i den foreslåede klitfredningszone med kortbilag og folder	
6)	Antal kystkommuner	
7)	Datoer for amtsvise indstillinger	
8)	Statistik over indsigelser, opdelt amtsvis	
9)	Statistik over de indstillede strandbeskyttelses- og klitfredningszoner, opdelt amtsvis	

Kap. 1

Resumé

I 1994 skete der ved en ændring af naturbeskyttelsesloven en betydelig udvidelse af strandbeskyttelses- og klitfredningszonerne. Zonernes bredde blev generelt udvidet fra 100 m til 300 m fra strandbredden, dog blev bredden på 100 m fastholdt i sommerhusområder. En midlertidig kommission – Strandbeskyttelseskommisionen – skulle amt for amt indstille til miljø- og energiministeren, hvor de nye beskyttelseslinier præcist skulle forløbe. Ministeren sætter derefter ved bekendtgørelse de nye lovbestemmelser i kraft.

Strandbeskyttelseskommisionens arbejde er resulteret i indstillinger om, at det strandbeskyttede areal øges fra 66.000 ha til 148.000 ha, og at det klitfredede areal i 300 m bæltet øges fra 12.500 ha til 16.500 ha.

Danmark har 6.500 km kyststrækning. På knap 5.000 km vil beskyttelseszonen få den maksimale bredde af 300 m. På henvend 1.200 km vil zonen være smallere som følge af eksisterende bebyggelse og fastlagte sommerhusområder. Strækningerne helt uden strandbeskyttelse eller klitfredning vil som hidtil omfatte knap 400 km.

Kommisionen har sendt godt 88.000 breve til ejerne af ejendomme i (og grænsende til) de foreslåede beskyttelseszoner. I brevene er der gjort rede for kommissionens forslag til forløbet af de nye beskyttelseslinier og retsvirkningerne heraf. Kommissionen har modtaget ca. 2.300 indsigelser mod forslaget, heraf godt 2.000 fra private grundejere, og har imødekommet knap halvdelen af indsigelserne helt eller delvist.

Der er nu gået 7½ år, siden loven om udvidet strandbeskyttelse/klitfredning blev stadfæstet den 1. juni 1994. I lovbemærkningerne blev kommissionens arbejdsperiode forudsat at vare ca. 3 år. Det må derfor fremhæves,

- at kommissionen først blev nedsat den 12. oktober 1995, efter at der ved bekendtgørelse af 5. oktober 1995 var givet kommissionen retningslinier for fastlæggelsen af beskyttelsesliniernes forløb,
- at en lov af 12. maj 1999 indførte ændrede regler om arealer i byzone, og
- at Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om forståelsen af bestemmelserne og om administrationen af beskyttelseszonerne først udkom i august 2000.

Bekendtgørelsen fra oktober 1995 indeholdt stærke bindinger af kommissionen ved bestemmelser med ordlyden "skal indstille" og "kan kun indstille". Dette har for så vidt lettet kommissionens arbejde, selv om kommissionen som følge af bindingerne undertiden har måttet komme med indstillinger, der kan fremstå som mindre rimelige.

En enkelt binding voldte dog stort besvær. Den angik kravene til linieforløbet i bynære byudviklingsområder. I denne henseende opstod der betydelig modstand fra navnlig kommunerne, som måtte påregne store vanskeligheder for gennemførelsen af kommuneplanlægningen i overensstemmelse med regionplanerne. Med en enkelt undtagelse kunne alle kommissionens medlemmer i et notat fra marts 1997 dele kommunernes betænkeligheder, og i november 1998 fremsatte miljø- og energiministeren et lovforslag, der førte til loven af 12. maj 1999 med ændring af beskyttelseszonernes udstrækning i den ubebyggede byzone og med motivudtalelser om havnearealer. Kommissionen måtte på dette ændrede retsgrundlag revurdere sine tidligere beslutninger i 6 amter.

Kommissionens arbejde begyndte med besigtigelser af udvalgte kyststrækninger i alle amter. Under de drøftelser, som besigtigelserne gav anledning til, opnåedes der en høj grad af enighed i kommissionen om de kriterier, der burde anlægges. Kommissionen kunne derfor i september 1996 beslutte et sæt af retningslinier, som dannede grundlag for sekretariatets udkast, og som blev sendt til alle amter og de 175 kystkommuner.

Navnlig på et enkelt område divergerede holdningen dog blandt kommissionens medlemmer. Det angik forholdet mellem på den ene side lovmotivernes tilkendegivelse om dispensations"venlighed" ved ønsker fra eksisterende erhverv om nødvendige og arealmæssigt begrænsede udvidelser og på den anden side bekendtgørelsens bestemmelse om, at et område med også "anden intensiv udnyttelse" end sammenhængende bebyggelse skal indstilles undtaget. Et flertal i kommissionen var af den opfattelse, at mange erhvervsjendomme måtte anses for "anden intensiv udnyttelse", hvis dispensationspraksis ville blive streng. Først i løbet af 1998 blev der skabt nogenlunde klarhed over, i hvilket omfang ministeriet ville anbefale en lempelig dispensationspraksis ved ønsker om tilstandsændringer på erhvervsjendomme, og den endelige afklaring heraf forelå først ved Skov- og Naturstyrelsens Vejledning fra august 2000. Kommissionen valgte i sine offentliggjorte forslag før august 2000 at forudsætte en lempelig dispensationspraksis og derfor foreslå, at næsten alle isoleret beliggende erhvervsjendomme skulle omfattes af beskyttelse. Kommissionen modtog mange indsigelser herimod, og ved afvisningen af disse indsigelser oplyste kommissionen ejeren om sin forudsætning og lovede at sende Vejledningen til ejeren, når den udkom.

Kommissionens generelle retningslinier fra 1996 blev revideret i juli 1999 efter

fremkomsten af de ændrede lovbestemmelser. Det af Kommunernes Landsforening indstillede medlem har i en vis udstrækning ikke kunnet tilslutte sig kommissionens konkrete beslutninger, men næsten alle de øvrige beslutninger om beskyttelsesliniernes forløb er truffet enstemmigt.

Det er pålagt kommissionen i en afsluttende samlet redegørelse til miljøministeren at "beskrive, om der på baggrund af erfaringerne fra arbejdet med at fastlægge de udvidede linier er behov for i ganske enkelte tilfælde at justere de allerede fastlagte beskyttelseslinier, således at enkelte områder efterfølgende kan undtages fra beskyttelsen". Kommissionen har imidlertid anvendt ensartede kriterier for sine amtsvise indstillinger til ministeren og har intet grundlag for at foreslå justering af afgrænsningen af de beskyttelseszoner, der ved bekendtgørelser allerede er trådt i kraft.

Af hensyn til den kommende administration har kommissionen imidlertid i denne afsluttende beretning redegjort mere udførligt for de kriterier, som er anvendt, og for tilrettelæggelsen og udførelsen af arbejdet. I bilag 9 gives endvidere statistiske oplysninger om beskyttelseszonerne i de enkelte amter.

Kap. 2

Arbejdets tilrettelæggelse

- 2.1 Kommissionen er nedsat med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 1, der blev indsat ved lov af 1. juni 1994 (i denne beretning benævnt kystloven). Efter naturbeskyttelseslovens § 15 c, stk. 1, er kommissionen sammensat af miljø- og energiministeren efter indstilling fra særligt berørte interesseorganisationer og myndigheder. Kun for formanden er der udpeget suppleant (viceformand). Der er ikke fastsat en forretningsorden for kommissionen.

Kommissionens og sekretariatets sammensætning ved afgivelsen af denne beretning er anført i bilag 1, hvor også ændringerne i løbet af arbejdsperioden er nævnt.

Kommissionen har afholdt 44 møder. 24 møder har været todagsmøder og næsten alle de øvrige har været heldagsmøder. Langt de fleste møder har omfattet besigtigelser.

- 2.2 Kommissionens formand blev udpeget i december 1994. I april 1995 udpegede ministeriet en sekretariatschef, der tillige skulle være suppleant for formanden, men kommissionens samlede sekretariat (foruden sekretariatschefen 3 akademiske medarbejdere og en kontormedarbejder) var først fuldtalligt i august 1995.

I maj/juni 1995 foretog formanden og sekretariatet sammen med medarbejdere i Nordjyllands amt en række besigtigelser i amtet, der kunne danne grundlag for den nærmere tilrettelæggelse af arbejdet. I august 1995 blev der med deltagelse af skovrideren for Nordjyllands statsskovdistrikt foretaget besigtigelser af klitfredede kyststrækninger.

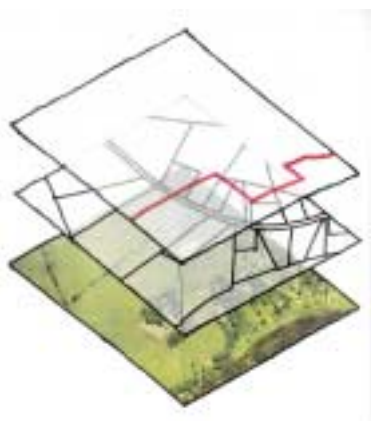
I løbet af 1995 blev sekretariatets edb-system indrettet, og sekretariatet indhentede det nødvendige grundlagsmateriale: Fra Skov- og Naturstyrelsen modtog kommissionen både Strandfredningsregistret med oplysninger om forløbet af den gældende strandbeskyttelseslinie og Klitfredningsregistret med tilsvarende oplysninger om den registrerede klitfredningslinie. Fra Miljø- og Energiministeriets departement (Landsplanafdelingen) blev modtaget oplysning om afgrænsningen af de såkaldt "aftalte" sommerhusområder. Fra amterne blev modtaget regionplanerne og fra kystkommunerne kommune- og lokalplaner samt tekniske kort.

Amterne administrerer såvel den gældende strandbeskyttelseslinie som land-

zonen, og ved kystlovens tilblivelse var det med henvisning hertil forudsat, at kommissionens arbejde i vidt omfang skulle ske i samarbejde med amterne, herunder ved amternes produktion af det nødvendige kortmateriale. Det blev da også i naturbeskyttelseslovens § 15 c, stk. 3, bestemt, at amterne efter anmodning skulle yde bistand til kommissionen. Det kom imidlertid hurtigt til at stå klart, at forudsætningen om, at amterne skulle producere det nødvendige kortmateriale, ikke var holdbar. Det ville resultere i et alt for uensartet materiale. Efter samråd med Skov- og Naturstyrelsen besluttede formanden derfor, at sekretariatet selv skulle fremstille et materiale, som kommissionen, amterne og kommunerne kunne forholde sig til, og som også kunne anvendes ved offentliggørelsen af kommissionens forslag og underretning af ejerne om forslaget. Amternes bistand kunne herefter stort set begrænses til spørgsmål om beliggenheden af basislinien for strandbeskyttelseslinien og til medvirken ved kommissionens behandling af indsigelser.

Det herefter benyttede materiale bestod for det første af digitale ortoluftfotos over alle landets kystområder, som var ved at blive optaget af Kampsax Geoplan. I efteråret 1995 modtog sekretariatet de første luftfotos, men leverancerne blev først stabile fra januar 1997.

Materialet bestod dernæst af det digitale matrikelkort, som var under udarbejdelse i Kort- og Matrikelstyrelsen. De nye beskyttelseslinier kunne nemlig optages som et tema på det digitale matrikelkort, så der ikke i forbindelse med den dengang krævede tinglysning skulle indlægges oplysning om linjens konkrete forløb på hver enkelt berørt ejendom. Digitaliseringen af matrikelkortet var tilendebragt for Bornholms og Fyns amter, og kommissionen besluttede at begynde sin amtsvise gennemgang med disse amter. Rækkefølgen i øvrigt blev fastlagt i samarbejde med Kort- og Matrikelstyrelsen.

Det var en yderligere og væsentlig arbejdsmæssig fordel ved tilvejebringelsen af dette materiale, at der kunne ske samkøring med Kommunedatas digitale ejendomsstamregistre. Derved blev det lettere at få kendskab til navne og adresser for ejerne af de ejendomme, der blev berørt af kommissionens forslag. Endvidere muliggjorde materialet, at ejerne kunne orienteres på en overskuelig måde med et bilag, der rummede udsnit af matrikelkort og luftfoto. Samkøringen med ejendomsstamregistrene måtte i starten tillades af hver enkelt kommune som registeransvarlig og af By- og Boligministeriet, men blev i 1999 hjemlet i naturbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 7.

- 2.3 Kommissionen blev nedsat den 12. oktober 1995, da de øvrige medlemmer – bortset fra medlemmerne, der skulle indstilles af de kommunale organisationer – blev udpeget, og kommissionen holdt sit første møde den 23. oktober 1995. Først i marts 1996, da kommissionen havde afholdt 3 møder, kunne ministeren udpege de to medlemmer, der da blev indstillet af de kommunale organisationer.

I november 1995 foretog kommissionen besigtigelse af et af sekretariatet udført "pilotprojekt" i Langebæk kommune, og fra marts til august 1996 foretog kommissionen besigtigelse af kyststrækninger i samtlige amter. Formålet med disse besigtigelser var at indkredse problemfelter og udarbejde generelle retningslinier for fastlæggelsen af de nye strandbeskyttelses- og klitfredningslinier.

Besigtigelserne udgjorde således grundlaget for udarbejdelsen af de generelle "Retningslinier", der blev vedtaget af kommissionen i september 1996 og udsendt til alle amter og kystkommuner den 23. oktober 1996 som retningslinier for sekretariatets udarbejdelse af et udkast til strandbeskyttelses- og klitfredningsliniens forløb i et amt. I ugerne derefter afholdt sekretariatet orienteringsmøder med alle amter, og på et af Kommunernes Landsforening afholdt møde den 21. november 1996 for alle kystkommuner redegjorde for-manden for lovgrundlaget og det kommende arbejde. Endvidere har vicefor-manden deltaget i kommunalt arrangerede møder med grundejere på Bornholm og i Løgstør i forbindelse med offentliggørelsen af kommissionens forslag. Der har ikke i øvrigt været udtrykt ønske om afholdelse af "borgermøder".

"Retningslinierne" fra 1996 blev revideret den 1. juli 1999 på baggrund af den ændrede lov og blev nu benævnt "Arbejdsgrundlag" for fastlæggelsen af strandbeskyttelses- og klitfredningslinien. Det blev sendt til alle amter og kystkommuner og er optaget som bilag 3 til denne beretning. Det ændrede lovgrundlag medførte, at kommissionen måtte revurdere sine tidligere beslutninger vedrørende byzonearealer og havne i 6 amter.

Sekretariatets udkast til de nye beskyttelseslinier i amterne er i øvrigt blevet tilvejebragt på grundlag af de nævnte luftfotos, basisliniens beliggenhed (for strandbeskyttelsesliniens vedkommende efter særskilt drøftelse med amtet og for klitfredningsliniens vedkommende på grundlag af en opmåling i år 2000, jf. kap. 5.2), matrikelkort, forløbet af den hidtidige beskyttelseslinie, kommune- og lokalplaner m.v., afgrænsningen af byzoner og fastlagte sommerhusområder samt andet planmateriale modtaget fra amtet og kommunerne. Sekretariatet har derefter drøftet udkastet med amtet og kommunerne med henblik på rettelse af faktuelle fejl samt konstatering af de strækninger, hvor amt og/eller kommune ikke umiddelbart var enige i udkastet.

Sekretariatets udkast er dernæst sammen med oplysning om amtets og kommunernes tilkendegivelser blevet forelagt kommissionen i et eller flere møder, hvori kommissionen – efter at have besigtiget adskillige kyststrækninger – besluttede sit forslag til forløbet af den nye beskyttelseslinie.

- 2.4 Efter lovens § 15 b, stk. 1, skal kommissionen foretage "offentlig bekendtgørelse af, hvor forslaget ligger til gennemsyn". Kommissionen har valgt at foretage annoncering – foruden i Statstidende – såvel i landsdelsdækkende dag-

blade som i lokale, husstandsomdelte ugeaviser. Både disse aviser og redaktionerne på DR's og TV 2's lokale radio- og TV-stationer fik samtidig tilsendt pressemeddelelse og brochure, ligesom regionsekretærerne for De danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug blev orienteret. Offentliggørelsen af det første forslag for et amt (Bornholms amt) fandt sted i april 1997.

Efter samme lovbestemmelse skal kommissionen sende sit forslag til "de berørte grundejere". Kommissionen har forstået de citerede ord således, at de ikke blot omfatter ejere af ejendomme i de foreslåede beskyttelseszoner, men også ejere af ejendomme, der grænsede op til de foreslåede zoner. Kommissionen har dermed sendt godt 88.000 orienteringsbreve, hvoraf ca. 70.000 har været til ejere af ejendomme i de foreslåede beskyttelseszoner. Der henvises nærmere til bilag 8.

Underretningerne var vedlagt et kortblad med luftfoto i farver, udsnit af matrikelkortet og ejeridentifikation samt en brochure. Anonymiserede eksempler på dette individuelt udsendte materiale er optaget som bilag 4 og 5. Til grundejerne i og ved den foreslåede klitfredningszone blev også Skov- og Naturstyrelsens brochure om benyttelse og beskyttelse af klitter vedlagt.

- 2.5 Efter lovens § 15 b, stk. 2, skal indsigelser mod kommissionens forslag – også til den nye klitfredningslinie – fremsættes skriftligt over for vedkommende amt inden 4 uger fra forslagets offentliggørelse. Kommissionen har imidlertid set bort fra denne klagefrist og har realitetsbehandlet alle indsigelser, som er modtaget inden kommissionens afgivelse af sin indstilling til miljø- og energiministeren.

I oktober 1995 havde Amtsrådsforeningen og Skov- og Naturstyrelsen indgået en aftale om honorering af amterne for deres behandling af indsigelser. Ved videresendelsen af indsigelserne til kommissionen har de fleste amter kommenteret indsigelserne for så vidt angår faktiske og retlige forhold. Kun i få tilfælde har et amt givet udtryk for sin holdning til, om indsigelsen burde tages til følge. Derimod har de fleste amter selv fremsat indsigelse og derved ofte støttet indsigelser fra kommuner og i nogle tilfælde også fra private grundejere.

Også langt de fleste kommuner har fremsat indsigelse. Bortset fra indsigelser vedrørende ejendomme i kommunalt eje har begrundelsen – også efter lovændringen i 1999 – som oftest været, at kommissionens forslag (i realiteten retsgrundlaget) ikke respekterede den kommunale planlægning. Enkelte kommuner har dog også virket som repræsentant for private grundejere.

Næsten alle de private indsigelser, i alt 2.060, har indeholdt et ønske om fritagelse for eller begrænsning af den foreslåede strandbeskyttelse/klitfredning,

og ret mange indsigelser har udelukkende været begrundet med utilfredshed med loven, herunder de manglende erstatningsmæssige konsekvenser af den udvidede beskyttelse. Adskillige indsigere har dog ønsket en skærpelse af det offentliggjorte forslag, især vedrørende klitfredningens udstrækning, og kommissionen har også modtaget henvendelser, der blot udtrykker tilslutning til forslaget.

Efterhånden måtte det konstateres, at luftfotoene fra 1995 ikke altid viste de faktiske forhold, som heller ikke altid blev klarlagt under sekretariatets drøftelser med kommunerne, men først henved årsskiftet 2000/01 fik kommissionen adgang til luftfotos optaget i sommeren 1999. Luftfotoene fra 1995 er anvendt ved udarbejdelsen af kommissionens forslag og ved underretningen af ejerne i hele landet. Efter modtagelsen af luftfotoene fra 1999 er disse fotos anvendt ved kommissionens behandling af indsigelser.

Indsigelserne har i en del tilfælde medført – eventuelt fornyet – kommissionsbesigtigelse og er i øvrigt behandlet af kommissionen i møder. Da det imidlertid viste sig, at mange indsigelser som følge af retsgrundlaget utvivlsomt måtte afvises, og at omvendt mange indsigelser utvivlsomt burde imødekommes, besluttede kommissionen i september 1997 fremtidigt at overlade afgørelsen af sådanne indsigelser til formanden på kommissionens vegne. En del indsigelser, der er taget til følge, har i øvrigt medført konsekvensændringer for nærliggende ejendomme, som oftest i lempende henseende.

Inden for de rammer, som ministeriets bekendtgørelse om retningslinier for fastlæggelsen af beskyttelsesliniernes forløb (se bilag 2) sætter, har kommissionen lagt vægt på, at der ikke opstod en vanskeligt forståelig forskelsbehandling af grundejere.

Adskillige indsigere har anmodet om foretræde for kommissionen. Efter kommissionens principbeslutning om at afslå sådanne anmodninger har sekretariatet kontaktet indsigerne og i stedet tilbudt dem et møde med formanden eller viceformanden. Næsten alle disse indsigere frafaldt deres ønske.

Foruden nogle få møder med enkelte indsigere har formanden og viceformanden dog deltaget i et af Læsø kommune arrangeret møde med i princippet alle indsigere på øen, og viceformanden har deltaget i 3 møder arrangeret af lokale ejere henholdsvis på Falster, i Kolding og ved Randers fjord.

Kommissionens behandling af indsigelserne er resulteret i at 1.067 eller 47% er imødekommet helt eller delvis.

Alle kommissionens besvarelser af indsigelser er til orientering sendt til vedkommende amt, for klitfredningszonens vedkommende dog til vedkommende statsskovdistrikt.

De indsigelser, der ikke er imødekommet fuldt ud, er tillige med besvarelsen tilgået Skov- og Naturstyrelsen samtidig med kommissionens afgivelse af sin indstilling til miljø- og energiministeren vedrørende linieføringen i det pågældende amt.

Ganske få indsigelser er først modtaget, efter at kommissionens indstilling er afgivet til ministeren. Enkelte er behandlet af kommissionen og ved imødekomme resulteret i en supplerende indstilling. De øvrige er videresendt til Skov- og Naturstyrelsen.

- 2.6 Efter lovens § 15 b, stk. 1, skulle kommissionens arbejde foregå amt for amt. I betragtning af antallet af ejendomme i 300 m bæltet blev gennemgangen af Storstrøms, Fyns og Nordjyllands amter opdelt i en nordlig og en sydlig del af amtet, og af praktiske grunde blev Sønderjyllands amt opdelt i en vestlig og en østlig del. Den første amtsvise indstilling til miljø- og energiministeren blev afgivet den 23. juni 1999 (Bornholms amt), og den sidste den 10. december 2001 (Sønderjyllands amt). Der henvises i øvrigt til bilag 7.

Kommissionens indstillinger har været ledsaget af kort i mål 1:20.000, hvorpå den indstillede beskyttelseslinie er vist. Hver indstilling med kort er samtidig tilsendt amtet henholdsvis statsskovdistriktet samt kystkommunerne i amtet. Samtidig med ministeriets bekendtgørelse om ikrafttrædelsen i et amt sender Skov- og Naturstyrelsen den endelige linieføring til Kort- og Matrikelstyrelsen.

Kap. 3

Søterritoriet

Strandbeskyttelse er efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, fortsat knyttet til "kyststrækninger". Kommissionen har i overensstemmelse med ministeriets forståelse af den tidligere lovgivning om strandbeskyttelse lagt til grund, at strandbeskyttelseslinie skal – og kun kan – fastlægges langs det danske søterritorium under statens højhedsret, administreret af Trafikministeriet. Et vandareal, der ikke er en del af søterritoriet, vil derimod (under visse betingelser) afkaste å- eller søbeskyttelseslinie efter naturbeskyttelseslovens § 16.

I enkelte tilfælde har det for kommissionen været tvivlsomt, om et vandareal er søterritorium. Tvivlen har navnlig skyldtes, at der siden Strandfredningskommissionens arbejde i slutningen af 1930'erne er sket ændringer af nogle vandarealers fysiske forbindelse til havet, især ved etablering af en dæmning med højvandssluse, således at arealets vandudskiftning med havet er blevet afbrudt.

Trafikministeriet har til kommissionen oplyst, at afgrænsningen mellem søterritorium og ferskvandsarealer foretages ved en konkret vurdering, hvori indgår bl.a. områdets naturlige karakter, vandets saltindhold, herunder områdets forbindelse til havet, samt hvordan arealet hidtil er blevet vurderet, bl.a. efter hvilke regler arealet hidtil er blevet administreret. Den endelige afgørelse af spørgsmålet henhører under domstolene.

Fiskeridirektoratet har til kommissionen oplyst, at det efter fiskeriloven af 12. maj 1999 ikke har umiddelbar betydning for retten til fiskeri, om et vandareal er en del af søterritoriet. Fiskeriloven sonderer mellem saltvand og ferskvand. Det samme gælder for jagtretten, jf. loven om jagt og vildtforvaltning (lovbekendtgørelse af 28. januar 1997).

Kommissionen har valgt normalt at lægge amtets vurdering af et vandareals nuværende tilstand til grund, herunder om vandarealet er registreret som sø eller vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. For nogle vandarealer i Ringkjøbing og Fyns amter har kommissionen dog forespurgt Trafikministeriet, om vandarealerne hører under søterritoriet, og har da lagt Trafikministeriets vurdering til grund. Ved Odense og Næstved kanaler er Trafikministeriets vurdering ligeledes lagt til grund. Ved å-udløb har kommissionen fulgt afgrænsningen af den hidtil beskyttede kyststrækning.

Kap. 4

Umatrিকulerede arealer

I ejendomsretlig henseende afgrænses søterritoriet mod land af den daglige højvandslinie. Selv om ejendomsretten som udgangspunkt er knyttet til registreringen i matriklen, vil tilbagerykning af kystlinien hyppigt medføre, at den i matriklen registrerede afgrænsning af en ejendom omfatter en del af søterritoriet. Omvendt vil tilvækst normalt medføre, at en kystejendoms areal øges, uden at dette fremgår af matrikelkortet, før der sker ejendomsberigtigelse. For kystejendomme viser afgrænsningen på matrikelkortet derfor som regel ikke den virkelige udstrækning af ejendommen.

Matrikelbetegnelsen og dermed matrikelkortet har imidlertid været en nødvendig forudsætning for, at kommissionen – via ejendomsstamregistret – har kunnet identificere de grundejere, der har skullet underrettes om kommissionens forslag til beskyttelsesliniens forløb. De kort, som kommissionen har sendt til grundejerne, er udslag af en samkøring af luftfotos og matrikelkort og har givet anledning til adskillige indsigelser, som er baseret på den fejlagtige opfattelse, at de viste matrikelgrænser er udtryk for den ejendomsretlige afgrænsning af ejendommen. Det har ofte været vanskeligt at forklare de pågældende ejere dette, og kommissionen har i mange tilfælde måttet henvise ejerne til at få foretaget en ejendomsberigtigelse.

I sjældne tilfælde vil beskyttelseslinien som følge af betydelig tilvækst ligge søværts det i matriklen registrerede ejendomsskel mod kysten og dermed uden for matrikelkortet. I disse tilfælde, der ofte angår arealer i offentligt eje, har kommissionen ikke kunnet underrette ejeren om forslaget til beskyttelseslinie, og beskyttelseszonens udstrækning på den pågældende ejendom vil ikke kunne registreres i matriklen. Kort- og Matrikelstyrelsen viser imidlertid de fastlagte beskyttelseslinier på matrikelkortet, og når/hvis ejeren foretager ejendomsberigtigelse, bliver strandbeskyttelses- eller klitfredningszonens udstrækning på ejendommen registreret.

Nogle små øer, der i deres helhed er omfattet af 300 m zonen, er endnu ikke blevet matrিকuleret.

De største af disse øer (Christiansø og Frederiksø) ligger i øgruppen Ertholmene og ejes af staten v/ Forsvarsministeriet. Øerne er ikke omfattet af den amtskommunale inddeling og har som følge af naturbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 1-3, ikke været inddraget under kommissionens arbejde. På både Christiansø og Frederiksø findes der imidlertid sammenhængende bebyggelse, som kommissionen ville have indstillet undtaget fra strandbeskyttelse.

Heller ikke andre små og umatrikulerede øer, der er nyopstået, har været inddraget under kommissionens arbejde. Det gælder bl.a. Kolderne i Stavns fjord, hvor Skov- og Naturstyrelsen ifølge § 6 i bekendtgørelse af 31. januar 2001 (delegationsbekendtgørelsen) varetager naturbeskyttelsen. Disse øer er så små, at de vil være fuldt omfattet af den udvidede strandbeskyttelse. Da der derfor ikke foreligger en beskyttelseslinie, som Kort- og Matrikelstyrelsen kan indlægge i det digitale matrikelkort, vil det være Skov- og Naturstyrelsen, som ved matrikulering af øerne må anmode Kort- og Matrikelstyrelsen om registrering af strandbeskyttelsen. Det samme gælder Peberholmen i Øresund, som er blevet matrikuleret efter afgivelsen af kommissionens indstilling til ministeren om beskyttelseslinierne i Københavns amt.

Kap. 5

Basislinien

- 5.1** Efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, er "begyndelsen af den sammenhængende landvegetation" (basislinien) bestemmende for *strandbeskyttelsesliniens* beliggenhed.

Strandbeskyttelse blev indført ved naturfredningsloven af 1937 med en beskrivelse af basislinien, der (bortset fra strandenge, jf. nedenfor) indholdsmæssigt svarer til den nugældende. Uden for strandengskyster har basisliniens forløb således altid været bestemt af det samme botaniske kriterium.

Dette gælder også for kyststrækninger med klitter, hvor basislinien ligger i grænsen mellem den "grå" og den "grønne" klit med begyndende humus i jorden. På sådanne kyststrækninger, fx ved Sejerøbugten, ved Dueodde på Bornholm og ved Bratten og Napstjert strande i Frederikshavn kommune, ligger basislinien for strandbeskyttelse derfor helt op til omkring 100 m længere inde i landet end basislinien for klitfredning, jf. kap. 5.2. Denne forskel er vanskelig at begrunde.

Amterne har siden 1992 administreret strandbeskyttelsen og tidligere bistået fredningsnævnene med fastlæggelsen af basislinien. Amterne har derfor betydelig ekspertise i spørgsmålet.

Grænsen for den sammenhængende landvegetation fremgår normalt tydeligt af ortolufffotoene. Den praktiske fremgangsmåde har derfor været, at kommissionens sekretariat på grundlag af disse fotos har indtegnet den formodede basislinie, sendt materialet til det pågældende amt og derefter drøftet beliggenheden under et møde med den relevante sagkundskab i amtet. Disse møder resulterede i kun få og mindre ændringer af sekretariatets udspil og kun på ganske enkelte kyststrækninger.

Kommissionen har i sine indstillinger om strandbeskyttelsesliniens beliggenhed lagt amtets fastlæggelse af basislinien til grund. Når der ses bort fra basisliniens beliggenhed i strandenge, har kommissionen kun modtaget få indsigelser vedrørende basislinien.

I *strandenge* har fastlæggelsen af basislinien imidlertid voldt en del vanskeligheder:

Strandfredningskommissionen trak i sin tid basislinien i den daglige højvandslinie og dermed i bevoksningsgrænsen, uanset om bevoksningen var strand- eller landvegetation i botanisk forstand. Lovgrundlaget herfor var § 25 i natur-

fredningsloven af 1937, hvorefter basislinien var "de for græsvækst blottede strandbredder" eller – hvor en sådan strandbred ikke fandtes – "daglig højvandslinie". I de følgende årtier udvikledes imidlertid i flere amter en praksis for i strandenge at fastlægge basislinien noget længere inde i land ved grænsen for dominans af strandplanter (saltplanter). Divergensen i de enkelte amters praksis havde sammenhæng med de betydelige forskelle i naturforholdene ved tidevandsprægede kyster, kyster i de indre danske farvande og kyster mod Østersøen.

Efter at det i Naturfredningskommissionens betænkning fra 1967 var forkastet at anvende daglig højvande som basislinie, blev basislinien i § 46 i naturfredningsloven af 1969 fastlagt som grænsen for "sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation". Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår, at der ikke var tilsigtet nogen realitetsændring i forhold til tidligere, idet man ønskede at opretholde et uændret udgangspunkt for strandbeskyttelsesliniens beregning. Det fremgår ikke, om det var Strandfredningskommissionens udgangspunkt eller den senere ændrede praksis, der skulle opretholdes. Den anlagte praksis i amterne fortsatte imidlertid uimodsagt.

I § 15 i naturbeskyttelsesloven af 1992 (den nugældende lovbestemmelse) er basislinien – for at den hidtidige retstilstand kunne fastholdes – som nævnt fastlagt som "begyndelsen af den sammenhængende landvegetation", og i lovbemærkningerne blev tilkendegivet, at strandenge dermed var omfattet af strandbeskyttelse.

Strandenge findes på ca. 10 % af landets kyststrækninger og kan være flere hundrede meter dybe. Det vil derfor ofte få stor betydning, om basis for udmålingen af den 300 m brede beskyttelseszone ligger søværts, landværts eller inde i en strandeng (salteng).

Under en for Naturklagenævnet verserende sag afgav Naturbeskyttelsesrådet en udtalelse af 12. oktober 1995 til nævnet. Af udtalelsen fremgår, at efter et botanisk kriterium kan "begyndelsen af den sammenhængende landvegetation" med lige stor rigtighed ligge søværts som landværts saltengen (= geolittoralzonen, der kan være oversvømmet ved højvande). Rådet oplyste videre, at der normalt er så beskedne udsving mellem daglig højvande og daglig lavvande, at middelvandstandslinien reelt er bestemmende for, hvor den sammenhængende landvegetation begynder. Dette gælder dog ikke kyststrækninger med dybe strandenge og jævnlige og kraftige vandstands-svingninger, hvor middelhøjvandslinien er afgørende.

På bl.a. dette grundlag traf Naturklagenævnet den 24. juni 1996 en principiel afgørelse, hvorefter strandenge – uanset lovbemærkningerne – ikke i deres helhed kunne være omfattet af strandbeskyttelse.

Efter indgående drøftelser besluttede kommissionen herefter enstemmigt at optage følgende bestemmelse som pkt. 1.10.2 i "Retningslinierne" fra 1996:

"I strandenge, der ikke er inddigede, fastlægges basislinien i grænsen for den sammenhængende landvegetation, det vil normalt sige i middelvandstandslinien."

Denne beslutning om normalt at anvende middelvandstandslinien som basislinie beroede også på et forsigtighedsprincip og på det forhold, at en mere end 2500 m² stor strandeng allerede er beskyttet mod tilstandsændringer, jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Det blev endvidere taget i betragtning, at middelvandstandslinien – på grund af det beskedne udsving mellem daglig højvande og daglig lavvande – kan være lettere at konstatere, også på flyfotos, end den af en del amter hidtil anvendte basislinie et stykke inde i strandengen.

Ordet "normalt" i pkt. 1.10.2 skyldes den af Naturbeskyttelsesrådet påpegede undtagelse for dybe strandenge, og i samarbejde med amtet har kommissionen fx i strandenge ved Vadehavet og Limfjorden og på Læsø, Saltholm og Tåsinge anvendt middelhøjvandslinien som basislinie.

Naturklagenævnet har i endnu en principiel afgørelse af 26. juni 1998 fastslået, at basislinien ved strandengskyster med kun ringe vandstandsvariationer følger middelvandstandslinien. Dette svarer således til hovedreglen i "Retningsliniernes" pkt. 1.10.2, der er gentaget i "Arbejdsgrundlaget" fra 1999.

Kommissionen har modtaget en del indsigelser mod forslagene til strandbeskyttelsesliniens beliggenhed i eller bag strandenge. I den udstrækning, hvori indsigelserne har vedrørt basisliniens beliggenhed, har kommissionen anmodet amtet om at revurdere basislinien og derefter lagt resultatet af revurderingen til grund for sin stillingtagen til indsigelsen.

På inddigede kyststrækninger har kommissionen valgt at fastlægge basislinien i den søværts digefod, medmindre der er strandeng eller sammenhængende, ikke salttålende vegetation søværts diget. Dette er udtrykt i "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.10.1.

- 5.2** Basislinien for *klitfredningslinien* er ikke som ved strandbeskyttelsen bestemt af et botanisk kriterium. Efter naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 2, er basislinien – ligesom efter den ældre lovgivning – "den inderste grænse af strandbredden", dvs klittens fod mod havet. Den jyske vestkyst er udsat for anderledes hyppige og markante ændringer end kysterne i det øvrige land. Basislinien for klitfredningslinien vil derfor langt oftere ændre forløb end basislinien for strandbeskyttelseslinien. Dette forhold er baggrunden for, at klitmyndigheden (tidligere Klitdirektoratet og nu statsskovdistrikterne) har skullet revidere klitfredningslinien løbende, efter den ældre lovgivning mindst hvert

10. år. Efter kystlovens vedtagelse i 1994 er der kun foretaget revisioner på ganske få kyststrækninger, da en mere generel revision skønnedes at burde afvente kommissionens gennemgang af kysten.

De ortoluffotos, som kommissionen har benyttet, er optaget i sommeren 1995. Siden er der sket ret omfattende ændringer af kysten langs Vesterhavet og Skagerak. I samråd med statsskovdistrikterne har kommissionen derfor besluttet ikke at anvende luftfotogrundlaget ved fastlæggelsen af basislinien. I stedet er basislinien for klitfredningen på den jyske vestkyst i sommeren og efteråret 2000 blevet konkret fastlagt af skovdistrikterne på grundlag af DGPS (Digital Geographic Position System), hvorefter kommissionen har beregnet beliggenheden af klitfredningslinien.

Kommissionen har kun modtaget få indsigelser, der har rettet sig mod fastlæggelsen af basislinien. I en indsigelse fra Pandrup kommune er metodens forsvarlighed blevet generelt bestridt med henvisning til, dels at DGPS-opmålingen er usikker fordi der langs kysten i kommunen ikke har været optimal forbindelse for mobiltelefoner, og dels at klitfodens placering ikke altid er entydig. Kommissionen har ikke været ganske uenig i begrundelsen for denne indsigelse, men har ment, at enhver metode for at fastlægge basislinien vil give et resultat, som er udtryk for et øjebliksbillede, der meget vel kan være uaktuelt, når kommissionen har afgivet sin indstilling for et amt til ministeren. Da klitfredningslinien skal revideres løbende netop under hensyn til ændringer af kysten og risikoen for sandflugt, har kommissionen anset det for forsvarligt at indstille klitfredningslinien fastlagt på grundlag af DGPS-opmålingen af basislinien.

Ved de få konkrete indsigelser vedrørende basislinien har kommissionen anmodet statsskovdistriktet om en stillingtagen til indsigelsen, og på enkelte strækninger har distrikterne revideret DGPS-opmålingen. Kommissionen har derefter lagt resultatet af distriktets revurdering til grund for sin stillingtagen til indsigelsen.

Kap. 6

Bortfald af baggrunden for hidtil manglende strandbeskyttelse

På strækninger, hvor den hidtil gældende strandbeskyttelseslinie ligger nærmere basislinien end 100 m, eller hvor der hidtil ikke har været strandbeskyttelse, har kommissionen kun måttet indstille en udvidet beskyttelse, hvis "baggrunden" for den tidligere friholdelse "skønnes ikke længere at være til stede". Dette er foreskrevet i bekendtgørelsens § 7.

Det har voldt kommissionen en del vanskeligheder at udmønte det noget uskarpe kriterium – om "baggrunden" er bortfaldet – eftersom beslutningerne om reduceret eller manglende strandbeskyttelse blev truffet for mere end 60 år siden og i vid udstrækning uden udtrykkelig begrundelse. I det følgende redegøres for den praksis, kommissionen har fulgt.

6.1 På mange strækninger har den hidtidige strandbeskyttelseslinie ligget i en *offentlig vej*, der lå nærmere basislinien end 100 m. Det skyldes en særregel i naturfredningsloven fra 1937, som ikke er gentaget i naturbeskyttelsesloven. Kommissionen har derfor antaget, at baggrunden for den hidtil reducerede strandbeskyttelse på disse – som oftest helt åbne – strækninger altid er bortfaldet, jf. "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.1.1.

6.2 En del fuldstændige *ophævelser* af strandbeskyttelsen er fastslået i statsministerielle bekendtgørelser fra 1937 og 1938. Disse ophævelser er foretaget efter indstilling fra den daværende Strandfredningskommission i henhold til en bestemmelse i 1937-loven, hvorefter "bestemt afgrænsede Omraader, som naturligt hører til en allerede eksisterende bymæssig Bebyggelse", skulle fritages for strandbeskyttelse.

De fleste af disse områder helt uden strandbeskyttelse er i dag bymæssigt bebygget. Allerede bekendtgørelsens § 3 om sammenhængende bebyggelse har derfor ført til, at kommissionen har indstillet sådanne områder fortsat undtaget fra strandbeskyttelse.

Enkelte af områderne er imidlertid stadig ubebyggede, eller bebyggelsen med havearealer er holdt i nogen afstand fra basislinien. Ligger de ubebyggede arealer i byzone, har kommissionen kun indstillet dem omfattet af strandbeskyttelse, hvis arealerne – eventuelt i sammenhæng med tilgrænsende landzonearealer – skønnedes at have væsentlig betydning for kystlandskabet, jf. bekendtgørelsens § 5 og nedenfor i kap. 9.3. Dette har eksempelvis været tilfældet for den tidligere kystskrænt langs Kattegat i Helsingør kommune.

Kommissionen har dog i disse tilfælde indstillet strandbeskyttelseslinien fastlagt på en sådan måde, at der fortsat er mulighed for at opføre en bebyggelse på udstykkede grunde af sædvanlig størrelse, som er i privat eje. Har de ubebyggede arealer haft karakter af offentligt ejet bypark, har kommissionen indstillet dem fortsat undtaget.

Navnlig på Sjællands Kattegatkyst i Helsingør og Frederiksværk kommuner skete ophævelserne også på lange strækninger med omfattende sommerhusbebyggelse bag kystskrænten, der var og også i dag er udsat for erosion. Strandfredningskommissionen indstillede i 1937 en fuldstændig ophævelse af strandbeskyttelsen og fastlagde ikke – som det ellers var kommissionens praksis – en strandbyggelinie i en kortere afstand fra basislinien end 100 m. Det må antages at skyldes, at der ikke kunne tænkes ny bebyggelse opført tæt ved eller søværts skræntoverkanten. Da strandbeskyttelsen i 1937 alene angik opførelse af bebyggelse, ville en reduceret bredde af beskyttelseszone op til den eksisterende bebyggelse derfor være uden praktisk betydning. Det kunne ikke forudses, at der ved naturfredningsloven af 1969 skete en udvidelse af strandbeskyttelsen til at omfatte enhver form for ændring af den eksisterende tilstand i beskyttelseszone. Denne udvidelse ville imidlertid have været gældende for kystskrænterne, såfremt der i 1937 var fastlagt en beskyttelseszone i reduceret bredde i stedet for den foretagne ophævelse af beskyttelsen. Strandbeskyttelseskommissionen har for disse strækninger indstillet, at der fastlægges en strandbeskyttelseslinie i en afstand af 5 m fra skræntoverkant, dog med respekt af eksisterende bebyggelse nærmere skræntoverkanten. Kommissionen har skullet udarbejde sit forslag efter ensartede kriterier og har ikke set grundlag for at behandle disse strækninger anderledes end den øvrige Kattegatkyst. Som følge af bestemmelserne i kystbeskyttelsesloven har kommissionens indstilling kun praktisk betydning for anlæg af platforme og trapper på skrænten, men kommissionen har anset det for væsentligt, at der netop i denne henseende ikke gøres forskel mellem strækningerne med kystskrænt.

Enkelte kystnære arealer i de nævnte sommerhusområder ved Kattegat er udlagt som grønne friarealer med offentlig adgang. Disse arealer er uanset deres størrelse indstillet omfattet af strandbeskyttelse indtil 100 m fra basislinien.

- 6.3 Naturfredningsloven af 1937 afgav ikke blot hjemmel til de nævnte fuldstændige ophævelser af strandbeskyttelsen, men indeholdt også en bemyndigelse til Strandfredningskommissionen, hvorefter kommissionen kunne gøre *undtagelser* fra byggeforbudet i 100 m zonen, "naar Omstændighederne særligt taler derfor". Denne bemyndigelse blev udnyttet i forskellige situationer:

På strækninger med *eksisterende sammenhængende bebyggelse* i 100 m bæltet (typisk landsbyer eller sommerhuse) blev byggeforbudet enten helt

ophævet, eller strandbyggelinien blev fastlagt i en kortere afstand fra basislinien end 100 m. Strandbeskyttelseskommisionen har i næsten alle disse tilfælde indstillet, at den hidtidige retstilstand opretholdes. Den kommunale planlægning har dog enkelte steder ført til en vis udvidelse af beskyttelseszonens bredde, fx ved Hyby Lyng i Fredericia kommune, hvor en lokalplan har udlagt arealet til offentligt grønt område. Omvendt har en senere opstået udvidelse af bebyggelsen en del steder ført til en yderligere begrænsning af en oprindelig reduceret bredde af strandbeskyttelseszone.

6.3.2 Nogle *havne* blev helt undtaget, andre blev fuldt ud omfattet af byggeforbudet, og for atter andre blev der fastsat en byggelinie i kortere afstand fra basislinien end 100 m, således at en del af havnens landareal var undtaget. Strandfredningskommissionens afsluttende beretning fra 1940 er tavs om de ret mange havne, som ved kommissionens selvstændige beslutninger blev helt eller delvis undtaget, selv om 1937-loven udtrykkeligt undtog "havnearealer" fra byggeforbudet. Heller ikke i øvrigt foreligger der oplysninger om begrundelsen for disse beslutninger.

Efter de nugældende bestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 15 gælder lovens forbud mod tilstandsændringer i beskyttelseszone ikke for "havneanlæg og de landarealer, der ved lokalplan er udlagt til havneformål".

Udviklingen siden 1937 har medført en udvidelse af adskillige helt eller delvis undtagne havne, ofte til anvendelse som lystbådehavne og således, at udvidelsen er sket i beskyttelseszone. Mange havne ligger derfor i dag dels i og dels uden for den gældende beskyttelseszone. Og for mange havne er der ikke gennemført lokalplan.

By- og landzoneloven fra 1969 bestemte, at byudviklingsplanernes inder- og mellemzoner skulle være byzone. De fleste byudviklingsplaners mellemzoner var ret rummelige, og også kyststrækninger med mindre havne er derved blevet byzone, selv om havnene ikke adskilte sig væsentligt fra havne ved landsbyer i landzone. Nogle byzonehavne er senere udvidet på en sådan måde, at udvidelsen i dag ligger i landzone. Mange nye havne (især lystbådehavne) er anlagt i landzone og er ofte forblevet i landzone. Havnenes zonestatus afspejler således ikke nødvendigvis deres "bymæssige" sammenhæng.

De nævnte omstændigheder samt forarbejderne til ændringen af kystloven i 1999, herunder navnlig miljø- og energiministerens besvarelse af spørgsmål fra Folketingets miljø- og planlægningsudvalg, har medført, at kommissionen har måttet anse baggrunden for, at en havn hidtil har været helt eller delvis undtaget fra strandbeskyttelse, for at være bortfaldet, hvis de landskabelige forhold tilsiger en udvidet beskyttelse. Dette har fundet udtryk i "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.6.1 og 2.1.5, og kommissionen har anlagt følgende praksis ved vurderingen af, i hvilken udstrækning havneanlæg med tilhørende landarealer burde indstilles omfattet af (udvidet) strandbeskyttelse:

Der er anlagt en hovedsondring mellem (a) havne, der er integreret i en by, dvs. indgår i en sammenhængende byfront langs vandet, eller som på grund af størrelse og/eller intensiv bebyggelse i sig selv har karakter af sammenhængende bebyggelse, og (b) havne, der ligger fremskudt foran en by eller på anden måde er afgrænset fra byen, og som yderligere har en åben karakter uden præg af sammenhængende bebyggelse.

De førstnævnte "integrerede" havne er alle – uanset om de ligger i byzone eller i landzone – indstillet helt undtaget fra strandbeskyttelse. De sidstnævnte "fremskudte/afgrænsede" havne er indstillet omfattet af den udvidede strandbeskyttelse, såfremt havnen står i landskabelig sammenhæng med større, åbne arealer ved siden af eller bag havnen. Ligger havnen i byzone, er der stillet skærpede krav til den landskabelige sammenhæng.

De nævnte kriterier har således ført til udvidede undtagelser for "integrerede" havne og til udvidet strandbeskyttelse af "fremskudte/afgrænsede" havne især i landzone. Efter den revurdering af tidligere beslutninger for 6 amter, som lovændringen i 1999 medførte, er kriterierne anvendt i hele landet.

I nogle tilfælde har også tilstedeværelsen af *større og isoleret beliggende erhvervsvirksomheder* ført Strandfredningskommissionen til enten at ophæve byggeforbudet eller at reducere beskyttelseszonens bredde. Det har særligt været tilfældet for dengang eksisterende teglværker o.lign. En fuldstændig ophævelse er typisk foretaget, når der til virksomheden var knyttet en udskibningspier, idet der ellers i almindelighed blot er sket en begrænsning af beskyttelseszonen. Strandfredningskommissionens praksis synes dog ikke at have været konsekvent, heller ikke for så vidt angår størrelsen af den erhvervsbebyggelse, der begrundede undtagelserne.

I den udstrækning hvori bygningerne fortsat anvendes som teglværk o.lign., har Strandbeskyttelseskommisionen ikke anset baggrunden for den hidtil manglende strandbeskyttelse for at være bortfaldet. Kommisionen har dermed indstillet den hidtil gældende undtagelse opretholdt søværts bygningerne.

Dette har dog ikke været tilfældet for teglværkerne ved Nybøl Nor. Omkring 1940 fandtes der 17 teglværker ved Nybøl Nor og kysten syd for Broager, og ved dem alle blev strandbeskyttelsen ophævet eller begrænset. Siden da er 6 af teglværkerne fjernet. Af de tilbageværende 11 ligger 9 i landzone uden for bymæssig bebyggelse. 3 af disse 9 er helt overgået til anden anvendelse, og i 2 findes tillige anden virksomhed. I dag drives således kun 4 udelukkende som teglværk. Et flertal i kommissionen har anset det for væsentligt, at de 9 (tidligere) teglværker i landzone behandles ens, og har lagt vægt på udtalelserne om dispensationer til eksisterende erhvervsvirksomheder i den udvidede strandbeskyttelseszone i kap. 5.3 i Skov- og Naturstyrelsens Vejledning. Flertallet har med henvisning hertil vurderet, at baggrunden for den hidtil manglende strandbeskyttelse må anses for bortfaldet.

6.3.4 En grundejer kunne inden 1. juli 1938 ansøge Strandfredningskommissionen om *dispensation* fra byggeforbudet. Efter bestemmelser i kgl. anordning af 18. maj 1937 skulle dispensationen meddeles, når visse betingelser var opfyldt.

I hele landet blev der meddelt ca. 1.000 sådanne dispensationer. De blev alle givet i form af en reduktion af 100 m zonen på eller ud for den pågældende ejendom og mod tinglysning af en deklaration, hvorefter Strandfredningskommissionen og senere ministeriet skulle godkende beliggenhed og udseende af byggeri mellem den fastsatte strandbyggelinie og 100 m fra basislinien.

I enkelte tilfælde, hvor strandbyggelinien over en længere strækning blev fastlagt nærmere kysten end 100 m, er dispensationen ikke blevet udnyttet, og landskabet fremtræder ganske åbent. Antagelig er dispensationen givet på baggrund af dengang foreliggende planer om sommerhusbebyggelse. Kommissionen har ikke været i tvivl om, at der foreligger "bortfald af baggrunden", enten hvis arealet i dag er landzone, eller hvis arealet ligger i et sommerhusområde og er sikret anvendelse som offentligt eller fælles friareal.

Som oftest omfattede dispensationen dog kun en enkelt eller et par ejendomme i sædvanlig byggegrundsbredde. I disse tilfælde er dispensationen næsten altid blevet udnyttet. Efter Strandfredningskommissionens nedlæggelse i 1940 har ministeriet og senere fredningsnævnene undertiden meddelt dispensationer til bebyggelse i 100 m zonen, men ingen af disse dispensationer medførte ændring af beskyttelsesliniens forløb. For nogle af de enligt beliggende huse, som i dag findes i den hidtidige 100 m zone i det åbne land, er der således fastsat en smallere beskyttelseszone, medens andre – og ofte ganske nært beliggende – huse har været undergivet strandbeskyttelse, fordi de er opført enten før 1937 eller på grundlag af en efter 1940 meddelt dispensation.

Strandbeskyttelseskommissionen har derfor skønnet, at baggrunden for beskyttelseszonens begrænsning på en ganske kort strækning i det åbne land ikke længere er til stede, uanset om arealet er bebygget eller ej. Denne vurdering har ført til "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.1.2 og 1.1.3.

Kommissionens undersøgelse af oprindelsen til og begrundelsen for, at der for enkelte bebyggede ejendomme gjaldt en beskyttelseszone i en smallere bredde end 100 m, fandt sted efter offentliggørelsen af forslaget for Bornholms amt. I dette forslag havde kommissionen opretholdt den hidtil gældende beskyttelseslinie på eller ud for i alt 16 ejendomme med enlig beliggende bebyggelse, og kommissionen afstod fra at indstille forslaget skærpet for disse få ejendomme.

- 6.4 Efter den særlige matrikulære ordning i Sønderjylland, der gjaldt indtil udstykningsloven af 1990, var de sønderjyske strande registreret i matriklen som del af selvstændig ejendom i kommunalt eje (ligesom de offentlige veje). Disse strande kan nu tillægges kystejendommene ved en simpel rettelse af matriklen. Kommissionen har ikke undersøgt, i hvilken udstrækning sådanne rettelser er foretaget.
- 6.5 For så vidt angår den jyske vestkyst har kommissionen ikke haft hjemmel til at skønne over, om manglende klitfredning er bortfaldet. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 8, skal arealer, der er undtaget fra klitfredning, fortsat være undtaget. Der henvises nærmere til kap. 15.3.

Kap. 7

"Sammenhængende bebyggelse"

Efter naturbeskyttelseslovens §§ 8 og 15 bestemmer miljø- og energiministeren, at beskyttelseszonens bredde skal reduceres i "særligt udpegede områder, der er berørt af bebyggelse og lignende". Denne beføjelse for ministeren førte til bestemmelserne i bekendtgørelsens §§ 3 og 4. Det er i § 3 foreskrevet, at kommissionen skal indstille et område med "sammenhængende bebyggelse" undtaget fra de udvidede beskyttelseslinier, når kommissionen vurderer, at administrationen af beskyttelsen er uden betydning for formålet med beskyttelseslinierne. Efter § 4 kan kommissionen under den samme betingelse indstille den hidtil gældende beskyttelseszone begrænset eller helt ophevet.

Kommissionen var under de indledende besigtigelser i alle amter opmærksom på nødvendigheden af at nå frem til en ensartet vurdering af, under hvilke betingelser eksisterende bebyggelse kunne anses for at være "sammenhængende". Kommissionen fandt, at hovedkriterierne måtte være såvel antallet af huse som deres indbyrdes afstand, og at ejendommenes zonestatus efter planloven ville være uden betydning.

Indtil lovændringen i 1999 havde bekendtgørelsens §§ 3 og 4 således selvstændig betydning for bebyggelse i både byzone og landzone. De udbyggede dele af byzonerne består helt utvivlsomt af "sammenhængende bebyggelse", og afgrænsningen var som regel problemløs. Lovændringen medførte imidlertid, at alle byzonearealer som hovedregel skulle undtages fra beskyttelsen, og kommissionen måtte revurdere sine tidligere truffne beslutninger på det nye retsgrundlag. Den praktiske betydning af bekendtgørelsens §§ 3 og 4 var herefter stort set begrænset til landzonen.

Ved pkt. 1.3.1 i "Retningslinierne" fra 1996 besluttede kommissionen, at selv et mindre antal helårsbebyggede grunde, hvis haver grænser til hinanden, normalt ville udgøre en "sammenhængende bebyggelse". I overensstemmelse med den anlagte praksis blev antallet i "Arbejdsgrundlaget" fra 1999 beskrevet som henimod en halv snes sådanne grunde. De særlige bebyggelsesforhold ved Jyllands vestkyst førte dog kommissionen til her at acceptere en større indbyrdes afstand mellem husene. Og har nogle huse ligget bag en hidtil gældende strandbeskyttelseslinie i kortere afstand fra basislinien end 100 m, har kommissionen anset også et færre antal huse end henimod en halv snes som "sammenhængende bebyggelse". Det er således ikke blot landsbyer, der er indstillet undtaget fra beskyttelse.

Kompetencen til at meddele landzonetilladelser efter planloven tilkommer

kommunen inden for landsbyer, der er entydigt afgrænset i kommuneplanen. Efter naturbeskyttelsesloven og bekendtgørelsen er det imidlertid ikke planlægningen, men de faktisk eksisterende bebyggelsesforhold, som i landzone er bestemmende for beskyttelsesliniernes forløb. Kommissionen har derfor – uanset indvendinger fra mange amter og kommuner – ikke ladet beskyttelseslinien følge landsbyafgrænsningen i kommuneplanen, medmindre den eksisterende sammenhængende bebyggelse (normalt dog udfyldt med enkelte "huller" i bebyggelsen) svarede dertil. Kommissionen har således valgt generelt at give prioritet til naturbeskyttelseshensynet fremfor til den administrative lettelse, som en overensstemmelse med landzonemyndighedens kompetence ville medføre.

Ved afgrænsningen af en "sammenhængende bebyggelse", jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, har kommissionen – uanset den noget skarpere formulering af "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.4 – fulgt ejendommenes matrikelstel, hvis der har været tale om ejendomme af en størrelse, der nogenlunde svarer til sædvanlige parcelhusgrunde. Ved bebyggelse i ganske nær afstand fra kysten er beskyttelseslinien dog normalt indstillet lagt i kort afstand fra bebyggelsen.

Pkt. 1.3.1 i "Arbejdsgrundlaget" omhandler kun helårsbebyggelser, herunder erhvervsbebyggelser. Også sommerhuse kan dog udgøre en "sammenhængende bebyggelse". De sommerhuse, der i fastlagte sommerhusområder ligger længere fra basislinien end 100 m, er imidlertid uanset antal og tæthed undtaget fra strandbeskyttelse/klitfredning. For sommerhusbebyggelse er spørgsmålet derfor begrænset til at angå huse, der enten ligger i et fastlagt sommerhusområde, men søværts 100 m linien, eller ligger uden for et sådant område – dog kan klitfredningslinien ikke lægges i kortere afstand fra basislinien i områder med klitdannelser (lovens § 8, stk. 4, og bekendtgørelsens § 2, stk. 3).

Efter pkt. 1.3.2 i "Retningslinierne" fra 1996 kunne selv tætte bebyggelser af sommerhuse uden for fastlagte sommerhusområder ikke i sig selv udgøre en "sammenhængende bebyggelse". Denne retningslinje beroede på en formodning om, at sådanne klumper af sommerhuse altid ville ligge på tidsbegrænsede dispensationer, eftersom de ikke var blevet optaget på oversigten fra 1981 over sommerhusområder (bekendtgørelsens § 2, stk. 5) og derfor måtte forventes fjernet. Som generel antagelse viste formodningen sig snart at være forkert, og kommissionen besluttede da at sidestille sommerhuse med helårsbebyggelse ved vurderingen af "sammenhængende bebyggelse", medmindre det blev konkret oplyst, at husene er undergivet en tidsbegrænset dispensation. Sommerhuse med oplyst fjernelseskrav er således betragtet som ikke-eksisterende bebyggelse. Dette fremgår også af "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.3.4, der ligger til grund for alle kommissionens indstillinger. Det er ikke tillagt betydning, om husene er opført på lejet grund.

Ved nogle få og ældre sommerhusbebyggelser, der vel er "sammenhængende",

men som er behæftet med en fjernelsesklausul, har kommunen givet udtryk for et ønske om via en lokalplan at få strandbeskyttelsen ophævet. Disse tilfælde har foreligget bl.a. ved Lollands sydkyst, ved Kolding fjord, ved Tamdrup strand i Haderslev kommune og ved Sulbæk strand i Sæby kommune. Kommissionen har i sine indstillinger til ministeren gjort særligt opmærksom på spørgsmålet, eftersom naturbeskyttelsesloven ikke synes at muliggøre pålæg af strandbeskyttelse, hvis fjernelseskravet senere effektueres.

Kommissionen har endvidere anset al bebyggelse, der ligger i umiddelbar tilknytning til et udbygget fastlagt sommerhusområde, for at være en del af den "sammenhængende bebyggelse", som husene i sommerhusområdet udgør.

Derimod har kommissionen vurderet, at kolonihavehuse og lignende mindre fritidsbebyggelser ikke i sig selv kan udgøre "sammenhængende bebyggelse", jf. "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.3.5. I landzone er sådanne områder indstillet omfattet af beskyttelse uanset deres mulige permanente karakter og uanset en påtænkt ændret arealanvendelse. Som eksempler kan nævnes områder ved Kysthospitalet i Kalundborg og ved Hjerting strand nord for Esbjerg. I byzone er de indstillet undtaget fra den udvidede beskyttelse, hvis de har ligget i direkte tilknytning til byen, jf. pkt. 2.1.4 i "Arbejdsgrundlaget". Som eksempler kan nævnes haveforeningerne ved Valbyparken i Københavns kommune og haveforeningen ved Nørrestrand i Horsens kommune.

Først når bebyggelser efter de nævnte retningslinier kunne karakteriseres som "sammenhængende", har kommissionen skullet vurdere, om en administration af strandbeskyttelse/klitfredning på de pågældende ejendomme ville være formålsløs. Kommissionen har – som antydnet ved ordet "normalt" i "Arbejdsgrundlagets" pkt. 1.3.1 og 1.3.4 – anlagt den praksis, at der kun ganske undtagelsesvis kunne være behov for amtets indseende efter naturbeskyttelsesloven med tilstandsændringer i området. Derfor er kun ganske få områder med "sammenhængende bebyggelse" indstillet omfattet af beskyttelse eller afgrænset søværts på en sådan måde, at enkelte bebyggede grunde i området meget tæt ved kysten vil blive omfattet af beskyttelse. Dette har navnlig været tilfældet for sammenhængende skurbebyggelse i nærheden af en anløbsbro eller en havn som fx ved Stauning i Ringkøbing kommune og Hestehave i Nørhald kommune, og for strandhuse/skure som ved Vesterstrand og Ærø Hale på Ærø. Sammenhængende bebyggelse i områder med klitdannelser inden for 100 m fra basislinien har dog måttet indstilles omfattet af klitfredning, jf. lovens § 8, stk. 4, og bekendtgørelsens § 2, stk. 3.

Spørgsmålet, om der har foreligget en "sammenhængende bebyggelse" (og om der i så fald var et ganske særligt behov for amtets indseende med tilstandsændringer i området), har nødvendiggjort adskillige kommissionsbesigtigelser og er det enkeltspørgsmål, der oftest har fremkaldt flertalsbeslutninger i kommissionen.

Kap. 8

"anden intensiv udnyttelse"

Bekendtgørelsens §§ 3 og 4 omhandler ikke blot områder med sammenhængende bebyggelse, men også områder med "anden intensiv udnyttelse". Allerede en sproglig forståelse fører til, at udnyttelsen skal fremtræde med samme intensitet, som det er tilfældet ved de klynger af bygninger, der efter deres antal, udstrækning og karakter anses for "sammenhængende bebyggelse". Ved den nærmere fastlæggelse af begrebet "anden intensiv udnyttelse" har kommissionen lagt vægt på den nuancerede beskyttelse, som dels bestemmelserne om funktionsbestemte undtagelser i lovens § 8, stk. 7, og § 15, stk. 5, og dels bemærkningerne om eksisterende virksomheder m.v. både i lovforslaget og i Skov- og Naturstyrelsens Vejledning er udtryk for.

Jordbrugserhvervene

Lovens forbud mod tilstandsændringer i beskyttelseszonen gælder ikke for de ændringer, der følger af landbrugsdrift (bortset fra tilplantning) eller af genplantning på skovarealer. Også bygninger, der er erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet, kan på visse betingelser opføres uden hensyn til strandbeskyttelse/klitfredning. Denne lovbestemte ordning forudsætter klart, at jordbrugs- og fiskerierhvervenes arealer i 300 m bæltet som altovervejende regel skal være omfattet af beskyttelsen. For bær- og frugtplanter understøttes dette af lovens § 65, stk. 4, med en udvidet hjemmel

for dispensationer. Og for arealer, der i regionplanerne er udpeget til skovrejsning, understøttes det af forarbejderne til kystloven, idet der både i bemærkningerne til lovforslaget og i folketingsudvalgets betænkning er udtrykt en forudsætning om dispensation til skovrejsning med naturligt hjemmehørende løvtræer.

Kommissionen har derfor ikke henført fx hverken landbrug, skovdrift, dambrug, gartnerier eller de mere industrielt prægede fjerkræ- og svinefarme under begrebet "anden intensiv udnyttelse". Kun i et par tilfælde har kommissionen indstillet, at landbrugsbygninger som følge af deres ganske usædvanlige omfang undtages som "anden intensiv udnyttelse", nemlig herregårdsanlægget Holsteinborg på Sydsjælland og gartneriet på Masnedø.

Undtagelse fra hovedreglen om strandbeskyttelse/klitfredning af jordbrugsejendomme er endvidere gjort i tilfælde, hvor det er skønnet hensigtsmæssigt, at beskyttelseslinien følger en vej eller et matrikelskel, jf. bekendtgørelsens § 8. Og hvor 300 m linien gennemskærer bygningerne på en jordbrugsejendom, er hele det bebyggede areal indstillet undtaget og ved aktuelle planer om yderligere landbrugsbebyggelse også det dertil nødvendige areal.

Kommissionen har dog ikke fulgt den sidstnævnte praksis ved 300 m liniens gennemskæring af haller til pelsdyravl. Kommissionen har i disse tilfælde lagt vægt på den som regel betydelige længde af hallerne sammenholdt med deres forholdsvis lette konstruktion og ringe højde. Hallerne ligger ofte nogenlunde vinkelret på 300 m linien og strækker sig ret langt mod kysten. En strandbeskyttelseslinie uden om hallerne ville derfor som regel medføre, at besynderligt afgrænsede arealer i 300 m bæltet var undtaget fra strandbeskyttelse, også selv om de nuværende haller bliver fjernet. Kommissionen har i øvrigt lagt vægt på, at erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri på en landbrugsejendom som nævnt kan opføres uden dispensation fra strandbeskyttelsen, at det i kap. 5.2 i Skov- og Naturstyrelsens Vejledning er anbefalet, at der normalt meddeles dispensation til sådant byggeri på en ejendom, der drives landbrugsmæssigt uden at være en landbrugsejendom, og at der ifølge Vejledningens kap. 5.3 normalt kan dispenseres til efterkommelse af ønsker fra andre eksisterende erhvervsvirksomheder i den udvidede beskyttelseszone om arealmæssigt begrænsede udvidelser, som er nødvendige for at virksomheden kan tilpasse sig udviklingen. Kommissionen har derfor indstillet 300 m linien fulgt, uanset om den gennemskærer sådanne haller. Spørgsmålet har navnlig foreligget i Holmsland kommune.

8.2 Andre erhvervsvirksomheder, institutioner og tekniske anlæg

I bemærkningerne til kystlovsforslaget er anført, at den hidtil restriktive administrationspraksis forudsættes opretholdt i hele 300 m zonen, men at dette ikke udelukker dispensationer "i det omfang, der er tale om eksisterende ferie- og fritidsbyggeris og andre erhvervs nødvendige og arealmæssigt begrænsede ønsker om at tilpasse sig udviklingen".

Allerede under de indledende besigtigelser fandt kommissionen et stærkt behov for at få afklaret Miljø- og Energiministeriets holdning til den kommende dispensationspraksis for eksisterende erhverv og offentlige anlæg, der ikke er bestanddele af en "sammenhængende bebyggelse". En nærmere udmøntning af motivudtalelsen i en bekendtgørelse eller et cirkulære el. lign. måtte nemlig være en nødvendig forudsætning for kommissionens forståelse af ordene "anden intensiv udnyttelse" i bekendtgørelsens §§ 3 og 4. Kun hvis den forudsatte dispensations"venlighed" fik et forholdsvis vidt anvendelsesområde, kunne kommissionen anlægge en så snæver forståelse af dette udtryk, at det pågældende areal måtte indstilles omfattet af beskyttelse.

Kommissionen forventede et ret vidt anvendelsesområde, og denne forventning fik udtryk i en note til pkt. 1.5.2 i "Retningslinierne" fra 1996, hvorefter et område, der udnyttes til en række nærmere angivne erhvervs- eller kommunale aktiviteter, skal være omfattet af beskyttelse – alene bortset fra meget store industrianlæg. Noten lød således:

Kommissionen forudsætter dog, at der med hensyn til disse aktiviteter i forbindelse med liniernes ikrafttræden tilvejebringes en ordning, hvorefter der, uanset lovens forbud mod tilstandsændringer, kan foretages rimelige udvidelser i den udvidede beskyttelseszone mellem den gældende linie og 300 m fra basislinien.

Kommissionens beslutning affødte efter offentliggørelsen af forslagene for de første amter et større antal indsigelser fra både erhvervsdrivende og kommuner. Samtidig med som regel at fastholde den foreslåede beskyttelseslinie orienterede kommissionen indsigerne om forudsætningen for beslutningen og lovede at sende dem det kommende cirkulære el. lign.

En endelig afklaring skete først i Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om beskyttelseszonerne fra august 2000, hvori blev gennemgået de aktiviteter, som efter ministeriets opfattelse almindeligvis kan tillades i beskyttelseszonerne ved dispensationer. Kommissionen var imidlertid i løbet af 1998 gjort bekendt med styrelsens overvejelser, som i det store og hele stemte med forudsætningen for pkt. 1.5.2 fra 1996. Kommissionen kunne derfor i "Arbejdsgrundlaget" fra 1999 optage følgende retningslinie som pkt. 1.5.1:

Enkeltbeliggende virksomheder, institutioner og anlæg skal være omfattet af beskyttelse, medmindre de efter deres karakter og udstrækning kan sidestilles med "sammenhængende bebyggelse" som fx større fabriksanlæg og tekniske anlæg, større sammenhængende ferie- og fritidsbyggeri, hospitaler og lignende større institutionsbebyggelser.

Efter 1999 har kommissionen i fornødent omfang revurderet de tidligere truffne beslutninger om "anden intensiv udnyttelse".

Spørgsmålet om en sidestilling med "sammenhængende bebyggelse" har for kommissionen især vedrørt feriecentre/feriehoteller og campingpladser, men også bl.a. råstofindvinding, kommunale tekniske anlæg og institutionsbebyggelser.

Feriecentre og større feriehoteller i 300 m bæltet er alle indstillet undtaget fra beskyttelsen. Som eksempler kan nævnes Lalandia i Rødby kommune, Muskelsvindfondens feriehem ved Korsør og Dansk Folkeferies anlæg. Derimod er enkeltbeliggende feriekolonier og feriehem af mindre størrelse indstillet omfattet af beskyttelsen. Som eksempel kan nævnes Københavns Lærereforenings feriekolonier.

Campingpladser i byzone er alle indstillet undtaget fra den udvidede beskyttelse, når de har ligget i direkte tilknytning til byen, jf. pkt. 2.1.4 i "Arbejdsgrundlaget". Andre campingpladser i byzone og campingpladser i landzone er uanset deres størrelse og eventuelle vinteråbning indstillet omfattet, dog med den modifikation at pladsens faste serviceanlæg er indstillet undtaget, når anlægget har ligget enten ganske tæt på 300 m linien eller i umiddelbar tilknytning til en "sammenhængende bebyggelse" eller et sommerhusområde. Ved campingpladser i landzone har den indstillede beskyttelseslinie som oftest gennemskåret pladsen.

Isoleret beliggende hoteller, restauranter og kroer er indstillet omfattet af beskyttelsen. Det samme gælder fx vandrerhjem og naturskoler. Heller ikke isoleret beliggende musæer, kursuscentre, fagskoler, kapeller og kirker har normalt kunnet anses for "anden intensiv udnyttelse". Som undtagelser kan nævnes Bøgestrømsskolen i Præstø kommune og søfartsskolen i Mommark på Als.

Ved hospitaler og større sanatorier er i det mindste selve bygningsmassen indstillet undtaget fra beskyttelsen. Det er fx tilfældet for Sct. Hans Hospital ved Roskilde, Amtshospitalet i Nykøbing Sj. og sanatoriet ved Limmer Odde i Fåborg kommune.

Kommunale tekniske anlæg såsom vandværker, renseanlæg og lossepladser i landzone er – uanset indvendinger fra mange af de pågældende kommuner – indstillet omfattet af beskyttelsen. Kommissionen har herved bemærket

sig, at en dispensation til ændringer eller udvidelser af et sådant anlæg kan udformes mere generelt og omfatte fx alle tilstandsændringer inden for rammerne af den naturlige drift, jf. kap. 5.4 og 5.9 i Skov- og Naturstyrelsens Vejledning. Kun i ganske få tilfælde har anlæggets størrelse kunnet begrunde en undtagelse, fx renseanlægget i Nivå.

Også arealer, der udnyttes til råstofindvinding, er indstillet omfattet af beskyttelsen, jf. pkt. 1.5.2 i "Arbejdsgrundlaget". Kommissionen har herved lagt vægt på, at sådanne arealer i Vejledningens kap. 5.3 er sidestillet med lovens funktionsbestemte undtagelser fra forbudet mod tilstandsændringer, såfremt indvindingen sker i overensstemmelse med vilkår fastsat i en tilladelse efter råstofloven.

I nogle tilfælde har bygninger i forbindelse med råstofudnyttelse ligget i 300 m bæltet uden for bymæssig bebyggelse. De fleste har haft en sådan størrelse, at kommissionen har indstillet dem undtaget fra strandbeskyttelsen, fx bygningerne ved Stevns Kridtbrud og molerværket ved Skarrehage på Mors. Også de fleste, til dels tidligere, teglværker ved Nybøl Nor har et ganske betydeligt omfang, men er ud fra et lighedsprincip indstillet omfattet af beskyttelsen.

For nogle isoleret beliggende erhvervsvirksomheder, institutioner og kommunale tekniske anlæg har kommunen gennemført en lokalplan, der som regel muliggør en udvidelse af bebyggelsen/anlægget. Efter kystlovens § 3, stk. 3, kan lokalplanen udnyttes i overensstemmelse med planens bestemmelser, selv om lokalplanområdet ligger i beskyttelseszonen. Kommissionen har derfor ikke ladet sin vurdering af, om der foreligger "anden intensiv udnyttelse", påvirke af den tilvejebragte lokalplan.

Kap. 9

Byer (byzone) og lokalplaner

- 9.1 Kystlovens oprindelige bestemmelser om strandbeskyttelse/klitfredning indeholdt ikke andre regler om byer end § 8, stk. 4 (nu stk. 5), og § 15, stk. 3 (nu stk. 4), om "særligt udpegede områder, der er berørt af bebyggelse og lignende". I sådanne områder skulle beskyttelsen ikke gælde, eller beskyttelseszonens bredde skulle reduceres.

Som nævnt ovenfor i kap. 7 og 8 førte disse lovbestemmelser til bestemmelserne i bekendtgørelsens §§ 3 og 4 om "sammenhængende bebyggelse eller anden intensiv udnyttelse".

Endvidere blev det i bekendtgørelsens § 5 (nu § 6) pålagt kommissionen at vurdere, om en lokalplan eller byplanvedtægt bør føre til hel eller delvis ophævelse af beskyttelsen. Efter paragraffens stk. 2 skal den udvidede beskyttelse imidlertid fastholdes, hvis planen/vedtægten friholder landskabskiler eller større arealer som ubebyggede friarealer eller kun åbner mulighed for en meget ekstensiv udnyttelse. Dette krav om fastholdelse af den udvidede beskyttelse gælder dog ikke, hvis "væsentlige konkrete forhold" taler herimod.

Det følger af kystlovens § 3, stk. 3, at områder (bortset fra områder med klitdannelser inden for 100 m fra basislinien for klitfredningen), som på tidspunktet for ikrafttrædelsen af de udvidede beskyttelseszoner er omfattet af en lokalplan, kan udnyttes i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser, uden at en dispensation fra forbudet mod tilstandsændringer er nødvendig. Denne bestemmelse hviler klart på den forudsætning, at også lokalplanlagte områder, der endnu ikke har "sammenhængende bebyggelse eller anden intensiv udnyttelse", som hovedregel skal omfattes af den udvidede beskyttelse.

Disse oprindelige bestemmelser i lov og bekendtgørelse skelnede ikke mellem byzone og landzone og gjorde det ikke muligt for kommissionen at tage hensyn til arealdisponeringer i kommuneplaner. Forløbet af de nye beskyttelseslinier skulle bestemmes af den faktiske tilstand af arealerne, alene med den begrænsede modifikation i bekendtgørelsens § 5 (nu § 6).

- 9.2 Allerede de i oktober 1996 udsendte "Retningslinier" fremkaldte indvendinger fra både amter og kommuner med ønske om, at arealer, der ligger i tilknytning til en by og i kommuneplanen er disponeret for en endnu ikke realiseret byudvikling, kunne undtages fra beskyttelsen. Kommunernes Landsforening støttede dette ønske over for ministeriet.

Kommissionen kunne i marts 1997 med alle stemmer mod én tilslutte sig, at kommuneplanlagte bynære arealer til almindelig byvækst i den udvidede beskyttelseszone blev undtaget fra beskyttelse, såfremt byudviklingen var aktuel, og kommissionen overvejede at optage et supplerende pkt. herom i "Retningslinierne". En usikkerhed om, hvorvidt kystloven hjemlede en sådan praksis, gav anledning til, at Skov- og Naturstyrelsen indhentede en udtalelse fra Justitsministeriet (lovafdelingen). Justitsministeriet fandt i sin udtalelse af 27. oktober 1997, at kystloven ikke afgav den nødvendige hjemmel.

Herefter fremsatte miljø- og energiministeren i november 1998 det lovforslag, der blev vedtaget som lov af 12. maj 1999 om ændring af bl.a. kystloven. Det blev ved ændringsloven bestemt, at ubebyggede byzonearealer, der ligger i tilknytning til en eksisterende bymæssig bebyggelse, kun skulle omfattes af den udvidede strandbeskyttelse/klitfredning, hvis der er tale om "større åbne arealer af væsentlig betydning for kystlandskabet", se nu naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 4, og § 15, stk. 3. Disse lovbestemmelser er gentaget i en indsat § 5 i bekendtgørelsen. Den hidtidige § 5 (nu § 6) blev ikke ændret.

Endvidere blev det ved en ændring af naturbeskyttelseslovens § 69 bestemt, at den udvidede strandbeskyttelse/klitfredning skulle ophæves på visse byzonearealer, som inden 1. august 2006 blev omfattet af et forslag til lokalplan for almindelig byudvikling. Denne midlertidige ordning er en lovfæstelse af et tilsagn fra miljø- og energiministeren i en skrivelse af 18. februar 1998 til samtlige amter og kystkommuner.

9.3 På det ændrede lovgrundlag har kommissionen måttet revurdere sine tidligere trufne beslutninger om byzonearealer i 6 amter.

I bemærkningerne til ændringsloven er det anført, at den nye bestemmelse fører til, at mindre betydningsfulde kiler mellem eksisterende bebyggelse i byzone ikke vil blive omfattet af de udvidede beskyttelseslinier. Det er omvendt anført, at 300 m beskyttelseslinie vil blive pålagt relativt større landskabskiler med naturpræg, fx å-omgivelser, skove, marker og enge. I lovbemærkningerne er det også anført, at bl.a. idrætsanlæg og byparker i byzone ikke vil blive omfattet af de udvidede beskyttelseslinier.

Hverken selve den nye lovbestemmelse eller lovbemærkningerne tillægger det betydning, om det ubebyggede byzoneareal er omfattet af en lokalplan/byplanvedtægt. Kommissionen har derfor måttet konstatere en modstrid mellem § 5 og § 6, stk. 2, i bekendtgørelsen, når der er tale om lokalplanlagte landskabskiler i byzone, der ikke er relativt større og er uden naturpræg, samt alle lokalplanlagte idrætsanlæg og byparker i byzone. Efter lovbemærkningerne skal sådanne arealer friholdes for beskyttelse, men efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2, skal de indstilles omfattet af den udvidede beskyttelse. Kommissionen har i disse tilfælde valgt at se bort fra § 6, stk. 2, og indstillet arealet

undtaget fra den udvidede beskyttelse. Ved stærkt udbyggede kyster, fx nord og syd for København og nord for Århus, har kommissionen dog indstillet kiler omfattet af den udvidede beskyttelse, selv om naturpræget var noget begrænset. Kommissionen har ment, at netop på disse kyststrækninger vil de færreste kiler kunne betegnes som "mindre betydningsfulde".

Det ændrede lovgrundlag medførte også en revurdering af tidligere beslutninger vedrørende campingpladser, kolonihaver og lignende områder med fritidsbebyggelse i byzone. Som nævnt i kap. 7 og 8.2 er sådanne arealer ved revurderingen indstillet undtaget fra den udvidede beskyttelse, når de har ligget i direkte tilknytning til den eksisterende bymæssige bebyggelse.

Kommissionen har i øvrigt anlagt den forståelse af den nye bestemmelse om byzone, at et ubebygget byzoneareal ikke behøver i sig selv at være et "større" areal, men også kan indstilles omfattet af den udvidede beskyttelse, hvis arealet står i en sådan sammenhæng med tilgrænsende landzonearealer, at det indgår som en ikke uvæsentlig bestanddel af "større åbne arealer". Uanset størrelsen af det ubebyggede byzoneareal har det dog været en forudsætning for kommissionen, at det større åbne areal kunne vurderes at have "væsentlig betydning for kystlandskabet". Navnlig afgørelsen, om denne forudsætning var opfyldt, har i en del tilfælde været vanskelig, og ikke alle kommissionens beslutninger herom har været enstemmige.

Ved den præcise afgrænsning af de bebyggede dele af byzonen har kommissionen som altovervejende regel fulgt ejendommenes matrikelskel, så også bebyggelsens haver og andre friarealer er indstillet undtaget fra beskyttelse.

Kommissionen har gennemgået samtlige lokalplaner og byplanvedtægter, hvis geografiske område ligger helt eller delvis i 300 m bræmmen. Hvis en plan/vedtægt for bebyggelse allerede er virkeliggjort, følger det af bekendtgørelsens § 3 om "sammenhængende bebyggelse", at planområdet skal undtages fra den udvidede beskyttelse. Hvis en sådan plan/vedtægt derimod ikke er realiseret fuldt ud, har kommissionen på baggrund af kystlovens § 3, stk. 3, indstillet de ubebyggede arealer omfattet af beskyttelsen. Undtagelse er imidlertid gjort i tilfælde, hvor der allerede er sket udstykning eller foretaget bygge- modning eller på anden måde skabt sådanne forventninger om ret til bebyggelse, at pålæg af udvidet strandbeskyttelse/klitfredning med overvejende sandsynlighed vil blive retligt bedømt som et ekspropriativt indgreb. I ganske enkelte tilfælde har kommissionen dog ment ved særlig omtale i indstillingen til ministeren at burde overlade denne vurdering til ministeriet.

Kap. 10

Sommerhusområder

Det er bestemt i lovens § 8, stk. 3, og § 15, stk. 2, at i fastlagte sommerhusområder kan beskyttelseszonens bredde ikke overstige 100 m regnet fra basislinien. Udtrykket "fastlagte sommerhusområder" er defineret i bekendtgørelsens § 2, stk. 5, og omfatter dermed også de såkaldte "aftaleområder" i landzone, der er vist på oversigtskort som bilag til et ministerielt cirkulære fra 1981.

I flere tilfælde har det voldt vanskelighed at fastslå afgrænsningen af et sommerhusområde, bl.a. fordi amtet og kommunen undertiden havde forskellig opfattelse heraf. For "aftaleområderne" skyldes vanskeligheden også det lille målestoksforhold af kortene fra 1981.

Beskyttelseszonens bredde kan reduceres, hvis der findes sommerhuse søværts den gældende beskyttelseslinie. Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 2, kan den nye linie i sådanne tilfælde ikke fastlægges nærmere kysten end flugtende med sommerhusenes facade/gavl mod kysten.

Kommissionens praksis er udtrykt i "Arbejdsgrundlagets" pkt. 3.1. Kommissionen har således altid anvendt "facade/gavl-reglen" i sommerhusområder, såfremt de eksisterende sommerhuse søværts den gældende strandbeskyttelseslinie lå i umiddelbar tilknytning til den øvrige bebyggelse i området. I kun relativt få tilfælde, bl.a. på Enø i Storstrøms amt og ved Nykøbing Vesterlyng i Vestsjællands amt, har kommissionen – i øvrigt altid efter henstilling fra amtet – indstillet, at enkelte sommerhuse ganske nær kysten og i

nogen afstand fra de øvrige huse bliver omfattet af strandbeskyttelse. Denne begrænsning i anvendelsen af "facade/gavl-reglen" har kunnet foretages, fordi det altid er en forudsætning for at reducere beskyttelseszonens bredde, at administrationen af den gældende beskyttelse er "uden betydning for formålet med beskyttelseslinierne", jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Kommissionen har anvendt "facade/gavl-reglen" på en sådan måde, at den nye beskyttelseslinie er udjævnet ved at blive trukket som en lige linie fra husenes facader/gavle, jf. bekendtgørelsens § 8. På meget brede grunde og deraf følgende større indbyrdes afstande mellem husene har kommissionen dog normalt indstillet den nye linie fastlagt således, at 100 m linien følges mellem husene.

100 m linien er også fulgt på de arealer i et sommerhusområde, der er sikret anvendelse som offentlige eller fælles friarealer.

I klitfredede sommerhusområder med klitdannelser har kommissionen som følge af lovens § 8, stk. 5, og bekendtgørelsens § 2, stk. 3, dog måttet fastholde 100 m linien, endog selv om klitfredningslinien derved gennemskærer en bebyggelse. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Kap. 11

Bagarealer

Når en "sammenhængende bebyggelse" i 300 m bæltet ikke strækker sig ud over 300 m linien, følger det af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, at der skal fastlægges beskyttelseslinier hele vejen rundt om bebyggelsesområdet, medmindre en fastlæggelse bag ved det undtagne område er "uden betydning for formålet med beskyttelseslinierne". Kommissionen har også anvendt denne bestemmelse, når et sommerhusområde ikke har strakt sig ud over 300 m linien.

Kommissionen har efter de indledende besigtigelser anlagt den praksis, at kun bagarealer af ganske ringe udstrækning eller helt uden betydning for oplevelsen af kystlandskabet er indstillet undtaget fra beskyttelsen, men der har ikke været fuldstændig enighed i kommissionen om denne snævre forståelse af bestemmelsen. Langt de fleste bagarealer er således indstillet omfattet af beskyttelsen og i deres fulde udstrækning, men ved bagarealer der "spidser til" ved 300 m linien, er der undertiden – efter en konkret landskabelig vurdering – valgt en mindre afkorting af det beskyttede bagareal.

I nogle tilfælde kan strandbeskyttelse af bagarealer medføre, at en eventuel fremtidig byudvikling tvinges landværts 300 m linien og som følge af de topografiske forhold dermed vil finde sted betydeligt højere i terrænet og være mere dominerende i kystlandskabet, end hvis den skete på bagarealet i 300 m bæltet. Kommissionen har ikke inddraget dette kriterium i vurderingen af, om strandbeskyttelse af et sådant bagareal ville være uden betydning for formålet med beskyttelseslinierne. Et flertal i kommissionen har således ment, at bagarealets eventuelle undtagelse fra strandbeskyttelse – ligesom ved den tilsvarende problematik i relation til den gældende 100 m beskyttelseslinie – bør vurderes på baggrund af den nødvendige lokalplanlægning, såfremt kommunen ønsker at fremme en byudvikling på bagarealet.

Kap. 12

Biotopbeskyttede og konkret fredede arealer

Kommissionen har forstået lov og bekendtgørelse således, at også generelt biotopbeskyttede arealer som fx strandenge og strandsumpe over 2500 m² (naturbeskyttelseslovens § 3) i 300 m bæltet skal pålægges udvidet strandbeskyttelse eller klitfredning, selv om biotopbeskyttelsen ifølge lovteksten er strengere end strandbeskyttelse/klitfredning og administreres af samme myndighed. Dette støttes af, at forarbejderne til kystloven ikke nævner disse arealer som mulige undtagelser, og at biotopbeskyttelsen afhænger af arealets aktuelle tilstand.

Også fredskovspligtige arealer (skovlovens kapitel 2) i 300 m bæltet er indstillet omfattet af den udvidede beskyttelse. Dette er klart forudsat ved særbestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 7, nr. 3 og 5, om genplantning på skovarealer og om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for en ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom, jf. også ovenfor i kap. 8.1.

Den hidtidige strandbeskyttelse og klitfredning har været gældende også på konkret fredede arealer (naturbeskyttelseslovens kap. 6). Omfanget af beskyttelsen af sådanne arealer afhænger af fredningsbestemmelsernes indhold og kan derfor variere betydeligt. Uden støtte i lovens forarbejder og i betragtning af, at bekendtgørelsen foreskriver konkret vurdering af alene lokalplaner og byplanvedtægter (§ 6), har kommissionen valgt ikke at undergive fredningsafgørelser en konkret vurdering af beskyttelsens styrke. Kommissionen har derfor – uanset indsigelser fra amter og kommuner – generelt indstillet, at den udvidede strandbeskyttelse pålægges også konkret fredede arealer.

Dette gælder også endnu ubebyggede ejendomme i et fredet område, selvom de som led i fredningen blev tilladt bebygget imod, at ejeren gav afkald på fredningserstatning.

Kap. 13

Vejarealer

De funktionsbestemte undtagelser fra forbudet mod tilstandsændringer i beskyttelseszonerne (naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 7, og § 15, stk. 5) omfatter ikke eksisterende veje. Enhver ændring ved en vej i beskyttelseszonen vil derfor nødvendiggøre en dispensation.

Dette gælder således også for kommuneveje i det åbne land, som i adskillige tilfælde krydser 300 m linien endog to gange, hvorved en kortere vejstrækning ligger i 300 m bæltet. Som følge af retsgrundlaget har kommissionen kun kunnet indstille beskyttelseslinien lagt i vejen, når den har ligget ganske tæt ved 300 m linien, jf. begrænsningen i bekendtgørelsens § 8. I disse tilfælde har kommissionen indstillet beskyttelseslinien fastlagt i det søværts vejskel for i videst muligt omfang at undgå den dobbeltadministration, som strandbeskyttelse/klitfredning af selve vejarealet ville medføre.

Ved veje, der udgør den søværts afgrænsning af en sammenhængende bebyggelse, har kommissionen anlagt en konkret vurdering af vejens afstand fra vandet, dens trafikale betydning og omgivelsernes sårbarhed især i henseende til vejbelysning. På dette grundlag har kommissionen besluttet, om beskyttelseslinien skulle indstilles fastlagt i vejens landværts eller søværts side. Der er herved lagt vægt på, at Skov- og Naturstyrelsen i Vejledningens kap. 5.4 har anbefalet en ret vidtgående dispensationspraksis af hensyn til trafiksikkerheden.

Kap. 14

Bagateller

For at beskyttelseslinierne kan få "et hensigtsmæssigt forløb", kan kommissionen efter bekendtgørelsens § 8 foretage "mindre justeringer" af linieforløbet, når "ingen væsentlige hensyn" taler imod.

Denne beføjelse er især anvendt i tilfælde, hvor en vej eller et matrikelskel i 300 m bæltet forløber ganske nær 300 m linien.

Kommissionen har imidlertid forstået udtrykket "et hensigtsmæssigt forløb" som også sigtende til et forløb, der er hensigtsmæssigt set fra grundejerens synsvinkel. Denne forståelse har som regel ikke kunnet påvirke de offentliggjorte forslag, men har ført til det ret store antal helt eller delvis imødekomne indsigelser, jf. kap. 17.1. Kommissionen har således anlagt den praksis, at en ejerindsigelse uden videre er imødekommet, når det har kunnet ske ved en mindre justering af linieforløbet, og ingen væsentlige hensyn har talt imod.

Kap. 15

Klitfredning

- 15.1** **15.1.** Klitfredningen langs den jyske vestkyst har tidligere været begrundet udelukkende med ønsket om at bekæmpe og forebygge sandflugt. Indtil 1992 omfattede klitfredningen – foruden strandbredden – dels ”klitstrækninger og andre langs disse beliggende arealer” inden for 100 m fra basislinien (strandbreddens ”inderste grænse”), dels konkret klitfredede arealer i større afstand fra basislinien, jf. den dagældende sandflugtslov af 25. marts 1961.

Ved naturbeskyttelsesloven fra 1992 blev klitfredningen udstrakt til alle arealer langs den jyske vestkyst inden for 100 m fra basislinien. Kyststrækninger af i alt ca. 14 km længde blev derved klitfredet, selv om de ikke var udsat for risiko for sandflugt.

Ved kystloven fra 1994 blev klitfredningen yderligere udstrakt til alle arealer inden for 300 m (i sommerhusområder dog fortsat kun 100 m) fra basislinien. Klitfredning varetager dermed – uanset benævnelsen – tillige og ofte udelukkende de samme landskabsbeskyttende hensyn, som er begrundelsen for strandbeskyttelsen i det øvrige land.

Der er i flere henseender forskelle mellem klitfredning og strandbeskyttelse. Det gælder ikke blot beskyttelsens indhold eller omfang, men også reglerne for den geografiske udstrækning af den udvidede beskyttelse. I kap. 5 er beskrevet de forskellige basislinier for henholdsvis strandbeskyttelse og klitfredning, og i det følgende behandles andre forskelle.

Efter lovens § 8, stk. 6, skal klitfredningsgrænsen være afmærket på stedet, og grænsen skal revideres løbende. Kravet om afmærkning går tilbage til den ældste generelle sandflugtslovgivning og er opfyldt ved anbringelse af betonpæle i den til enhver tid gældende fredningslinie.

Imidlertid findes der på mange strækninger ikke sådanne pæle, og på ganske lange strækninger er den seneste revision af fredningsgrænsen foretaget for adskillige år siden. Manglende betonpæle kan derfor ikke tages som udtryk for, at klitfredningen er ophævet, og tilstedeværelsen af pæle er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at pælene angiver beliggenheden af den ved loven fastlagte generelle fredningslinie i en afstand af 100 m fra klitfoden. Alle nedsatte pæle er – uanset om de eksisterer i dag – blevet koordinatsat i Klitfredningsregistret, og kommissionen har alene anvendt dette register som grundlag for at konstatere forløbet af den gældende klitfredningslinie.

15.3

Efter lovens § 8, stk. 8, skal arealer, der er undtaget fra klitfredning i medfør af tillægsloven af 1935 til sandflugtsloven af 1867, fortsat være uden klitfredning. Uanset den generelle udvidelse af klitfredningszonens bredde uden for sommerhusområder fra 100 m til 300 m har kommissionen ikke – som ved strandbeskyttelseslinien, jf. bekendtgørelsens § 7 – kunnet skønne over, om baggrunden for den manglende klitfredning er bortfaldet. Kommissionen har skullet indstille en undtagelse fra klitfredning på de arealer, som med den nævnte lovhjemmel hidtil har været uden klitfredning. Dette har medført opretholdelse af en undtagelse også i tilfælde, hvor begrundelsen for undtagelsen ikke længere foreligger, fx ved et nedrevet fyrtårn. I mange tilfælde har kommissionen imidlertid ikke kunnet skaffe oplyst, hverken hvornår et areal i 100 m bæltet er blevet undtaget, eller med hvilken begrundelse (hjemmel) arealet hidtil har været uden klitfredning.

Kommissionen har i sine offentliggjorte forslag fulgt den indskrænkede klitfredningszone de steder, hvor det har været utvivlsomt, at strækningen er omfattet af lovens § 8, stk. 8. Kun i forbindelse med de få indsigelser, der har rejst usikkerhed herom, har kommissionen gennemført en grundigere undersøgelse af spørgsmålet, uden at undersøgelsen dog altid har bragt vished. I indstillingerne til ministeren har kommissionen gjort udtrykkeligt opmærksom på disse tvivlsomme strækninger.

Kommissionen har anlagt den forståelse af lovens § 8, stk. 8, at kun arealerne i indtil 100 m afstand fra basislinien fortsat skal undtages fra klitfredning. Arealerne mellem denne linie og 300 m linien er indstillet omfattet af den udvidede klitfredning, medmindre andre regler har ført til en undtagelse, som det fx har været tilfældet ved Hanstholm havn. Dette har bl.a. ved Mosedal Bjerg på Fanø medført en vanskelig forståelig afgrænsning af klitfredningszonen.

15.4

I områder med klitdannelser kan klitfredningslinien ifølge lovens § 8, stk. 5, ikke fastlægges nærmere basislinien end 100 m. Heraf følger, at kommissionens forslag i sommerhusområder med klitdannelser er fikseret til 100 m fra basislinien uden hensyn til eksisterende bebyggelse. I mange tilfælde har kommissionen derfor måttet indstille en klitfredningslinie, der gennemskærer et sommerhus og ikke forløber i flugt med husets facade/gavl, således som det for strandbeskyttelsesliniens vedkommende er hjemlet i bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Kun på en enkelt længere strækning i Thyborøn-Harboøre kommune har kommissionen ment at kunne indstille, at den gældende klitfredningslinie i et dige følges, selv om diget ligger nærmere den aktuelt opmålte basislinie end 100 m. Hvis fredningslinien bliver flyttet ind i landet, ville henved 90 sommerhuse i det pågældende sommerhusområde med klitdannelser komme til at ligge helt eller delvis i beskyttelseszonen. Ved sin indstilling har kommissionen

ladet det være afgørende, at der på strækningen gennem nogen tid er foretaget og fortsat foretages strandfodring og efterfølgende beplantning med hjelme, hvorved basislinien i løbet af ret kort tid vil forløbe mere end 100 m fra diget.

- 15.5** På adskillige strækninger er også arealer landværts 300 m linien (i sommerhusområder 100 m linien) omfattet af klitfredning, der er konkret fastlagt efter den tidligere lovgivning. Kommissionen har ikke kunnet indstille den nye klitfredningslinie fastlagt i større afstand fra basislinien end 300/100 m. I underretningerne af ejerne har kommissionen vist sit forslag til ny klitfredningslinie med punkteret linie på de strækninger, hvor linien går gennem en gældende klitfredningszone, og gjort udtrykkeligt opmærksom på, at hidtil klitfredede områder forbliver fredet, medmindre miljøministeren reviderer deres afgrænsning på baggrund af kommissionens forslag.
- 15.6** Som følge af ændringer af basisliniens beliggenhed vil også den generelt gældende 100 m klitfredningslinie i sommerhusområder ændre forløb. Ved kysttilvækst, herunder ved strandfodring, vil fredningslinien rykke nærmere mod havet, og kommissionen har derfor flere steder langs Vestkysten måttet både foreslå og indstille en klitfredningslinie i det pågældende sommerhusområde søværts den gældende linie. Også på disse strækninger har kommissionen i underretningerne til ejerne vist den foreslåede 100 m linie som en punkteret linie. Ved den foreslåede linie muliggøres byggeri og andre tilstandsændringer nærmere havet end de eksisterende sommerhuse, og kommissionen har modtaget adskillige indsigelser med ønske om en fastholdelse af den hidtil gældende fredningslinie. Miljøministeren kan imidlertid fastholde den hidtil gældende klitfredningslinie, hvis der er risiko for sandflugt bag den af kommissionen indstillede linie. Skov- og Naturstyrelsen har meddelt kommissionen, at sandflugtsfaren vil blive vurderet i hvert enkelt tilfælde, hvor kommissionen har måttet indstille fredningslinien flyttet nærmere havet. Denne oplysning er viderebragt til indsigerne i forbindelse med kommissionens nødvendige beslutning om ikke at kunne imødekomme indsigelsen.
- 15.7** På kyststrækninger på Holmsland, Harboøre Tange og Agger Tange samt syd for Skagen og ved Bratten strand i Frederikshavn kommune er der både strandbeskyttelse og klitfredning. Efter lovens § 15, stk. 5, nr. 6, gælder strandbeskyttelsen ikke på klitfredede arealer, således at strandbeskyttelsen her bliver fortrængt af klitfredningen. Kort- og matrikelstyrelsen kan i disse tilfælde kun vise klitfredningslinien på det digitale matrikelkort, og kommissionen har derfor i sine indstillinger til ministeren peget på nødvendigheden af, at den latente strandbeskyttelse huskes i tilfælde af, at klitfredningen skulle blive ophævet eller indskrænket.

Kap. 16

Teknik

Kommissionens sekretariat har anvendt digital teknik ved udarbejdelsen af kortene, der viser kommissionens forslag til forløbet af de nye strandbeskyttelses- og klitfredningslinier. Den digitale udtegnings er imidlertid behæftet med en vis unøjagtighed.

For det første har teknikken nødvendiggjort en udjævning, når 300/100 m linien skal genereres. Ved hjælp af cirkelslag på punkter på basislinien fastlægges punkter i 300/100 m afstand fra og vinkelret på basislinien. På de strækninger, hvor forløbet af basislinien er stærkt svingende og derfor rummer mange punkter, ville beskyttelseslinien af databehandlingsmæssige grunde få endnu flere punkter. Dette volder vanskeligheder ved liniens indlægning på matrikelkortet, og forløbet vil være overordentlig upraktisk. Antallet af de punkter, hvis forbindelse fremkalder beskyttelseslinien, er derfor blevet formindsket, og linien har derved fået et jævner forløb.

For det andet har stregerne en vis tykkelse, som afhængigt af målforhold vil være fra 1-1½ m i mål 1:2.500 til 8-12 m i mål 1:20.000. Kommissionens normale arbejds målestok har været 1:5.000, hvor stregernes tykkelse repræsenterer 2-3 m i virkeligheden. Denne omstændighed har navnlig betydning for en besluttet linieføring i en bygnings facade/gavl, og beskyttelseslinien er da som følge af den visuelle unøjagtighed forsigtighedsvis fastsat 1-1½ m tættere på vandet. Når linien er tegnet, er den imidlertid klart defineret i form af koordinatsatte punkter.

Hvis de liniestrækninger, der ikke følger et matrikelstel, skulle tegnes helt nøjagtigt, ville det kræve landinspektørbistand til en fastlæggelse af linien i marken og efterfølgende indlæggelse af koordinaterne i det digitale matrikelkort. En sådan bistand ville blive særdeles bekostelig og var ikke forudsat ved kystlovens vedtagelse.

På denne baggrund har kommissionen anset fremgangsmåden for acceptabel. Det kan tilføjes, at kommissionens sekretariat har bestræbt sig på at undgå utilsigtede indgreb i grundejernes retsstilling, der kan ledes tilbage til ovennævnte unøjagtigheder.

Når Kort- og Matrikelstyrelsen lægger de nye beskyttelseslinier ind på matrikelkortet, gøres det ud fra kommissionens oplysninger til styrelsen om koordinaterne for de enkelte punkter på linierne. Af hensyn til Kort- og Matrikelstyrelsens løbende forbedringer af det digitale matrikelkort oplyser kommissionen, hvor beskyttelseslinien følger et matrikelstel. Linien bliver da fast-

lagt i dette skels koordinater og vil følge skellet ved en eventuel senere opretning af det digitale matrikelkort. Ved matrikulære ændringer (udstyknings og arealoverførsel m.m.) vil linien normalt ikke ændres. De øvrige – og langt de fleste – liniestrækninger bliver indlagt i matrikelkortet ud fra de oplyste koordinater.

Kap. 17

Statistik

Indsigelser

Kommissionen har modtaget i alt 2.294 indsigelser mod den afgrænsning af beskyttelseszonen, som fremgik af kommissionens offentliggjorte forslag.

Langt de fleste var fra private ejere af arealer i den foreslåede beskyttelseszone. Kommissionen har registreret 2.060 sådanne indsigelser, men en del af dem vedrører flere ejendomme. En indsigelse fra en grundejerforening er således registreret som kun én indsigelse, uanset om den alene har vedrørt de af foreningen ejede fællesarealer eller har omfattet alle berørte ejendomme inden for foreningens område.

Hertil kommer 159 indsigelser fra myndigheder, især kommuner, og 75 indsigelser fra foreninger o.lign. bortset fra grundejerforeninger. Kun ganske få indsigelser er modtaget fra ejere af ejendomme uden for den foreslåede beskyttelseszone.

Indsigelserne fra private ejere i den foreslåede beskyttelseszone svarer til 3,0 % af de udsendte individuelle breve til sådanne ejere. Praktisk taget alle disse indsigere har ønsket hel eller delvis fritagelse for beskyttelse. Adskillige har dog ønsket en udvidet beskyttelse, især af klitfredningszonen. Også i indsigelserne fra myndigheder er der ønsket en begrænsning af beskyttelseszonens udstrækning. I indsigelserne fra kommuner har den manglende hensyntagen til kommuneplanlægningen været det dominerende emne, men mange kommuner har også ønsket, at kommunens tekniske anlæg i landzone blev undtaget. Indsigelserne fra foreninger omfatter bl.a. indsigelser fra brancheorganisationer og fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteer. De sidstnævnte har i enkelte tilfælde støttet indsigelser fra private ejere om hel eller delvis fritagelse for beskyttelse, men har som oftest indeholdt et ønske om udvidet beskyttelse.

Af de modtagne indsigelser er 1.067 eller 47 % imødekommet helt eller delvis. Kun yderst få imødekommelser er sket til skærpeelse af det offentliggjorte forslag, og de pågældende ejere er da blevet underrettet om kommissionens ændrede forslag, og der er givet dem mulighed for at protestere.

Den ret høje procentdel af imødekomne indsigelser skyldes i nogen grad fejl i det offentliggjorte forslag som følge af alderen af de anvendte luftfoto, idet nyopført bebyggelse ikke fremtrådte på luftfotoene, eller som følge af fejlagtige oplysninger om arealets zonestatus efter planloven. De fleste imøde-

komne indsigelser skyldes dog, at kommissionen som altovervejende regel har fulgt en ejers ønske om en mindre justering af beskyttelsesliniens forløb, jf. kap. 14. I øvrigt har retsgrundlaget for kommissionens arbejde måttet medføre, at indsigelser ikke har kunnet tages til følge.

Imødekommelse af en indsigelse navnlig fra en privat ejer har i en del tilfælde medført konsekvensrettelser på andre ejendomme på den pågældende kyststrækning. De fleste konsekvensrettelser har medført begrænsede lempelser på andre ejendomme, men enkelte har medført skærper. I de sidstnævnte tilfælde er de pågældende ejere blevet underrettet, og der er givet dem mulighed for at protestere. I et par tilfælde har kommissionen efter modtagne protester valgt at undlade konsekvensrettelsen.

Ud over indsigelser har kommissionen modtaget 375 skriftlige henvendelser, de fleste fra private ejere med ønske om en nærmere belysning af retsvirkningerne af den udvidede beskyttelse. Nogle henvendelser har dog blot udtrykt tilfredshed med kommissionens forslag. Foruden de skriftlige henvendelser har sekretariatet modtaget ganske mange telefoniske forespørgsler.

I bilag 8 findes en specifikation af indsigelserne, opdelt på amter.

17.2 Arealer

Kommissionen har beregnet den samlede udstrækning af såvel den hidtidige strandbeskyttelses- og klitfredningszone som den indstillede nye beskyttelseszone.

Strandbeskyttelseszonen har hidtil omfattet i alt 66.398 ha. Efter kommissionens indstillinger vil zonens areal blive mere end fordoblet og omfatte 148.015 ha. Når der ikke sker en tredobling som følge af beskyttelseszonens generelle udvidelse fra 100 m til 300 m bredde, skyldes det dels sommerhusområderne, hvor 100 m bredden skal fastholdes og i en del tilfælde endog er blevet reduceret, og dels tilstedeværelsen af bymæssig eller i øvrigt sammenhængende bebyggelse i den udvidede zone.

Klitfredningszonen har i 300 m bæltet hidtil omfattet 12.572 ha. Efter kommissionens indstillinger vil zonens areal i 300 m bæltet øges med 30 % til 16.390 ha. Når forøgelsen ikke er større, skyldes det navnlig sommerhusområderne, hvor 100 m bredden skal fastholdes, og det forhold at der på mange kyststrækninger allerede er klitfredning af arealer mellem 100 m og 300 m fra basislinien. Det totale omfang af klitfredede arealer er i øvrigt en del større, idet adskillige arealer landværts 300 m linien er klitfredet.

Hidtil har 2.426 ha byzonearealer været omfattet af strandbeskyttelse og 48 ha af klitfredning. Efter kommissionens indstillinger vil 3.112 ha være strand-

beskyttet og 61 ha klifredet. Forøgelsen skyldes de mange ubebyggede byzonearealer, som efter kommissionens vurdering er større, åbne arealer af væsentlig betydning for kystlandskabet, jf. bekendtgørelsens § 5.

Nogle af de fastlagte sommerhusområder i 300 m bæltet har en søværts afgrænsning på landjorden, men de fleste går helt ud til vandet. Efter kommissionens indstillinger vil 2.976 ha i sommerhusområderne være omfattet af strandbeskyttelse og 894 ha af klitfredning. Den hidtil gældende beskyttelseslinie er i indstillingerne fastholdt eller som følge af eksisterende bebyggelse flyttet længere mod vandet.

De allerfleste strandbeskyttede eller klitfredede arealer, knap 96 %, ligger således i landzone.

I bilag 9 findes en specifikation, opdelt på amter.

17.3 Kystlængder

Kommissionen har også beregnet længden af kyststrækninger under strandbeskyttelse eller klitfredning.

Danmark har 6.486 km kyststrækning, heraf 6.076 km med mulig strandbeskyttelse og 410 km med mulig klitfredning.

Hidtil har 5.698 km kystlængde været strandbeskyttet, for 88 % vedkommende i den fulde 100 m bredde. Kun på 666 km har beskyttelsen haft en mindre bredde, og 379 km har været helt uden beskyttelse.

Efter kommissionens indstillinger vil omtrent den samme kystlængde, nemlig 5.706 km, være strandbeskyttet, heraf langt størstedelen i den fulde 300 m bredde, nemlig 4.649 km eller 81 % svarende til 77 % af den samlede kystlængde med mulig strandbeskyttelse. På en kystlængde af ialt 1.057 km bevirker sommerhusområder og sammenhængende bebyggelse i 300 m bæltet, at beskyttelsen får en mindre bredde end 300 m. Nogenlunde som hidtil vil 370 km svarende til 6 % af den samlede kystlængde være uden strandbeskyttelse.

Hidtil har 400 km kystlængde været klitfredet, for 95 % vedkommende i mindst 100 m bredde. Kun på 11 km har klitfredningen haft en mindre bredde, og andre 11 km (2½ % af kystlængden) har været helt uden klitfredning.

Også efter kommissionens indstillinger vil 400 km kystlængde være klitfredet, heraf 286 km (71 % svarende til 70 % af den samlede kyststrækning med mulig klitfredning) i 300 m bredde og 114 km i mindre bredde. Den betydelige forøgelse af klitfredede kyststrækninger med en mindre bredde af klitfrednings-

zonen end den maksimale skyldes som ved strandbeskyttelsen tilstedeværelsen af sommerhusområder og sammenhængende bebyggelse i 300 m bæltet. Som hidtil vil 11 km være uden klitfredning.

I bilag 9 findes en specifikation opdelt på amter.

Kap. 18

Tilplantningsbekendtgørelsen

Særligt for jordbrugsejendomme er der i bekendtgørelse nr. 801 af 5. oktober 1995 fastsat midlertidige regler om beplantning i den udvidede klitfrednings- og strandbeskyttelseszone.

Baggrunden for disse regler er, at tilplantning i den udvidede beskyttelseszone, som vil følge af kommissionens offentliggjorte forslag, er umiddelbart lovlig indtil ikrafttrædelsen af de nye bestemmelser, men at ikrafttrædelsen medfører, at der ikke må foretages genplantering, jf. kystlovens § 3, stk. 4.

I bekendtgørelsen er kommissionen bemyndiget til efter ansøgning at give ejeren af en jordbrugsejendom tilladelse til en tilplantning i den udvidede beskyttelseszone med den virkning, at arealet efter afdrift må genplantes. Kommissionen har imidlertid kun kunnet give en sådan tilladelse, når følgende to betingelser var opfyldt: Tilplantningen skulle være af væsentlig betydning for ejendommens drift som jordbrugsejendom, og mindst 80 % af ejendommen skulle ligge i den udvidede beskyttelseszone. Den sidstnævnte betingelse kunne dog fraviges "i ganske særlige tilfælde", hvis drift med beplantning måtte anses for umuliggjort på hele ejendommen.

Kommissionen har modtaget 20 ansøgninger, hvoraf de 6 er imødekommet.

På kommissionens vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bendt Andersen', written in a cursive style.

Bendt Andersen

Bilag

- 1) Kommissionens og sekretariatets sammensætning
- 2) Bekendtgørelsen af 25. juni 1999
- 3) Kommissionens arbejdsgrundlag (retningslinier) af 1. juli 1999
- 4) Eksempel på underretning til ejerne i den foreslåede strandbeskyttelseszone med kortbilag og folder
- 5) Eksempel på underretning til ejerne i den foreslåede klitfredningszone med kortbilag og folder
- 6) Antal kystkommuner
- 7) Datoer for amtsvise indstillinger
- 8) Statistik over indsigelser, opdelt amtsvis
- 9) Statistik over de indstillede strandbeskyttelses- og klitfredningszoner, opdelt amtsvis

BILAG 1

Kommissionens og sekretariatets sammensætning

Ved afgivelsen af denne beretning bestod **Strandbeskyttelseskommissionen** af følgende 11 medlemmer, alle udpeget af miljø- og energiministeren:

Bendt Andersen, tidl. formand for Naturklagenævnet – *formand for kommissionen*

Bo Brix, kontorchef i Skov- og Naturstyrelsen

Bjarne Furhauge, studielektor – *indstillet af Friluftsrådet*

Thomas Harttung, godsejer – *indstillet af Dansk Skovforening og Tolvmandssektionen i De Danske Landboforeninger*

Per Roed Jakobsen, direktør i Kystdirektoratet – *indstillet af Trafikministeriet*

Knud Erik Jensen, landskonsulent i Landbrugets Rådgivningscenter – *indstillet af De Danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug*

Marianne Jensen, fuldmægtig i Direktoratet for FødevareErhverv – *indstillet af Landbrugsministeriet*

Mogens Lund, advokat – *indstillet af Erhvervsministeriet*

Flemming Thorning-Lund, tidl. vicepræsident i Danmarks Naturfredningsforening – *indstillet af Danmarks Naturfredningsforening*

Jørgen Vedel, tidl. teknisk direktør i Ribe amtskommune – *indstillet af Amtsrådsforeningen*

Vibeke Vinten, kontorchef i Kommunernes Landsforening – *indstillet af Kommunernes Landsforening*

I kommissionens funktionsperiode er der sket følgende ændringer i kommissionens sammensætning:

Bo Brix afløste pr. 13. marts 2000 kontorchef **Henrik Knuth-Winterfeldt**, Skov- og Naturstyrelsen, der pr. 1. april 1998 havde afløst fuldmægtig

Lisbeth Friis-Hansen, Skov- og Naturstyrelsen

Thomas Harttung blev i perioden 17. juli 2000 til 1. november 2001 afløst af afdelingsleder **Hans M. Hedegaard**, Dansk Skovforening.

Sekretariatet bestod ved afgivelsen af denne beretning af:

David Trier Frederiksen, arkitekt, som sekretariatschef og suppleant for formanden (viceformand)

Else Søndergaard Dam, fuldmægtig, cand.jur.

Mette Brix Hedegaard, cand.scient.

Ivan Printzlau, mag.scient.

Berit Poulsen, sekretær (deltidsansat)

Per Hansen, pens. kontorchef, cand.jur. (deltidsansat)

Ulf Dinesen, stud.scient. (deltidsansat)

BILAG 1

I sekretariatets funktionsperiode er der sket følgende ændringer:

David Trier Frederiksen afløste pr. 1. januar 1999 kontorchef **Per Hansen** i begge funktioner, hvorefter Per Hansen pr. 1. januar 2000 blev deltidsansat medarbejder

Else Søndergaard Dam afløste pr. 1. januar 2000 fuldmægtig, stud.scient.pol. **Maria Hagen Jørgensen**, der pr. 1. februar 1999 havde afløst fuldmægtig, cand.jur. **Eva Lassen**

Mette Brix Hedegaard afløste pr. 1. oktober 1998 landinspektør **Lars Frederiksen**

Berit Poulsen afløste pr. 1. november 2000 sekretær **Birte Schäfer**

Ivan Printzlau afløste pr. 1. februar 1999 **David Trier Frederiksen**

Ulf Dinesen blev ansat pr. 20. februar 1998

Bekendtgørelse om retningslinjer for fastlæggelsen af klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjers forløb

I medfør af § 15b, stk. 6 og 7, i lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 835 af 1. november 1997, som ændret ved lov nr. 478 af 1. juli 1998 og lov nr. 282 af 12. maj 1999, fastsættes:

§ 1. Den i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15a nedsatte strandbeskyttelseskommision, som skal gennemgå samtlige danske kyststrækninger med henblik på at indstille til miljø- og energiministeren, hvor den udvidede klitfrednings- og strandbeskyttelseslinje skal forløbe, vurderer efter reglerne i denne bekendtgørelse

- 1) hvor beskyttelseslinjerne bør fastlægges nærmere kysten end 300 meter - i sommerhusområder nærmere kysten end 100 meter, og
- 2) hvor beskyttelseslinjerne ikke bør gælde.

§ 2. Strandbeskyttelseslinjen skal fastlægges 300 meter fra begyndelsen af den sammenhængende landvegetation, jf. dog stk. 4, medmindre forhold som nævnt i §§ 3-7 gør sig gældende.

Stk. 2. Klitfredningslinjen skal fastlægges 300 meter fra den inderste grænse af strandbredderne langs Skagerak og Vesterhavet i Nordjyllands, Viborg, Ringkøbing og Ribe Amtskommuner og strandbredden på Rømø i Sønderjyllands Amtskommune, jf. dog stk. 4, medmindre forhold som nævnt i §§ 3-7 gør sig gældende.

Stk. 3. Hvis der er klitdannelser i området, kan klitfredningslinjen dog ikke fastlægges nærmere end 100 m fra de klitfredede strandbredder.

Stk. 4. I områder, der er fastlagt som sommerhusområder, skal klitfredningslinjen fastlægges 100 meter fra de i stk. 2 nævnte strandbredder,

medmindre forhold som nævnt i §§ 3-7 gør sig gældende, og strandbeskyttelseslinjen skal fastlægges 100 meter fra begyndelsen af den sammenhængende landvegetation, medmindre forhold som nævnt i §§ 3-7 gør sig gældende.

Stk. 5. Ved fastlagte sommerhusområder forstås områder, som i en bygningsvedtægt, byplanvedtægt eller ved lokalplan er udlagt til sommerhusområde, samt områder med sommerhusbebyggelse i landzone, der fremgår af de ajourførte oversigter over sommerhusområder, som er udsendt i forbindelse med cirkulære af 28. august 1981 om planlægning af ferie- og fritidsbebyggelse.

§ 3. Når Strandbeskyttelseskommisionen vurderer, at administrationen af en beskyttelseslinje i et af § 2, stk. 1 eller stk. 2, omfattet område på grund af sammenhængende bebyggelse eller anden intensiv udnyttelse er uden betydning for formålet med beskyttelseslinjerne, skal området indstilles undtaget fra de udvidede beskyttelseslinjer.

Stk. 2. Hvor det i stk. 1 nævnte område er beliggende som mindre klynger af bebyggelse eller lignende inden for beskyttelseszonen, fastlægges der beskyttelseslinjer hele vejen rundt om det undtagne område, medmindre en fastlæggelse bag ved det undtagne område er uden betydning for formålet med beskyttelseslinjerne.

§ 4. Når administrationen af de beskyttelseslinjer, som gælder den 15. oktober 1995, på grund af sammenhængende bebyggelse eller anden intensiv udnyttelse af et område er uden betydning for formålet med beskyttelseslinjerne,

BILAG 2

2

kan Strandbeskyttelseskommisionen indstille beskyttelseszonen begrænset eller helt ophævet.

Stk. 2. I områder, der er fastlagt som sommerhusområder, kan beskyttelseslinjerne i de i stk. 1 nævnte tilfælde ikke fastlægges nærmere kysten end flugtende med sommerhusenes facade/gavl mod kysten, jf. dog § 7.

§ 5. Ubebyggede byzonearealer, som er beliggende i tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, skal indstilles undtaget fra de udvidede beskyttelseslinjer, medmindre der er tale om større, åbne arealer af væsentlig betydning for kystlandskabet.

§ 6. Er der vedtaget en lokalplan eller en byplanvedtægt for et område omfattet af § 2, stk. 1 eller stk. 2, vurderer Strandbeskyttelseskommisionen endvidere, hvorvidt lokalplanen eller byplanvedtægten bør føre til reduktion eller ophevelse af beskyttelseslinjerne.

Stk. 2. Områder, hvor en lokalplan eller byplanvedtægt friholder landskabskiler eller større arealer som ubebyggede friarealer, eller hvor der er åbnet mulighed for en meget ekstensiv udnyttelse, skal, medmindre væsentlige konkrete forhold taler herimod, være omfattet af de udvidede beskyttelseslinjer.

Stk. 3. Eksisterende offentlige lufthavne, jf. lov om luftfart, skal ikke være omfattet af beskyttelseslinjerne.

§ 7. For kyststrækninger, som den 15. oktober 1995 er uden strandbeskyttelseslinje, kan Strandbeskyttelseskommisionen kun indstille fastlæggelse af en strandbeskyttelseslinje, hvis

baggrunden for den manglende strandbeskyttelse skønnes ikke længere at være til stede.

Stk. 2. For kyststrækninger, hvor der den 15. oktober 1995 er fastlagt en strandbeskyttelseslinje i kortere afstand fra basislinjen end 100 meter, skal Strandbeskyttelseskommisionen indstille, at strandbeskyttelseslinjen fastlægges med det hidtidige forløb, medmindre baggrunden for beskyttelseszonens begrænsning skønnes ikke længere at være til stede, jf. dog § 4.

§ 8. For at beskyttelseslinjerne kan få et hensigtsmæssigt forløb, kan Strandbeskyttelseskommisionen i sin indstilling, når ingen væsentlige hensyn taler imod, foretage mindre justeringer af linjernes forløb inden for 300 m fra basislinjen

§ 9. Strandbeskyttelseskommisionens sekretariat kan indhente oplysninger fra offentlige registre, herunder i elektronisk form, om navne og adresser på ejere af ejendomme, der er omfattet af kommissionens forslag, til brug for kommissionens underretning af de berørte lodsejere efter naturbeskyttelseslovens § 15b, stk. 1.

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 1999. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 800 af 5. oktober 1995 om retningslinjer for fastlæggelsen af klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjens forløb.

Stk. 2. Denne bekendtgørelse vil blive ophævet, samtidig med at miljø- og energiministeren træffer bestemmelse om Strandbeskyttelseskommisionens nedlæggelse.

Miljø- og Energiministeriet, den 25. juni 1999

SVEND AUKEN

/ Ole Christiansen

BILAG 3

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

Sekretariatet

1. juli 1999

ARBEJDSGRUNDLAG FOR FASTLÆGGELSEN AF STRANDBESKYTTELSSES- OG KLITFREDNINGSLINIEN. (Revideret udgave)

Lov nr. 439 af 1. juni 1994 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse (kystloven) udvider strandbeskyttelses- og klitfredningszonerne fra 100 til 300 meter. Ved lov nr. 282 af 12. maj 1999 er der indført ændrede regler for byzonearealer i de udvidede beskyttelseszoner. Efter bekendtgørelse nr. 569 af 25. juni 1999 om retningslinier for fastlæggelsen af klitfrednings- og strandbeskyttelsesliniernes forløb fastlægges linierne nærmere kysten eller ophæves, når administration af beskyttelsen pga. sammenhængende bebyggelse eller anden intensiv udnyttelse er uden betydning for formålet hermed.

Miljø- og Energiministeren beslutter liniernes forløb og sætter dem i kraft amt for amt efter at have modtaget en indstilling fra Strandbeskyttelseskommisionen.

Lovgivningen fastsætter følgende grundlæggende retningslinier:

Linierne skal som hovedregel fastlægges hele vejen rundt om et område, der undtages for beskyttelse.

Udgangspunktet (basislinien) for udmåling af strandbeskyttelseszonen er begyndelsen af den sammenhængende landvegetation og for klitfredningszonen den inderste grænse af strandbreden, dvs. den søværts klitfod.

Hvor strandbeskyttelseslinien i dag er ophævet eller fastlagt nærmere ved basislinien end 100 meter skal den fastlægges i det hidtidige forløb, medmindre baggrunden for ophævelsen/indskrænkningen skønnes ikke længere at være til stede.

Ved kystlovens vedtagelse blev det desuden bestemt, at Strandbeskyttelseskommisionens forslag til liniernes forløb skal hvile på generelle, ensartede kriterier. Ud fra lov og bekendtgørelse og efter at have foretaget besigtigelser af kyststrækninger i alle amter, er der i kommissionen enighed om, at de følgende retningslinier skal danne grundlag for det udkast til liniernes forløb, som skal fremlægges offentligt og udsendes til berørte ejere.

1. DET ÅBNE LAND

1.1 Gældende ophævelser og indskrænkninger

- 1.1.1** Hvor den gældende beskyttelseslinie ifølge den tidligere lov forløber i en vej nærmere kysten end 100 meter, fastlægges linien 300 meter fra basislinien, medmindre kommissionens øvrige retningslinier fører til noget andet.

BILAG 3

1.1.2 Hvor den gældende beskyttelseszone er indskrænket på en kort strækning, der kun omfatter en enkelt eller nogle få bebyggede ejendomme, skal ejendommene omfattes af beskyttelse, medmindre kommissionens øvrige retningslinier fører til noget andet.

1.1.3 Hvor den gældende beskyttelseszone er ophævet, ikke er fastlagt, eller er indskrænket på ubebyggede strækninger, skal strækningen være omfattet af beskyttelse, medmindre kommissionens øvrige retningslinier fører til noget andet. (Se illustration 1).

1.2 Lokalplaner

1.2.1 En lokalplan, der er vedtaget endeligt inden beskyttelsesliniernes ikrafttræden, kan udnyttes efter sit formål også efter liniernes ikrafttræden. Er et ubebygget område omfattet af en endeligt vedtagen lokalplan, som ikke er virkeliggjort, skal området derfor være omfattet af beskyttelse.

1.2.2 Gælder der for et område en lokalplan, som har et formål om en meget ekstensiv eller en midlertidig udnyttelse, skal området være omfattet af beskyttelse, medmindre kommissionens øvrige retningslinier fører til noget andet.

1.3 Sammenhængende bebyggelse

1.3.1 Henimod en halv snes helårsbebyggede grunde, hvis haver grænser til hinanden, vil normalt udgøre en "sammenhængende bebyggelse", og dermed være undtaget fra beskyttelse. (Se illustration 2). Ved den jyske vestkyst (bortset fra vadehavskysten) forstås "sammenhængende bebyggelse" dog som klumper af helårsbebyggede grunde, der naturligt danner et samfund. (Se illustration 3).

1.3.2 Landbrugsbygninger og bygninger til fiskerierhverv skal indgå i vurderingen af om at mindre antal helårshuse er en "sammenhængende bebyggelse".

1.3.3 En bebygget ejendom i landzone, hvis ejendomsskel er sammenfaldende med afgrænsningen af et sommerhusområde, skal anses for at høre til den sammenhængende bebyggelse, som sommerhusområdet udgør. Dette gælder dog ikke, hvis ejendommens bebyggelse er undergivet en tidsbegrænset dispensation.

1.3.4 Henimod en halv snes sommerhuse uden for fastlagte sommerhusområder, vil normalt udgøre en "sammenhængende bebyggelse", hvis deres haver grænser til hinanden. Dette gælder dog ikke, hvis husene er undergivet en tidsbegrænset dispensation.

1.3.5 Kolonihavehuse og lignende fritidsbebyggelser kan ikke i sig selv udgøre en "sammenhængende bebyggelse".

1.4 Afgrænsning af sammenhængende bebyggelse

1.4.1 "Sammenhængende bebyggelse" afgrænses snævert omkring eksisterende bebyggelse, også selv om det fører til en meget snørklet afgrænsning. Ved den jyske vestkyst (bortset fra vadehavskysten) afgrænses "sammenhængende bebyggelse"

BILAG 3

dog normalt i ejendomsskel. Er der klitdannelser kan beskyttelseslinien ikke fastlægges nærmere end 100 meter fra basislinien.

- 1.4.2 Er den gældende beskyttelseszone indskrænket, afgrænses den "sammenhængende bebyggelse" søværts i den gældende linie.
- 1.4.3 Arealer landværts en "sammenhængende bebyggelse", men søværts 300 meter linien, skal være omfattet af beskyttelse, medmindre de har en ringe udstrækning eller er helt uden betydning for oplevelsen af kystlandskabet.

1.5 Anden intensiv udnyttelse

- 1.5.1 Enkeltbeliggende virksomheder, institutioner og anlæg skal være omfattet af beskyttelse medmindre de efter deres karakter og udstrækning kan sidestilles med "sammenhængende bebyggelse som fx større fabriksanlæg og tekniske anlæg, større sammenhængende ferie- og fritidsbyggeri, hospitaler og lignende større institutionsbebyggelser.
- 1.5.2 Arealer, der udnyttes til råstofindvinding, skal omfattes af beskyttelsen.

1.6 Havne

- 1.6.1 Byggeri og anden udnyttelse knyttet til havneformålet er ikke omfattet af beskyttelse. Havne- og marinaarealer i det åbne land skal derfor være omfattet af beskyttelse, uanset om den gældende beskyttelseszone for havnen er ophævet eller indskrænket, og uanset om der er lokalplan for havnearealet. Dette gælder dog ikke store og intensivt udnyttede havnearealer, hvor den gældende beskyttelseszone er ophævet.

1.7 Militære anlæg

- 1.7.1 Byggeri og anden udnyttelse knyttet til eksisterende militære formål er ikke omfattet af beskyttelse. Arealer med bestående forsvarsanlæg, der anvendes til forsvarsformål, skal derfor være omfattet af beskyttelse, uanset om den gældende beskyttelseszone er ophævet eller indskrænket, og uanset om der er lokalplan for arealet.

1.8 Lufthavne

- 1.8.1 Eksisterende offentlige lufthavne skal være undtaget for beskyttelse.

1.9 Fredede og offentligt ejede arealer

- 1.9.1 Fredede og offentligt ejede arealer skal være omfattet af eller undtages fra beskyttelse efter samme retningslinier som øvrige kyststrækninger.

BILAG 3

1.10 Basislinien

- 1.10.1 Ved diger ligger basislinien i den søværts digefod, medmindre der er sammenhængende, ikke salttålede vegetation eller strandeng søværts diget.
- 1.10.2 I strandenge, der ikke er inddigede, fastlægges basislinien i grænsen for den sammenhængende landvegetation, det vil normalt sige i middelvandstandslinien.

1.11 Bagateller

- 1.11.1 Når basislinien har et meget snørklet forløb eller er vanskelig at fastlægge præcist, fastlægges beskyttelseszonen med en rimelig sikkerhedsmargen.
- 1.11.2 Hvor en 300 meter bred beskyttelseszone vil omfatte ganske små arealer landværts et ejendomsskel eller en vej, fastlægges linien i ejendomsskellet eller det søværts vejskel.

2. BYER

2.1 Afgrænsning

- 2.1.1 Er der bebyggelse i betydeligt omfang søværts en gældende linie eller er administration af den gældende linie helt uden betydning for lovens formål, indskrænkes beskyttelsen yderligere eller ophæves for den pågældende strækning. Iøvrigt opretholdes den gældende linie.
- 2.1.2 For ubebyggede byzonearealer, der ligger i tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, opretholdes en gældende linie, medmindre der er tale om større åbne arealer af væsentlig betydning for kystlandskabet som fx større åbne arealer foran eller i udkanten af byen og relativt større landskabskiler med naturpræg såsom å-omgivelser, skove, marker og enge.
- 2.1.3 I grænsen mellem en by og det åbne land fastlægges linien normalt i ejendomsgrænsen for den eksisterende bebyggelse/udnyttelse.
- 2.1.4 Campingpladser, kolonihaver og lignende områder med fritidsbebyggelse i direkte sammenhæng med byer skal undtages fra beskyttelse. En eventuel gældende og overholdt beskyttelseszone opretholdes dog.
- 2.1.5 Byggeri og anden udnyttelse knyttet til havneformål er ikke omfattet af beskyttelse. Byhavne, der indgår i den sammenhængende byfront langs vandet og dermed er integreret i byen, eller som pga. størrelse og/eller intensiv bebyggelse har karakter af sammenhængende bymæssig bebyggelse, skal ikke omfattes af beskyttelse. Havne, der ligger fremskudt eller afgrænset fra en bymæssig bebyggelse, skal derimod omfattes af beskyttelse uanset en gældende ophævelse eller indskrænkning og uanset om der er lokalplan for arealet.

BILAG 3

3. FASTLAGTE SOMMERHUSOMRÅDER**3.1 Afgrænsning**

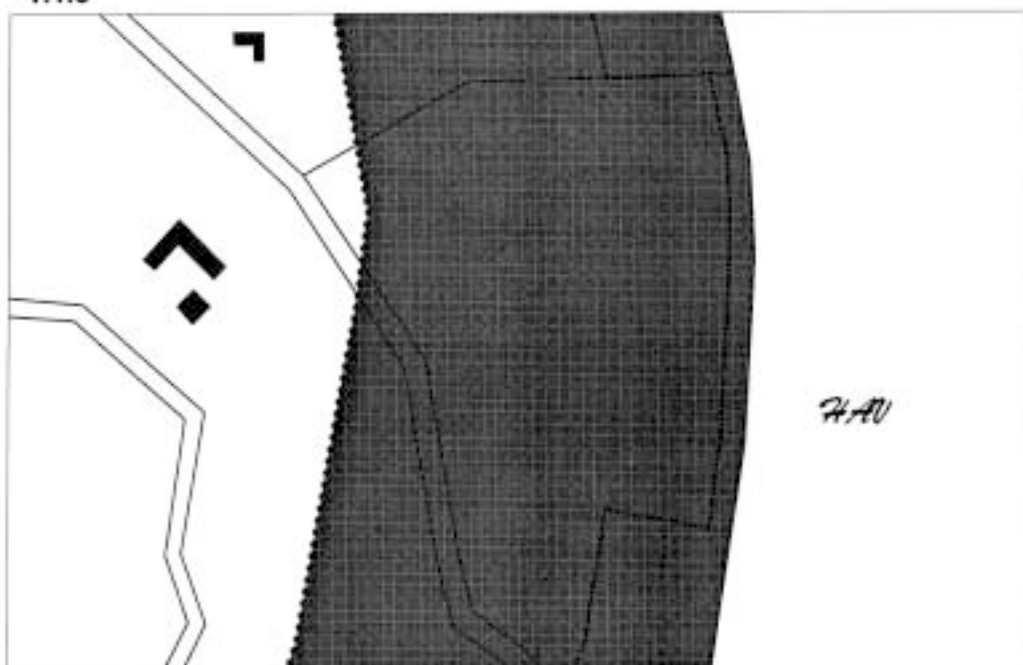
- 3.1.1** Ligger sommerhusområdet landværts 100 meter linien fastlægges linien i sommerhusområdets afgrænsning. Arealer landværts sommerhusområdet, men søværts 300 meter linien skal være omfattet af beskyttelse, medmindre de har en ringe udstrækning eller er helt uden betydning for oplevelsen af kystlandskabet. (Se illustration 4).
- 3.1.2** Omfatter sommerhusområdet arealer søværts 100 meter linien eller søværts en gældende indskrænkning og ligger husene landværts linien, opretholdes den gældende linies forløb. (Se illustration 5). Ligger husene søværts den gældende linie, fastlægges linien på hver enkelt af disse ejendomme flugtende med husenes facade/gavl ud mod kysten, jf. dog bekendtgørelsens § 7 hvorefter der kan foretages mindre justeringer af linien for at give den et hensigtsmæssigt forløb. (Se illustration 6).
- 3.1.3** Hvor den gældende linie er indskrænket til at forløbe i vej, og der ligger et sommerhusområde landværts vejen, fastlægges linien fortsat i vejen.
- 3.1.4** Ejendomme med sommerhusbebyggelse udenfor sommerhusområdet skal omfattes af beskyttelse, medmindre retningslinierne 1.3.3 eller 1.3.4 fører til noget andet.

BILAG 3

ILLUSTRATION 1

RETNINGSLINIER

1.1.3

300 m BESKYTTESESLINIE

BESKYTTESESZONE

100 m STRANDFREDNINGSLINIE (delvis indskrænket)

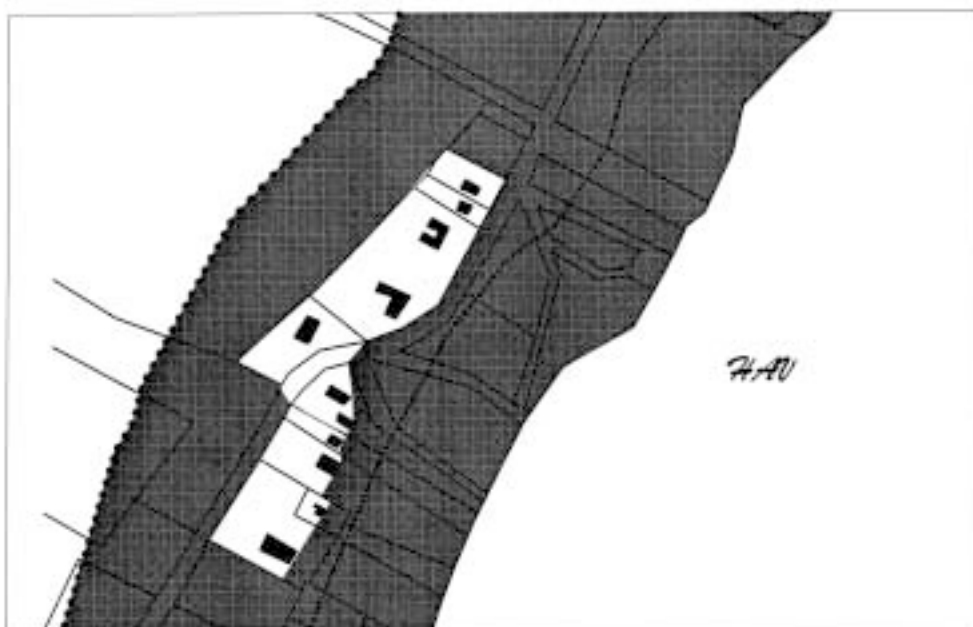
1. juni 1999

BILAG 3

ILLUSTRATION 2

RETNINGSLINIER

1.3.1

- 300 m BESKYTTELSSESLINIE
- BESKYTTELSSESZONE
- 100 m STRANDFREDNINGSLINIE

BILAG 3

ILLUSTRATION 3

RETNINGSLINIER

1.3.1

- 300 m KLITFREDNINGSLINIE
- BESKYTTELSSEZONE
- 100 m KLITFREDNINGSLINIE

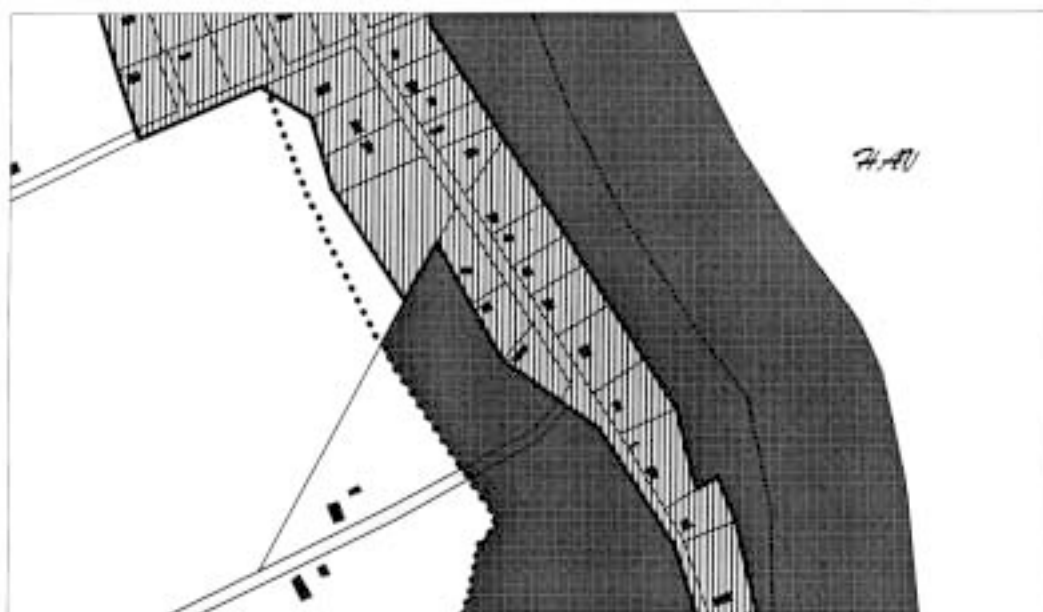
1. juni 1999

BILAG 3

ILLUSTRATION 4

RETNINGSLINIER

3.1.1

- 300 m STRANDBESKYTTELSESLINIE
- BESKYTTELSSEZONE
- SOMMERHUSOMRÅDE
- 100 m STRANDFREDNINGSLINIE

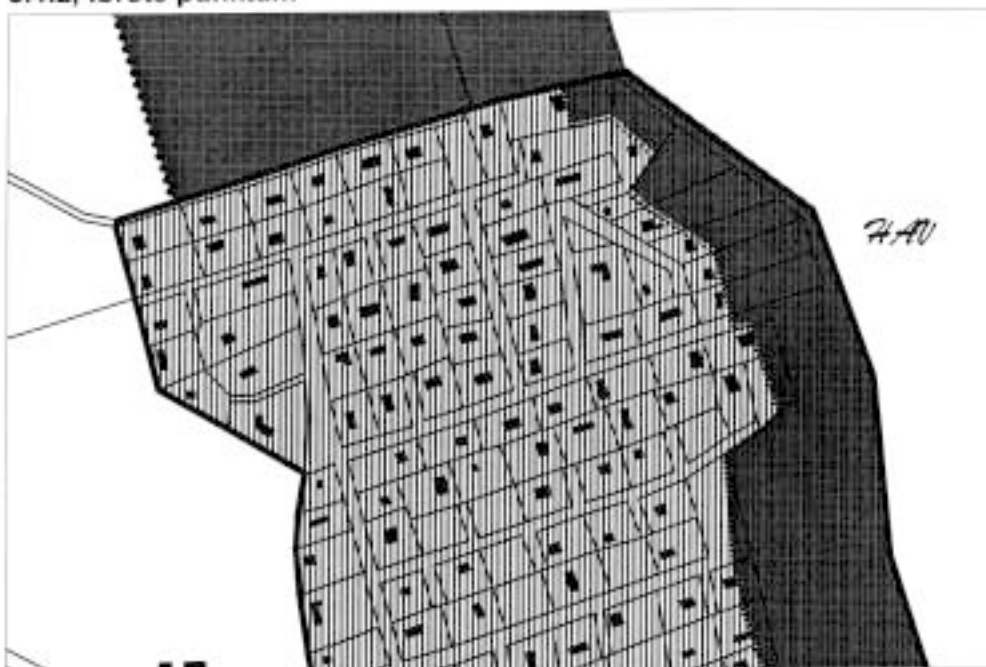
1. juni 1999

BILAG 3

ILLUSTRATION 5

RETNINGSLINIER

3.1.2, første punktum

- 300 m STRANDBESKYTTELSSESLINIE
- BESKYTTELSSESZONE
- SOMMERHUSOMRÅDE
- 100 m STRANDFREDNINGSLINIE (delvis indskrænket)

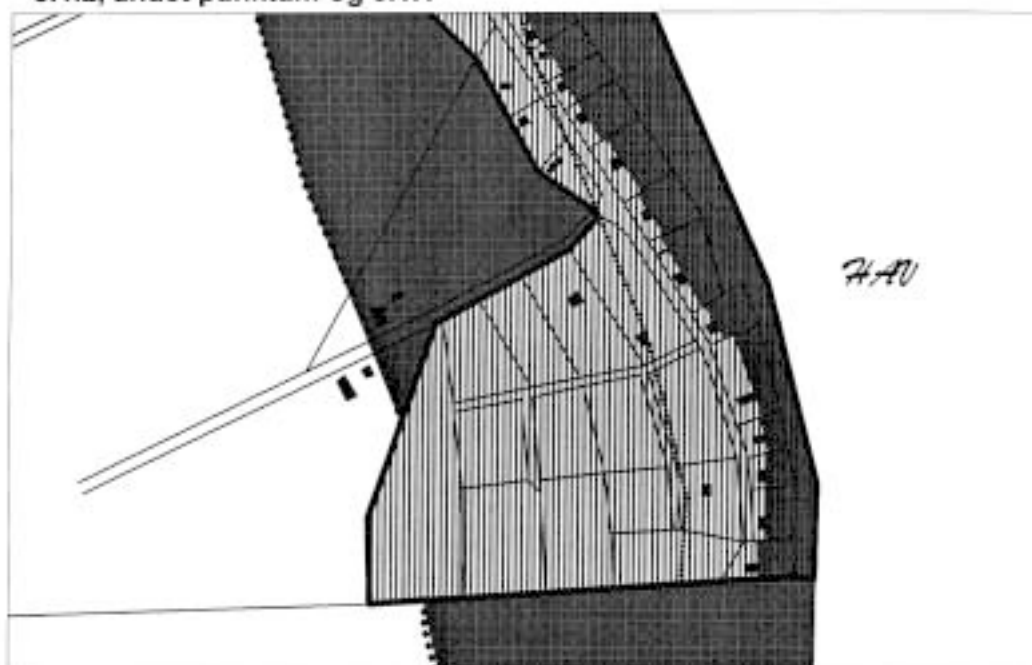
1. juni 1999

BILAG 3

ILLUSTRATION 6

RETNINGSLINIER

3.1.2, andet punktum og 3.1.1

- 300 m STRANDBESKYTTELSSESLINIE
- BESKYTTELSSESZONE
- SOMMERHUSOMRÅDE
- 100 m STRANDFREDNINGSLINIE

1. juni 1999

BILAG 4

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

BILAG 4

Sekretariatet

J.nr. 1996-0784/0-0000

maj 1999

Jens Hansen
Strandvænget 7
7777 Strandlev

**Til grundejerne langs kysten i Danbælt Amt
Vedr. matr.nr. 1, Strandsogn By, Strandsogn**

Vi har haft strandbeskyttelse i Danmark siden 1937. I dag er der derfor de fleste steder forbud mod at bygge eller på andre måder ændre tilstanden i en afstand af 100 meter fra kysten.

I 1994 vedtog Folketinget, at afstanden i stedet skal være 300 meter. I sommerhusområder udvides beskyttelseszonen dog ikke.

De nye regler træder i kraft, når miljø- og energiministeren kan beslutte afgrænsningen af zonen for hele landet på én gang. Forinden skal Strandbeskyttelseskommisionen amt for amt udarbejde et forslag til ministeren om zonen afgrænsning.

I forslaget for Danbælt amt ligger Deres ejendom helt eller delvis i zonen. På luftfotoet kan De se, hvordan Deres og de nærmeste naboers ejendomme ligger i forhold til zonen. Skellet for Deres ejendom er fremhævet med sort. På det lille kortudsnit (af matrikelkortet) er Deres ejendom også fremhævet med fed, sort streg, og beskyttelseszonen er vist med rød priksignatur.

I den vedlagte folder finder De oplysning om de nye reglers betydning for forskellige typer af ejendomme og om, hvordan arbejdet med fastlæggelse af zonen sker. I folderen finder De også den vigtigste lovbestemmelse om strandbeskyttelse.

Når de nye regler træder i kraft, må der i den nye zone ikke foretages ændringer i tilstanden. Lovligt opførte bygninger kan naturligvis blive liggende, og den nuværende brug af bygninger og arealer kan fortsætte. Hvis De i øvrigt har spørgsmål om strandbeskyttelsesns indhold og konsekvenser eller om mulighederne for evt. dispensation, bedes De henvende Dem til Danbælt amt.

Indsigelser

Loven har bestemt, at strandbeskyttelsen skal udvides fra 100 til 300 meter, dog ikke i sommerhusområder. Dette kan der ikke ændres ved. Men hvis De f.eks. mener, at grænsen for zonen er lagt forkert, så bør De gøre indsigelse.

Det gør De ved at sende et brev til Strandbeskyttelseskommisionen, c/o Danbælt amt, Amtsrådhuset, Ved Bæltet 14, 7777 Strandlev inden den1999. I brevet bedes De venligst oplyse Deres navn, adresse og ejendommens matr.nr. Hvis det drejer sig om et sommerhus, bedes De også oplyse Deres helårsadresse.

Med venlig hilsen

Bendt Andersen

Formand for Strandbeskyttelseskommisionen

BILAG 4

Luftfoto optaget juni 1995, Copyright Kampsax Geoplan

Matrikelkort, Copyright Kort & Matrikelstyrelsen. Gengivet i henhold til tilladelse G 013/1996

Jens Hansen

Strandvænget 7

7777 Strandlev

Matrikel nr. 1

Strandsogn By, Strandsogn

Matrikelskel

Beskyttelseslinie

Beskyttelseszone

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

■ Haraldsgade 53

■ 2100 København Ø

■ Tlf. 39 47 20 00

■ Fax 39 47 28 56

BILAG 4

LINIEN VIL KOMME TIL AT LIGGE FAST

Beskyttelseslinien vil, når den træder i kraft, ligge fast. Den flytter sig ikke i takt med kystens nedbrydning eller ændringer i vegetationsgrensen. Den vil kunne ses på Kort- og Matrikelstyrelsens kommune digitale matrikelkort.

ERSTÆTNING?

Da 100 m byggegrænsen blev indført i 1937, blev der ikke ydet erstatning til grundejerne. Det samme gælder nu, hvor beskyttelseszonen udvides til 300 m.

YDERLIGERE INFORMATION

Strandbeskyttelseskommissionens sekretariat, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, tlf. 39 47 20 00 (fax 39 47 28 56), hilslår gerne med oplysninger.

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

består af repræsentanter for land- og skovbrugers organisationer og for Amtsrådsløstningen, Kommisssens Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Filburskabet, Erhvervsministeriet, Trafikministeriet, Indvandringsministeriet og Miljø- og Energiministeriet. Den blev nedsat af miljø- og energiminister i efteråret 1995.

Kommisssens udladbejder - amt for amt - forslag til beskyttelsesliniens forløb. Forslagene offentliggøres med en frist på 4 uger til at fremsætte indsigelser.

Kommisssens behandling af indsigelser sker indkommet, og afgiver en indstilling til miljø- og energiminister for hvert amt. Ministeren træffer herefter den endelige afgørelse og bestemmer hvornår de nye beskyttelseslinier træder i kraft i amtet.

DE VIGTIGSTE LOVBESTEMMELSER OM DEN NYE STRANDBESKYTTELSESLINIE:

Lov om naturbeskyttelse.

§ 15. Der må ikke foretages ændringer i afstanden af stranden der og af andre kystanordninger, der har været et objekt af 200 m til beskyttelsen af den samfundsmæssige funktion. Der må ikke nedlægges frugt, planter, træer og lignende. Der må heller ikke foretages udbygning, ombygning eller anden forurensning, hvis det forhindrer den beskyttelse, som er fastsat i loven.

§ 16. For udvikling, som er fastlagt som samfundsmæssig interesse, er der i stk. 1 nævnte strandbeskyttelseslinier 100 m, jf. stk. 2.

§ 17. På særlig adgang til udvikling, der er fastlagt af lovgiver og lignende, bestemmer miljøministeren, at strandbeskyttelseslinien følger naturens kyst med fastsat i stk. 1 og stk. 2, eller at strandbeskyttelseslinien følger gælder.

§ 18. 1. Forbuds i stk. 1, jf. stk. 2, gælder ikke for 1) landbrugsbrug, der har været i drift, 2) jordbrugsbrug af skovarealer og beplantning i eksisterende have.

§ 19. 1. Landbrugsbrug og jordbrugsbrug af skovarealer af landbrugsbrug, der anvendes til landbrugsbrug, 2) landbrugsbrug af skovarealer og beplantning i eksisterende have.

§ 20. 1. Landbrugsbrug af skovarealer og beplantning i eksisterende have, 2) landbrugsbrug af skovarealer og beplantning i eksisterende have.

Danmarks mest karakteristiske og uberørte natur findes ved ubebyggede kyster. Levende områder, søer, vige, fjorde, kluser, mark og strandenge. Disse områder er vigtige for både dyr, planter og mennesker.

DEN NYE 300 M STRANDBESKYTTELSESLINIE

STRANDBESKYTTELSE - for

Allerede i 1930'erne blev der bygget så meget lange kysterne, at bygget med tilhørende afspæringer ofte var skæmmende for landskabet. Det kunne også forringe muligheden for at tilvejebringe frugtarealer for alskens. Folketinget besluttede derfor i 1937 ved en ændring af naturfredningsloven at indføre en strandbeskyttelse på 100 m, sådan at der ikke længere kunne bygges tæt på kysten.

STRANDBESKYTTELSE - nu

Strandbeskyttelsen har siden 1969 heddet strandbeskyttelseslinien, fordi regionen efter 1969 indbyrdes ikke blot bygget, men enhver ændring af tilstanden (f.eks. terrændering og beplantning). Den har betydet, at de danske strande - trods bebyggelses- og veldansvaret - er blevet bedre end strandene i de fleste andre tæt befolkede lande.

STRANDBESKYTTELSE OG DE DIREKTE BERØRTE EJERE

Et strandbeskyttelse orienteres direkte. Det vil under kommissionens gennemgang af landet ske ved, at ejerne får brev med et vedlagt kortmateriale, som orienterer om linies forløb på deres ejendomme. Kommissionens forslag vil også blive fremlagt på rådhuset. Ejere og andre kan inden 4 uger gøre indsigelse mod forslaget.

STRANDBESKYTTELSE

Hovedsigt er at sikre den tværs og begrænse naturressourcen, som de frie kyster er, i store dybde. Byer udlægges normalt fra beskyttelseslinien. Udvalgte træder i kraft amt for amt i løbet af de næste par år, når Strandbeskyttelseskommissionen (se bagsiden) har gennemgået kysterne og foreslået miljø- og energiminister, hvor den nye zone skal reduceres eller bortfalde. Indtil da gælder den gamle regel.

Udgivet 2000 af Strandbeskyttelseskommissionen
Illustrationer: Jette Jørgensen,
Larsen, Bjarth Thorsberg,
Trykt hos Fildenssens Grafisk Produktion på Cyclus Print (50%, genbrug og 50% nye fibre)

BILAG 4

STRANDBESKYTTELSE OG LANDBRUG

300 m beskyttelsen har - i forhold til landbruget - stort set samme indhold som den hidtidige 100 m beskyttelse. Så landbrugszonen kan - bortset fra tilplantning - dyrke deres jorder inden for de 100 m, som de hidtil har gjort.

I den nævnte 100 m zone kræver landbrugsbygget dispensation. I den nye 300 m zone kan ejeren - uden at søge dispensation - opføre bygge, der er erhvervsretligt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs- eller skovbrugsjendom, når det opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Andrejdet skal dog godkendes bygningens nærmere beliggenhed og ydre udformning.

STRANDBESKYTTELSE OG SOMMERHUSE

I godkendte sommerhusområder ændres beskyttelseslinien normalt ikke. Den er fortsat 100 m eller den kortere afstand, der er fastsat tidligere. Hvis kysten i årenes løb er rykket væk fra landbrugszonen, vil der blive fastsat en ny linie. Selve bebyggelsen vil dog som hidtil normalt være undtaget. Ant eller kumme kan opbyde, som et sommerhus ligger i godkendt sommerhusområde. 300 m linien får derfor kun betydning for de få sommerhuse, der ikke ligger i et godkendt sommerhusområde.

Illiver et sommerhus omfattet af 300 m zonen, betyder det, at bebyggelsen ikke må udvides eller ændres uden dispensation fra området.

STRANDBESKYTTELSE OG TILPLANTNING

Før der ved lovens ikrafttræden den 1. august 1994 var tilplantet med juletræer, træplantede, frugtplanter og lignende beplantninger i kystområdet, kan disse driftsformer fortsætte.

Udskiftning af eksisterende læhegn er heller ikke omfattet af tilplantningsforbuddet. Men når den nye læhegn træder i kraft, vil nye tilplantninger med de nævnte algrøder eller læhegn kræve dispensation i hele 100 m zonen, ligesom det i dag kræves i 100 m zonen. Der er dog lovpælgende regler for tilplantning med bærbare eller frugttænder mellem 100 m linien og 300 m linien.

Indtil den nye linie træder i kraft, er det ikke forbudt at tilplante arealer, der ligger mellem

100 m linien og 300 m linien. Men når træerne til sin tid skal fældes, skal der søges dispensation til gentilplantning.

Hvis De har aktuelle planer om at tilplante arealer i zonen mellem 100 og 300 m, er der allerede nu en meget begrænset mulighed for at få en dispensation, som sikrer, at De også kan gentilplante efter afdrift. En af betingelserne er, at 80% eller mere af ejendommen ligger i zonen mellem 100 og 300 m. Dispensation skal søges hos Strandbeskyttelseskommissionen.

BILAG 5

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

Sekretariatet

J. nr. 1996-0784/0-0000

Maj 1999

Jens Nabo Hansen
Strandvænget 9
7777 Strandlev

Til grundejerne langs kysten i Danbælt Amt
Vedr. matr.nr.

Grundejere langs kysten i Danbælt amt, som berøres af den nye strandbeskyttelseslinie, får i disse dage brev fra Strandbeskyttelseskommissionen om forslaget til liniens forløb.

*I forslaget for Danbælt amt er Deres ejendom **ikke** omfattet af strandbeskyttelse, men da ejendommen grænser op til den nye beskyttelseszone, har kommissionen valgt også at orientere Dem om de nye regler.*

Vi har haft strandbeskyttelse i Danmark siden 1937. I dag er der derfor de fleste steder forbud mod at bygge eller på andre måder ændre tilstanden i en afstand af 100 meter fra kysten.

I 1994 vedtog Folketinget, at afstanden i stedet skal være 300 meter. I sommerhusområder udvides beskyttelseszonen dog normalt ikke.

De nye regler træder i kraft, når miljø- og energiministeren amt for amt beslutter afgrænsningen af zonen. Forinden skal Strandbeskyttelseskommissionen udarbejde et forslag til ministeren om zonen afgrænsning.

I den vedlagte folder finder De oplysning om de nye reglers betydning for forskellige typer af ejendomme, og om hvordan arbejdet med fastlæggelse af zonen sker. I folderen finder De også den vigtigste lovbestemmelse om strandbeskyttelse.

På luftfotoet kan De se, hvordan Deres og de nærmeste naboers ejendomme ligger i forhold til zonen. Skellet for Deres ejendom er fremhævet.

Med venlig hilsen

Bendt Andersen

Formand for Strandbeskyttelseskommissionen

BILAG 5

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

BILAG 5

Sekretariatet

J.nr. 1996-0784/0-0000

Oktober 2000

Hans Jensen
 Klitstien 2
 2222 Klitlev

**Til grundejerne langs Vestkysten i Danfjord Amt
 Vedr. matr.nr. 1, Klitsogn By, Klitsogn**

Langs den jyske vestkyst har der været klitfredning i over 200 år. På de fleste strækninger er det derfor forbudt at bygge eller på anden måde at ændre tilstanden på arealerne imellem kysten og den afmærkede klitfredningslinje (normalt målt 100 m fra den klitfod, der vender ud mod havet).

I 1994 vedtog Folketinget, at afstanden fra klitfod til fredningslinje skal udvides til normalt 300 m, bortset fra i sommerhusområder. Her skal klitfredningszonen som regel fortsat være 100 m bred.

Strandbeskyttelseskommisionen gennemgår alle landets kyster og udarbejder et forslag til miljø- og energiministeren, som derefter sætter forslaget med evt. ændringer i kraft ved en bekendtgørelse amt for amt.

Deres ejendom ligger helt eller delvis inden for kommissionens forslag til ny fredningslinje.

På det vedlagte kortblad er der vist et luftfoto og et udsnit af matrikelkortet:

På luftfotoet kan De se, hvordan forslaget til fredningslinje ligger på Deres og de nærmeste naboers ejendomme. Skellet for Deres ejendom er fremhævet med sort linie.

På udsnittet af matrikelkortet kan De se kommissionens forslag til klitfredningszone.

Signaturerne på luftfotoet og matrikelkortet betyder:

Fuldt optrukket rød linie Forslaget til klitfredningszone er sammenfaldende med eller bredere end den nuværende fredningszone.

Punkteret rød linie Kommissionens forslag er smallere end den gældende fredningszone.

De rødprykkede flader Områder, der i dag er klitfredet eller som foreslås gjort bredere efter de nye regler.

Områder, der i dag er klitfredet, forbliver fredet indtil miljø- og energiministeren med bekendtgørelsen for Viborg amt evt. reviderer dem på baggrund af kommissionens forslag.

Det lokale statsskovdistrikt administrerer fortsat klitfredningsbestemmelserne – herunder om dispensation.

Fredningen betyder, at den nuværende lovlige tilstand ikke må ændres. Lovligt opførte huse kan naturligvis blive liggende, og den nuværende lovlige brug af bygninger og arealer kan fortsætte.

Den vedlagte folder indeholder oplysninger om de nye reglers betydning for forskellige typer af ejendomme og om, hvordan arbejdet med fastlæggelse af zonen sker. Her findes også de vigtigste lovbestemmelser om klitfredning. Skov- og Naturstyrelsens folder om "Klitter – benyttelse og beskyttelse" vedlægges også.

Indsigelser

Loven har bestemt, at klitfredningen skal udvides fra 100 til 300 meter (udenfor sommerhusområder). Dette kan der ikke ændres ved. Evt. spørgsmål om klitfredningens indhold og konsekvenser samt muligheder for evt. dispensation bedes rettet til statsskovdistriktet. Hvis De imidlertid mener, f.eks. at grænsen for klitfredningszonen i forslaget er lagt forkert, så bør De gøre indsigelse.

Det gør De ved at sende et brev til Strandbeskyttelseskommisionen, c/o Danfjord Amt, Amtsrådhuset, Ved Fjorden 15, 2222 Klitlev inden den 2000. I brevet bedes De oplyse Deres navn, adresse og ejendommens matr.nr. Hvis det drejer sig om et sommerhus, bedes De også oplyse Deres helårsadresse.

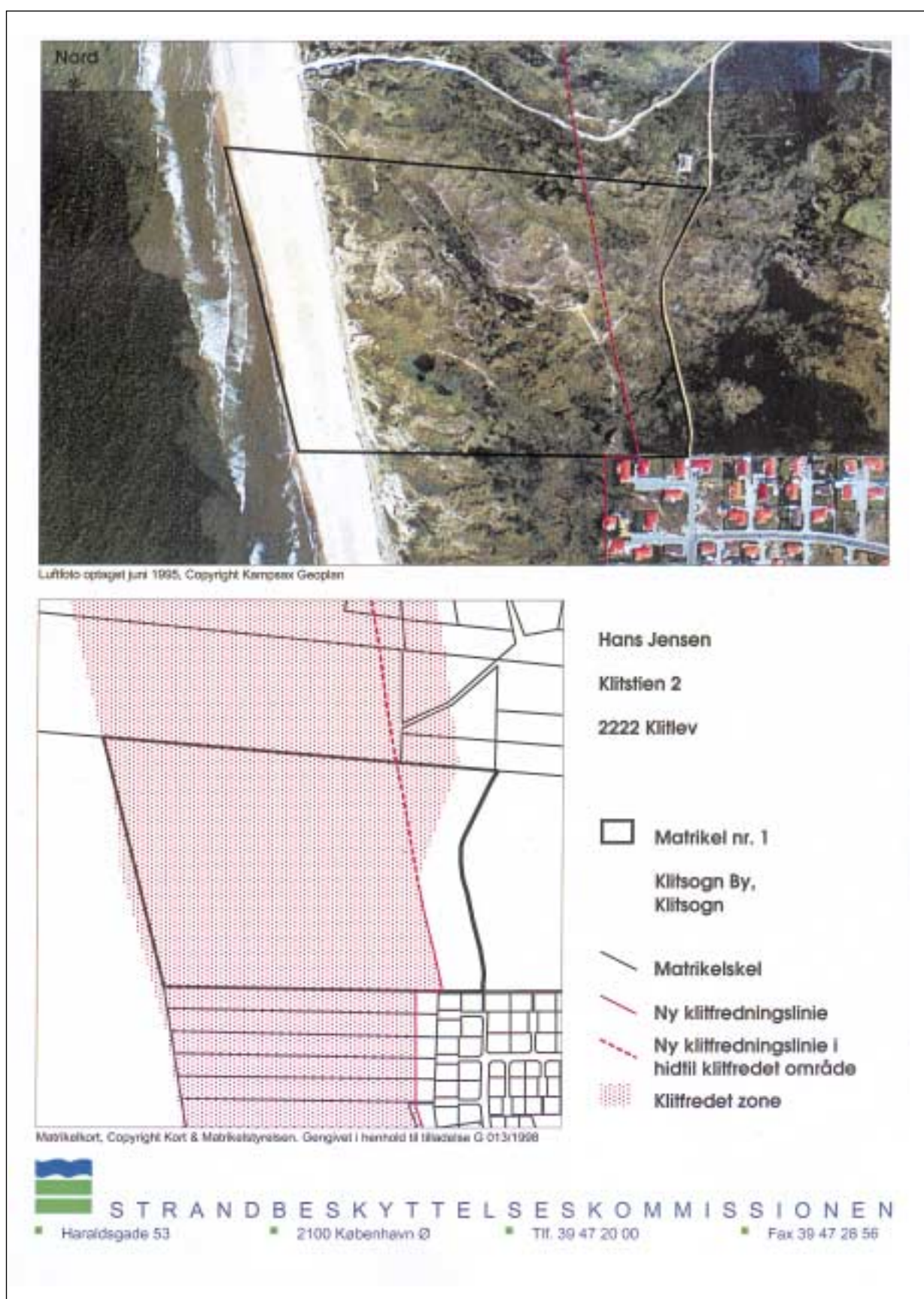
Med venlig hilsen

Bendt Andersen

Formand for Strandbeskyttelseskommisionen

■ HARALDSGADE 53 ■ 2100 KØBENHAVN Ø ■ TLF 39 47 20 00 ■ FAX 39 47 28 56

BILAG 5

BILAG 5

Indscannet illustration (folder)

BILAG 5

KLIFFREDNING OG LANDERLIG

300 m klifkantingen har - i forhold til landbruks- og skovbrug - stort set samme indhold som den tidligere 150 m fredekning. Landmændene har - bort set fra tilplantning - tydelig ønske om at indlede den 100 m, som de har fået har gjort. Men der må ikke indføres yderligere arealer under landbrugsarealer, der.

I den nævnte 100 m zone kræver landbrugslovgivningen dispensation. I den nye 300 m zone kan ejeren - uden at søge dispensation - opføre bygget, der er erhvervsretligt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsvejrdokument, når det optages i samfundets udførelse af eksisterende byplaner. Støtvestretaket skal dog fortsat gælde bygningens nævnte højdegrænse og være udførelses-

KULTUREDNING OG FISKERIERHVERVET

REKREATION OG FRIKØBENHED
Lige så vigtigt for landbruget vil byggeri, der er et af de mest væsentlige middelevende til udviklingen af fritidsrecreation, kunne opbygge udfordringerne i forhold til landbruget, herunder de økonomiske og miljømæssige udfordringer, som landbruget står over for. Det er derfor vigtigt, at der er et tæt samarbejde mellem landbruget og de offentlige myndigheder, når det kommer til udviklingen af fritidsrecreation.

KULTUREDNING OG SOMMERHUSE

tilfreds med sommerhusområdet, og det blev derfor besluttet at fastlægge sommerhusområdet ved det tidligere skovareal. Dette område blev fastlagt som sommerhusområde i kommunens lokalplan nr. 1. Dette område blev fastlagt som sommerhusområde i kommunens lokalplan nr. 1. Dette område blev fastlagt som sommerhusområde i kommunens lokalplan nr. 1.

UNITED REVOLUTIONS COMMITTEE

KLINTEN BEVINDER LØBENDE
 I dagens tid er eksisterende klintefestninger vil
 ikke ny tilføjet afarbejdet med jorde i berømt.
 Der vil i størst muligt omfang på Klint- og Malm-
 Klintens alle de gamle malmkloster. Ved ned-
 brud af kysten, eller hvor kysten bevæger
 sig, vil i landet efter ved en væsentlig fremgang
 i landet kan statsbevillingen til nye nedbrud
 efter har mulighed for energibesparelse afrest.

STRANDISKYTTELSEKOMMISSIONEN

[illegible]

BILAG 5

Det må man gerne

På Månefjeldet ses der nu kun hvidt is og opfyldte søer. I kortere tid har der været en grøn vegetation, og meget færdigt kan man se, at der er en del af den gamle vegetation, der er tilbage. Den gamle vegetation er nu kun tilbage i de gamle søer. Den gamle vegetation er nu kun tilbage i de gamle søer.

De danske vatter er ikke for færdigt i højere grad end vatterne i store mængder. Der er endvidere vigtigt, at vi også i fremtiden kan lade os inspirere af os selv over den skønne natur.

Det må man ikke

pa de introducere a celor ar det continut

- af odeløstagne plantestrikten, i fæls, ved af rutsche i Mitten
- af forstørge grovostetvætt
- af tynde, andstævne, andstævne hegn, bærne, trapper, fæst, skole,
- flapstærker, andstævne, andstævne o.l.
- af andstævne under nogen form
- af bruge til, i fæls, bærne, bær, grille osv.
- af kære til, bærne og rube
- af andstævne sig nærmere andstævne bølger end 50 m
- af efterlyste papir og andstævne andstævne
- af andstævne af have bærne i andstævne

25. nogle strandrodder (den flade strand) er det dog tilfældt at se en bøl, måske en rade, og ofte kan man lige mindre bøl i strandkanten, men selv i selvgang ikke brænde hynegrese, der er brugt til samfundstilsamlingse.

Klitten må gerne betrædes - men træd varsomt

Sådan klistrer vi ved at benytte økologetiske stoffer, og ved at varme om de dampningsarbejder, der udføres.

Klitmyndighederne

Indvandringsbestemmelserne i det lokale straffelovstykke under Skov- og Naturmyndigheden, der administrerer tilfældingsbestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, og som har ansvaret for gennemførelse af sandhedsundersøgning.

Med andre ord: Måske, der foretages al statskontrol, afkøres hver der skal udføres dæmpningsarbejder. Arbejdet udføres af skovinspektorerne og betales af staten og kommunen.

Kilder, der ligger uden for afledningszonen, skal ejeres selv sørge for at dampe sandtligt, der kan genere omgivelserne. Hvis det er nødvendigt, får ejeren besked på at udføre dæmpningsarbejder af det statskredsløst, der har tilknytning med området.

Kittysyn annonceres i lokale aviser og afholdes hvert år i forsommeren. Her har man mulighed for at opleve sandhedspåklarer, som man er vant til.

Skov- og Naturstyrelsen

der hører under Miljø- og Energiministeriet, forvalter naturarealer over hele landet, og driftes heraf tilgodeiser både friluftsalform, produktionshensyn og beskyttelse af natur- og kulturværdier.

Skov- og Naturstyrelsen,
Haraldsgade 53, 2100 København Ø
tlf. 39 47 20 00 Internet: www.sns.dk

For information on this and other products, visit www.3m.com

DOI: 10.1002/for

Skov- og Naturstyrelsen

BILAG 5

BILAG 5

STRANDBESKYTTELSESKOMMISSIONEN

Sekretariatet
J.nr. 1996-0784/0-000
August 2000

Hans Nabo Jensen
Klitstien 4
2222 Klitlev

**Til grundejerne langs kysten i Danfjord Amt
Vedr. matr.nr.**

Grundejere langs kysten i Danfjord amt, som berøres af den nye klitfredningslinie, får i disse dage brev fra Strandbeskyttelseskommisionen om forslaget til liniens forløb.

*Deres ejendom er **ikke** omfattet af forslaget, men da ejendommen grænser op til den foreslåede fredningszone, har kommissionen valgt også at orientere Dem.*

Hvis Deres ejendom i dag er omfattet af klitfredning, vil der ikke umiddelbart ske nogen ændring. Klitfredningen vil fortsat være gældende, indtil miljø- og energiministeren ved en bekendtgørelse evt. reviderer den på baggrund af kommissionens forslag. Hvis dette får betydning for Deres ejendom, vil De til den tid blive orienteret derom med mulighed for at gøre indsigelse.

Langs den jyske vestkyst har der været klitfredning i over 200 år. På de fleste strækninger er det derfor forbudt at bygge eller på anden måde at ændre tilstanden på arealerne imellem kysten og den afmærkede klitfredningslinie (normalt målt 100 m fra den klitfod, der vender ud mod havet).

I 1994 vedtog Folketinget, at afstanden fra klitfod til fredningslinie skal udvides til normalt 300 m, bortset fra i sommerhusområder. Her skal klitfredningszonen som regel fortsat være 100 m bred.

De nye regler træder i kraft, når miljø- og energiministeren amt for amt beslutter afgrænsningen af fredningszonen. Forinden skal Strandbeskyttelseskommisionen udarbejde et forslag til ministeren om zonens afgrænsning.

I den vedlagte folder finder De oplysning om de nye reglers betydning for forskellige typer af ejendomme, og om hvordan arbejdet med fastlæggelse af zonen sker. I folderen finder De også de vigtigste lovbestemmelser om klitfredning.

På luftfotoet kan De se, hvordan Deres og de nærmeste naboers ejendomme ligger i forhold til zonen. Skellet for Deres ejendom er fremhævet.

Signaturerne på luftfotoet og matrikelkortet betyder:

Fuldt optrukket rød linie Forslaget til klitfredningszone er sammenfaldende med eller bredere end den nuværende fredningszone.
Punkteret rød linie Kommissionens forslag er smallere end den gældende fredningszone.
De rødprykkede flader Områder, der i dag er klitfredet eller som foreslås gjort bredere efter de nye regler.

Der vedlægges desuden Skov- og Naturstyrelsens folder om "Klitter - benyttelse og beskyttelse".

Med venlig hilsen

Bendt Andersen
Formand for Strandbeskyttelseskommisionen

BILAG 6

Antal kystkommuner

	1	2	3
Københavns kommune	1	1	
Københavns amt	9	9	
Frederiksborg amt	11	11	
Roskilde amt	8	8	
Vestsjællands amt	12	12	
Storstrøms amt	21	21	
Bornholms amt	5	5	
Fyns amt	22	22	
Sønderjyllands amt	16	16	1
Ribe amt	7	7	4
Vejle amt	8	8	
Ringkjøbing amt	10	10	5
Århus amt	13	13	
Viborg amt	11	10	3
Nordjyllands amt	21	17	8
i alt	175	170	21

- 1) Antal kystkommuner
- 2) – heraf med strandbeskyttelse
- 3) – og med klitfredning

BILAG 7

Datoer for de amtsvise indstillinger

	Indstilling afgivet
Bornholms amt	23. juni 1999
Fyns amt	29. februar 2000
Frederiksborg amt	12. november 1999
supplerende indstilling	18. januar 2000
Roskilde amt	5. oktober 1999
supplerende indstilling	18. januar 2000
Københavns kommune	18. januar 2000
Københavns amt	10. marts 2000
Vestsjællands amt	17. januar 2000
supplerende indstilling	26. juni 2000
Storstrøms amt	20. juni 2000
rettelsesblad	13. februar 2001
Vejle amt	15. november 2000
Århus amt	5. februar 2001
Nordjyllands amt	22. juni 2001
Viborg amt	19. september 2001
Ringkjøbing amt	19. november 2001
Ribe amt	11. oktober 2001
Sønderjyllands amt	10. december 2001

BILAG 8

Udsendte breve og modtagne indsigelser

Til forståelse af den følgende statistik skal anføres:

De udsendte orienteringsbreve

Kommissionens forslag til forløbet af de nye strandbeskyttelses- og klitfredningslinier har efter naturbeskyttelseslovens § 15 b skullet sendes til "de berørte lodsejere" i forbindelse med den offentlige bekendtgørelse af forslaget. Som nævnt i kap. 2.4 har kommissionen forstået de citerede ord således, at de ikke blot omfatter ejere af ejendomme, som helt eller delvis ligger i den foreslåede beskyttelseszone, men også ejere af ejendomme, der grænser op til denne zone.

Orienteringsbrevene har været bilagt kortblade, jf. bilag 4 og 5. En ejer af flere ejendomme, der helt eller delvis ligger i den foreslåede beskyttelseszone, har kun modtaget én forsendelse med flere kortblade. Ved ejendomme, der ejes af flere ejere i forening, kan hver ejer have modtaget orienteringsbrevet, men har kun én medejer stået som kontaktperson i ejendomsstamregistret, har kun denne medejer fået tilsendt orienteringen. Ved henvendelse fra øvrige medejere om også at få orienteringsmaterialet tilsendt, er dette sket, men disse supplerende orienteringer indgår ikke i tallene.

De modtagne indsigelser

Statistikken er opdelt i indsigelser indsendt af "private ejere", "offentlige myndigheder" og "foreninger". En del henvendelser til kommissionen (ca. 375 skriftlige, et meget stort antal telefoniske og ret få ved personligt fremmøde i sekretariatet) har ikke været indsigelser, men har vedrørt forståelsen af lovgivningen, "forkerte" (ikke berigtigede) matrikelkort, tidspunktet for de nye bestemmelsers ikrafttræden og proceduren i almindelighed. Disse henvendelser indgår ikke i tallene.

Antallet af indsigelser fra "private ejere" omfatter såvel ejeres personligt indgivne indsigelser som indsigelser fra en repræsentant for ejeren (advokat, landinspektør mv, men ikke en grundejer- eller brancheforening). Har den pågældende repræsentant fremsat indsigelse på flere ejeres vegne, er indsigelsen dog registreret som kun én indsigelse. Har en af disse ejere også selv indsendt en indsigelse, indgår denne indsigelse imidlertid også i tallene. Disse fejlkilder har kun forsvindende betydning.

Under "offentlige myndigheder" indgår også offentlige institutioner, fx et hospi-

BILAG 8

tal. En indsigelse fra en myndighed indgår i tallene, selv om indsigelsen er fremsat af den pågældende myndighed som grundejer.

"Foreninger" omfatter især grundejerforeninger, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomitéer og enkelte brancheforeninger. Indsigelse fra en forening, der optræder som repræsentant for flere ejere, er registreret som kun én indsigelse under "foreninger". Har nogle af de pågældende ejere også selv indsendt indsigelser, er disse registreret under "private ejere".

Når indsigelser fra flere ejere – enten ved advokat mv eller ved en forening som repræsentant for de pågældende – er registreret som kun én indsigelse, skyldes det ønsket om overensstemmelse mellem antallet af modtagne indsigelser og antallet af besvarelser.

Besvarelserne

Kommissionens behandling af en indsigelse kan have resulteret i en fuldstændig eller delvis imødekommelse eller i en fastholdelse af det offentliggjorte forslag. De ganske få indsigelser, som er modtaget efter at kommissionen har afgivet indstilling vedrørende et amt, er videresendt til Skov- og Naturstyrelsen til behandling og afgørelse og indgår ikke i tallene.

Konsekvensrettelser

Udtrykket "konsekvensrettelser" dækker over de adskillige tilfælde, hvor en indsigelse har bevirket, at linieforslaget er blevet ændret på en strækning, hvorfra der ikke i øvrigt er modtaget indsigelser. I enkelte amter har en revurdering af basisliniens beliggenhed medført konsekvensrettelser på ganske lange strækninger.

De anførte tal udtrykker antallet af ejere, som er berørt af ændringen. Disse ejere er blevet underrettet om ændringen, og har en af ejerne derefter fremsat indsigelse, er den registreret under indsigelser fra "private ejere", og den pågældende er udtaget af opgørelsen over konsekvensrettelser.

BILAG 8

Udsendte orienteringsbreve
om kommissionens forslag

Strandbeskyttelse

	1	2	3
Københavns kommune	29	29	-
Københavns amt	1.808	1.520	288
Frederiksborg amt	5.326	3.780	1.546
Roskilde amt	2.898	2.154	744
Vestsjællands amt	8.529	6.171	2.358
Storstrøms amt	8.886	7.453	1.233
Bornholms amt	1.998	1.472	526
Fyns amt	14.461	11.381	3.080
Sønderjyllands amt	5.907	4.963	944
Ribe amt	1.876	1.708	168
Vejle amt	4.120	3.401	719
Ringkjøbing amt	4.672	4.052	620
Århus amt	9.023	6.290	2.733
Viborg amt	6.404	5.052	1.352
Nordjyllands amt	7.282	6.003	1.279
i alt	83.219	65.429	17.790

Klitfredning

	1	2	3
Sønderjyllands amt	73	73	-
Ribe amt	995	605	390
Ringkjøbing amt	1.766	1.576	190
Viborg amt	527	352	175
Nordjyllands amt	1.899	1.731	168
i alt	5.260	4.337	923

Udsendte breve i alt

	1	2	3
Strandbeskyttelseszonen	83.219	65.429	17.790
Klitfredningszonen	5.260	4.337	923
i alt	88.479	69.766	18.713

- 1) Udsendte breve ialt
- 2) – til ejere af ejendomme, helt eller delvis omfattet af forslaget
- 3) – til ejere af ejendomme, der grænser op til forslaget

BILAG 8

Modtagne indsigelser

Strandbeskyttelse

	1	2	3	4
Københavns kommune	2	1	1	-
Københavns amt	16	5	9	2
Frederiksborg amt	152	137	7	8
Roskilde amt	73	56	10	3
Vestsjællands amt	221	202	10	9
Storstrøms amt	220	185	30	5
Bornholms amt	67	57	5	5
Fyns amt	251	232	15	4
Sønderjyllands amt	137	121	15	1
Ribe amt	27	23	2	2
Vejle amt	147	138	6	3
Ringkjøbing amt	155	141	8	6
Århus amt	176	165	9	2
Viborg amt	147	136	8	3
Nordjyllands amt	342	323	9	10
i alt	2.133	1.922	144	67

Klitfredning

	1	2	3	4
Sønderjyllands amt	1	1	-	-
Ribe amt	17	15	1	1
Ringkjøbing amt	67	62	3	2
Viborg amt	11	5	5	1
Nordjyllands amt	65	55	6	4
i alt	161	138	15	8

Modtagne indsigelser i alt

	1	2	3	4
Strandbeskyttelseszonen	2.133	1.922	144	67
Klitfredningszonen	161	138	15	8
i alt	2.294	2.060	159	75

- 1) Modtagne indsigelser ialt
- 2) Indsendt af private ejere
- 3) Indsendt af offentlige myndigheder
- 4) Indsendt af foreninger

BILAG 8

Besvarelse af indsigelser

Strandbeskyttelse

	1	2	3	4
Københavns kommune	2	1	1	-
Københavns amt	16	5	5	6
Frederiksborg amt	152	63	14	75
Roskilde amt	73	27	13	33
Vestsjællands amt	221	67	30	124
Storstrøms amt	220	58	31	131
Bornholms amt	67	12	9	46
Fyns amt	251	95	28	128
Sønderjyllands amt	137	29	18	90
Ribe amt	27	5	2	20
Vejle amt	147	65	21	61
Ringkjøbing amt	155	32	19	104
Århus amt	176	57	14	105
Viborg amt	147	32	22	93
Nordjyllands amt	342	157	53	132
i alt	2.133	705	280	1.148

Klitfredning

	1	2	3	4
Sønderjyllands amt	1	1	-	-
Ribe amt	17	1	2	14
Ringkjøbing amt	67	39	5	23
Viborg amt	11	4	2	5
Nordjyllands amt	65	10	18	37
i alt	161	55	27	79

Besvarede indsigelser i alt

	1	2	3	4
Strandbeskyttelseszonen	2.133	705	280	1.148
Klitfredningszonen	161	55	27	79
i alt	2.294	760	307	1.227

- 1) Besvarede indsigelser ialt
- 2) Indsigelsen fuldt imødekommet
- 3) Indsigelsen delvis imødekommet
- 4) Forslaget fastholdt

BILAG 8

Udsendte orienteringsbreve
om konsekvens rettelser

	i alt-	heraf klit	kommentarer
Københavns kommune	-		
Københavns amt	3		
Frederiksborg amt	22		
Roskilde amt	18		
Vestsjællands amt	119		
Storstrøms amt	28		
Bornholms amt	5		
Fyns amt	87		
Sønderjyllands amt	28		
Ribe amt	45		
Vejle amt	108		
Ringkjøbing amt	135	77	
Århus amt	29		
Viborg amt	64	1	
Nordjyllands amt	217	46	+ ca 300 p.gr.af basislinieændringer
i alt	908	124	+ ca 300 p.gr.af basislinieændringer

BILAG 9

Statistiske oplysninger om strandbeskyttelses- og klitfredningslinien/zonen i Danmark

Udgangspunktet for den arealmæssige opgørelse af strandbeskyttelses- og klitfredningszonen er en kombination af linieforslaget og kystafgrænsningen i 1:25.000 fra Kort & Matrikelstyrelsen. Denne afgrænsning er valgt, da en kystafgrænsning i et mindre målestoksforhold – eksempelvis 1:500.000 – vurderes at være for udjævnet til at kunne give en rimelig afgrænsning af kystarealerne. Zonen er tillige identisk med den, der er blevet brugt i udsendelsen til offentliggørelse.

Byzonearealer, sommerhusområder og de ubebyggede kommuneplanlagte rammeområder i by- henholdsvis landzone, som er sammenfaldende med den udvidede strandbeskyttelses/klitfredningszone, er digitaliseret og tilrettet efter matrikelkortet. Matrikelkortet er valgt, da det er af væsentlig betydning at følge de nøjagtige zoneafgrænsninger i forbindelse med liniens forløb i den udvidede strandbeskyttelses/klitfredningszone langs byzoner og sommerhusområder.

De digitale kystlængder fra Kort & Matrikelstyrelsen angiver størrelser på ca. 8.100 km i målestoksforholdet 1:25.000 og ca. 6.900 km i målestoksforholdet 1:500.000. Årsagen til de store forskelle mellem de to forskellige kystlængder opgjort i forskellig målestoksforhold er, at kystlængden i 1:25.000 giver et meget detaljeret forløb af kysten, hvorimod den i kortgrundlaget i 1:500.000 er mere udjævnet – dette forhold er illustreret i nedenstående figur.

Figur A: Eksempel på en udvalgt kyststrækning til belysning af variationen i kystlængder i forhold til målestoksforhold sammenholdt med strandbeskyttelses- eller klitfredningslinien og basislinien.

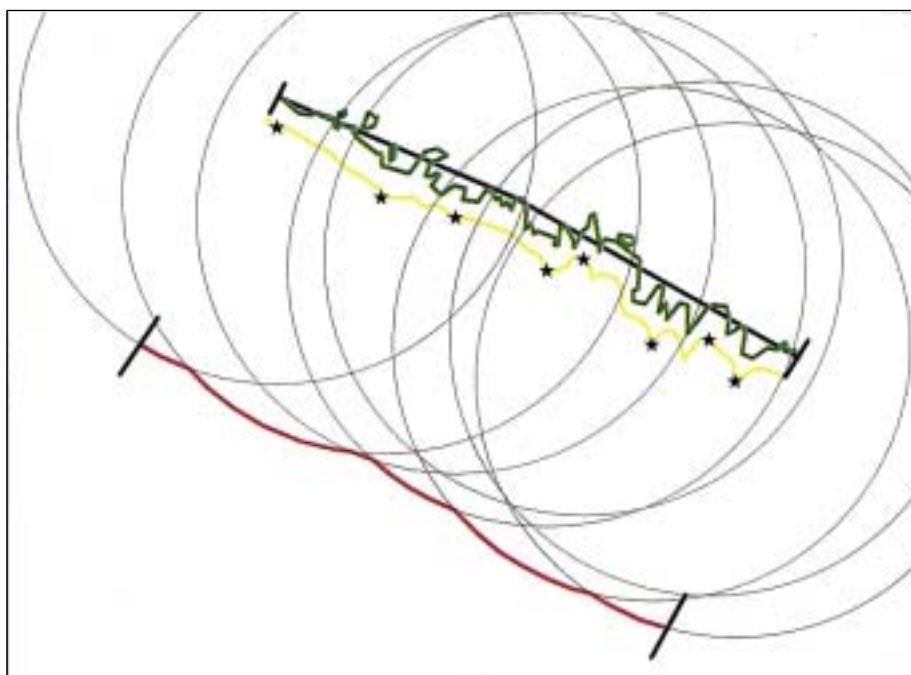
Gul linie: Basislinie, målt fra begyndelsen af den sammenhængende landvegetation

Stjerne: Udvalgte punkter på basislinien hvorfra de 300 m bliver målt

Grøn linie: kystlinie i 1:25.000 svarende til 1,6 km

Sort linie: kystlinie i 1:500.000 svarende til 0,7 km

Rød linie: Strandbeskyttelses- eller klitfredningslinie svarende til 0,7 km

BILAG 9

Som det fremgår af figur A dannes 300 m-linien af cirkelslag med udgangspunkt i basislinien, hvor den gældende afstand på 300 m altid måles det korteste sted. Således bliver linien væsentligt udjævnet i forhold til basislinien.

Da de statistiske oplysninger vedrørende kystlængder skal afspejle strandbeskyttelses- og klitfredningsliniens forløb inde i landet, vil det ikke være hensigtsmæssigt at benytte kystlinien i et for stort målestoksforhold, da detaljeringsgraden gør, at kystlængden bliver uforholdsmæssig lang i sammenligning med strandbeskyttelses- og klitfredningsliniens længde. Derfor er det valgt at benytte kortgrundlaget i 1:500.000, da den mere udjævnede kystlinie vurderes at svare bedre til strandbeskyttelses- og klitfredningslinien. Populært sagt: man står ude i vandet og ser på kystlinien.

BILAG 9

Arealer

Af det samlede kystareal i 300 m bæltet på 195.915 ha, indstiller kommissionen, at det beskyttede/klitfredede areal øges fra 78.970 ha til 164.405 ha. Det strandbeskyttede areal øges fra 66.398 ha til 148.015 ha, og det klitfredede areal i 300 m bæltet øges fra 12.572 ha til 16.390 ha.

De følgende oplysninger relaterer til det strandbeskyttede/klitfredede areal for hele Danmark opgjort amtsvis. Arealerne er beregnet i forhold til Kort & Matrikelstyrelsens digitale kystlinie i målestoksforholdet 1:25.000.

Det samlede kystareal mellem 0 og 300 m i ha

	1	2	3
Københavns Kom.	1670	1670	0
København	2909	2909	0
Frederiksborg	6338	6338	0
Roskilde	3669	3669	0
Vestsjælland	14848	14848	0
Storstrøm	27435	27435	0
Bornholm	3594	3594	0
Fyn	26300	26300	0
Snd. Jylland	18587	15253	3334
Ribe	7324	3890	3434
Vejle	7248	7248	0
Ringkøbing	16000	12073	3927
Århus	16896	16896	0
Viborg	18107	15162	2945
Nordjylland	24990	19815	5175
I alt	195915	177100	18815

- 1) Det samlede kystareal mellem 0 og 300 m i alt
- 2) Det samlede kystareal mellem 0 og 300 m under §15 (om strandbeskyttelse)
- 3) Det samlede kystareal mellem 0 og 300 m under §8 (om klitfredning)

BILAG 9

Strandbeskyttelse

**Hidtidig gældende strandbeskyttelse samt kommissionens indstilling
i ha**

	4	5
Københavns Kom.	116	200
København	1280	2130
Frederiksborg	1818	3998
Roskilde	1299	2619
Vestsjælland	5693	11567
Storstrøm	9865	24514
Bornholm	1146	2471
Fyn	10590	23255
Snd. Jylland	5874	13601
Ribe	1479	3340
Vejle	2434	5426
Ringkøbing	4772	10701
Århus	6177	14548
Viborg	5841	13577
Nordjylland	8014	16086
I alt	66398	148033

- 4) Det strandbeskyttede kystareal i den hidtidig gældende beskyttelseszone
- 5) Det strandbeskyttede kystareal i den nye beskyttelseszone

BILAG 9

Yderligere oplysninger vedr. strandbeskyttelseszone i ha

	6	7	8	9	10
Københavns Kom.	67,0	115,6	0,0	0,0	0,0
København	234,5	406,1	0,0	0,0	0,0
Frederiksborg	167	315	304	6,7	6,1
Roskilde	218,0	287,7	72,3	0,7	0,1
Vestsjælland	157,1	172,0	671	33,2	31,2
Storstrøm	260,5	311,5	203,5	48,0	119,9
Bornholm	19,6	15,2	16,4	11,8	0,0
Fyn	229,7	245,3	286,2	87,7	56,7
Snd. Jylland	162,5	140,0	99,0	8,5	17,8
Ribe	18,6	10,0	1,3	0,0	7,8
Vejle	178,1	162,3	90,0	12,6	6,0
Ringkøbing	147,8	108,9	153,7	20,4	7,6
Århus	186,4	250,8	310,0	9,9	84,2
Viborg	125,5	197,4	349,7	8,4	8,2
Nordjylland	254,0	374,4	419,1	5,5	29,2
I alt	2426,3	3112,2	2976,2	253,4	374,8

- 6) Byzonearealer i den hidtil gældende beskyttelseszone
- 7) Byzonearealer i den nye beskyttelseszone
- 8) Arealer i sommerhusområde i den nye beskyttelseszone
- 9) Ubebyggede kommuneplanlagte rammeområder til almindelig byudvikling i landzone i den nye beskyttelseszone
- 10) Ubebyggede kommuneplanlagte rammeområder til almindelig byudvikling i byzone i den nye beskyttelseszone

BILAG 9

Klitfredning

Hidtidig gældende klitfredning samt kommissionens indstilling i ha

	1	2
Snd. Jylland	3157	3331
Ribe	2460	3143
Ringkøbing	2218	3285
Viborg	1886	2616
Nordjylland	2851	4015
I alt	12572	16390

- 1) Det klitfredede kystareal i den hidtidig gældende klitfredningszone i 300 m bredde
- 2) Det klitfredede kystareal i den nye klitfredningszone

Yderligere oplysninger vedr. klitfredningszonen i ha

	3	4	5	6	7
Snd. Jylland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ribe	0,0	0,0	81,6	0,0	0,0
Ringkøbing	1,4	13,4	61,8	0,0	0,0
Viborg	18,1	21,7	24,6	0,0	0,0
Nordjylland	28,7	25,5	725,8	15,4	34,8
I alt	48,2	60,6	893,8	15,4	34,8

- 3) Arealer med status af byzone i den hidtil gældende klitfredningszone
- 4) Arealer med status af byzone i den nye klitfredningszone
- 5) Arealer i sommerhusområde i den nye klitfredningszone
- 6) Ubebyggede kommuneplanlagte rammeområder til almindelig byudvikling i landzone i den nye klitfredningszone
- 7) Ubebyggede kommuneplanlagte rammeområder til almindelig byudvikling i byzone i den nye klitfredningszone

BILAG 9

Længder

Danmarks kyststrækning er ca. 6.500 km, hvoraf kommissionen indstiller godt 4.900 km med beskyttelse/klitfredning i den maksimale bredde på 300 m. Godt 1.200 km indstilles beskyttet/klitfredet i en bredde, der er mindre end 300 m og de sidste knap 400 km indstilles undtaget fra beskyttelse/klitfredning. Hidtil har godt 5.400 km været beskyttet i den maksimale bredde af 100 m (for klitfredning i mindst 100 m bredde), knap 700 km har været beskyttet i en bredde, der var mindre end 100 m og knap 400 km har været friholdt fra beskyttelse/klitfredning.

De følgende oplysninger relaterer til strandbeskyttede/klitfredede strækninger for hele Danmark opgjort amtsvis. Længderne er beregnet i forhold til Kort & Matrikelstyrelsens digitale kystlinie i målestoksforholdet 1:500.000.

Den samlede kystlængde i km

	1	2	3
Københavns Kom.	65,6	65,6	0,0
København	87,2	87,2	0,0
Frederiksborg	216,7	216,7	0,0
Roskilde	133,7	133,7	0,0
Vestsjælland	536,9	536,9	0,0
Storstrøm	981,6	981,6	0,0
Bornholm	113,1	113,1	0,0
Fyn	1004,6	1004,6	0,0
Snd. Jylland	488,2	462,5	25,7
Ribe	195,6	124,9	70,7
Vejle	244,6	244,6	0,0
Ringkøbing	520,3	418,1	102,2
Århus	587,5	587,5	0,0
Viborg	583,4	502,8	80,6
Nordjylland	727,3	596,5	130,8
I alt	6486,3	6076,3	410,0

- 1) Den samlede kystlængde i alt
- 2) Den samlede kystlængde under §15 (om strandbeskyttelse)
- 3) Den samlede kystlængde under §8 (om klitfredning)

BILAG 9

Strandbeskyttelse

Hidtidig gældende strandbeskyttelse i km

	4	5	6	7
Københavns Kom.	65,6	10,7	0,0	54,9
København	87,2	58,2	8,2	20,8
Frederiksborg	216,7	135,3	51,3	30,1
Roskilde	133,7	96,7	27,8	9,2
Vestsjælland	536,9	428,8	85,7	22,4
Storstrøm	981,6	875,1	80,0	26,5
Bornholm	113,1	64,3	20,8	28,0
Fyn	1004,6	836,2	131,6	36,8
Snd. Jylland	462,5	390,4	49,5	22,6
Ribe	124,9	100,8	10,6	13,5
Vejle	244,6	191,2	32,2	21,2
Ringkøbing	418,1	380,1	26,8	11,2
Århus	587,5	490,7	69,0	27,8
Viborg	502,8	449,6	43,8	9,4
Nordjylland	596,5	523,3	28,9	44,3
I alt	6076,3	5031,4	666,2	378,7

- 4) Antal km kyststrækning
- 5) Antal km med hidtidig gældende beskyttelse i 100 m bredde
- 6) Antal km med hidtidig gældende beskyttelse i mindre bredde end 100 m
- 7) Antal km uden hidtidig gældende beskyttelse

BILAG 9

Kommissionens indstilling til strandbeskyttelse i km

	8	9	10
Københavns Kom.	2,5	6,0	57,1
København	51,6	15,2	20,4
Frederiksborg	103,0	96,5	17,2
Roskilde	81,5	44,7	7,5
Vestsjælland	351,9	159,2	25,8
Storstrøm	828,1	126,7	26,8
Bornholm	57,8	27,8	27,5
Fyn	837,0	126,0	41,6
Snd. Jylland	384,5	54,6	23,4
Ribe	101,1	10,1	13,7
Vejle	168,1	49,3	27,2
Ringkøbing	344,9	59,6	13,6
Århus	466,5	96,2	24,8
Viborg	406,2	87,0	9,6
Nordjylland	465,9	96,4	34,2
I alt	4650,6	1055,3	370,4

- 8) Antal km med beskyttelse i 300 m bredde
 9) Antal km med beskyttelse i mindre bredde end 300 m
 10) Antal km der er uden beskyttelse

BILAG 9

Specifikation af kolonne 9:

	9a	9b	9c	9d
Københavns Kom.	0,0	0,0	6,0	0,0
København	0,0	1,9	8,5	4,8
Frederiksborg	47,0	16,6	22,2	10,7
Roskilde	11,4	1,8	27,2	4,3
Vestsjælland	102,7	16,6	28,4	11,5
Storstrøm	39,5	24,3	41,2	21,7
Bornholm	4,8	4,5	9,3	9,2
Fyn	50,7	21,1	28,8	25,4
Snd. Jylland	14,0	6,7	22,2	11,7
Ribe	0,6	4,7	3,7	1,1
Vejle	12,1	14,4	10,7	12,1
Ringkøbing	17,2	8,3	27,2	6,9
Århus	41,5	19,4	14,7	20,6
Viborg	39,1	7,0	23,6	17,3
Nordjylland	44,9	9,8	33,4	8,3
I alt	425,5	157,1	307,1	165,6

- 9a) Antal km hvor den nye beskyttelseslinie går i et sommerhusområde indtil 100 m bredde
- 9b) Antal km udenfor sommerhusområder, hvor en hidtil gældende beskyttelseslinie opretholdes
- 9c) Antal km med beskyttelse i mindre bredde end 300 m pga. sammenhængende bebyggelse (herunder sommerhusområde) eller anden intensiv udnyttelse, der fortsætter ind i land over 300 m linien
- 9d) Antal km med beskyttede bagarealer

BILAG 9

Ændringer i forhold til den hidtidig gældende strandbeskyttelse i km

	11	12	13
Københavns Kom.	6,1	6,9	52,6
København	8,5	63,3	15,4
Frederiksborg	3,7	147,5	65,5
Roskilde	2,6	97,1	34,0
Vestsjælland	18,3	402,8	115,8
Storstrøm	22,4	892,8	66,4
Bornholm	6,1	75,0	32,0
Fyn	14,9	912,4	77,3
Snd. Jylland	9,6	421,1	31,8
Ribe	1,3	106,3	17,3
Vejle	9,0	189,4	46,2
Ringkøbing	13,4	375,9	28,8
Århus	4,7	507,1	75,7
Viborg	5,9	450,8	46,1
Nordjylland	7,8	516,8	71,9
I alt	134,3	5165,2	776,8

- 11) Antal km hvor den hidtil gældende beskyttelse lempes
 12) Antal km hvor den hidtil gældende beskyttelse skærpes
 13) Antal km hvor den hidtil gældende beskyttelse fastholdes

BILAG 9

Yderligere oplysninger vedr. strandbeskyttelseslinien i km

	14	15	16
Københavns Kom.	2,3	4,5	0,0
København	12,3	6,9	0,4
Frederiksborg	36,7	2,7	0,0
Roskilde	10,3	0,0	0,0
Vestsjælland	44,9	7,9	2,6
Storstrøm	60,5	11,3	11,1
Bornholm	18,1	3,3	2,7
Fyn	111,4	10,2	1,7
Snd. Jylland	43,7	6,4	1,1
Ribe	7,0	1,2	0,0
Vejle	18,3	6,5	0,4
Ringkøbing	23,9	5,1	0,0
Århus	49,1	3,9	0,0
Viborg	35,5	1,9	0,4
Nordjylland	37,0	3,5	0,4
I alt	511,0	75,3	20,8

- 14) Antal km hvor skærpelsen sker på strækninger uden hidtidig gældende beskyttelse eller med hidtidig gældende beskyttelse i mindre end 100 m bredde (bortfald af baggrunden for den hidtil manglende beskyttelse, jf. beretningens kapitel 6)
- 15) Antal km hvor lempelsen skyldes fuldstændig ophævelse af en hidtil gældende beskyttelse
- 16) Antal km hvor lempelsen skyldes en reduktion af beskyttelseszonens bredde i forhold til den hidtil gældende beskyttelse i mindre bredde end 100 m

BILAG 9

Klitfredning

Hidtidig gældende klitfredning i km

	1	2	3	4
Snd. Jylland	25,7	25,7	0,0	0,0
Ribe	70,7	66,8	3,9	0,0
Ringkøbing	102,2	97,2	2,5	2,5
Viborg	80,6	73,6	2,2	4,8
Nordjylland	130,8	124,8	2,8	3,2
I alt	410,0	388,1	11,4	10,5

- 1) Antal km kyststrækning
- 2) Antal km med hidtil gældende klitfredning i mindst 100 m bredde (herunder strækninger hvor bredden pga. manglende nylig revision kan være mindre end 100 m)
- 3) Antal km hvor klitfredningen konkret er fastsat nærmere klitfoden end 100 m
- 4) Antal km uden klitfredning

Kommissionens indstilling til klitfredning i km

	5	5a	6	7
Snd. Jylland	25,2	7,7	0,5	0,0
Ribe	54,8	16,9	15,9	0,0
Ringkøbing	65,6	12,5	34,1	2,5
Viborg	67,8	32,1	8,0	4,8
Nordjylland	72,2	6,3	55,4	3,2
I alt	285,6	75,5	113,9	10,5

- 5) Antal km med klitfredning i 300 m bredde: heraf 5a) antal km, hvor der i dag er klitfredet længere inde i land end 300 m
- 6) Antal km med klitfredning i mindre bredde end 300 m
- 7) Antal km uden klitfredning, jf. lovens §8, stk. 8

BILAG 9

Specifikation af kolonne 6

	6a	6b	6c	6d
Snd. Jylland	0,0	0,0	0,5	0,0
Ribe	6,1	3,4	5,3	1,1
Ringkøbing	15,5	0,2	14,7	3,7
Viborg	2,6	2,0	3,4	0,0
Nordjylland	43,4	2,5	8,5	1,0
I alt	67,6	8,1	32,4	5,8

- 6a) Antal km, hvor klitfredningszonens bredde er 100 m (næsten udelukkende sommerhusområder)
- 6b) Antal km, hvor den hidtil gældende klitfredningslinie opretholdes
- 6c) Antal km med klitfredning i mindre bredde end 300 m pga. sammenhængende bebyggelse (herunder sommerhusområder) eller anden intensiv udnyttelse, der fortsætter ind i land over 300 m linien
- 6d) Antal km med klitfredede bagarealer

Ændringer i forhold til den hidtidig gældende klitfredning i km

	8	9	10
Snd. Jylland	7,7	17,7	0,3
Ribe	21,9	42,2	6,6
Ringkøbing	17,9	67,6	16,7
Viborg	31,8	40,4	8,4
Nordjylland	34,3	84,5	12,0
I alt	113,6	252,4	44,0

- 8) Antal km hvor den hidtil gældende klitfredning lempes
- 9) Antal km hvor den hidtil gældende klitfredning skærpes
- 10) Antal km hvor den hidtil gældende klitfredning fastholdes